18K-CA083-東埔寨巴利文：巴利語翻譯與字詞分析指南-字.pdf 1 2019/8/5 下午 03:19:42

របៀប
ប្រែនិងសម្ពន្ធវិគ្គហៈ

ក្នុងបាលីវេយ្យាករណ៍

សម្រាប់សាលាពុទ្ធិកបឋមសិក្សា

ព្រះធម្មឃោសាចារ្យ **សេខ នាង**

អគ្គាធិការរងនៃពុទ្ធិកសិក្សា

និងជាសាស្ត្រាចារ្យនៅពុទ្ធិកសាកលវិទ្យាល័យ

ភ្នំពេញ

ការផ្សាយរបស់អង្គការមូលនិធិវត្តបញ្ញាធំ

បោះពុម្ពចែកជាធម្មទាន

ព.ស. ២៥៦៣ គ.ស. ២០១៩

CA083 របៀបប្រែនិងសម្ពន្ធវិគ្គហៈ Tips for translation and connection of Viggaha

As this is a Dhamma text,
we request that it be treated with respect.
If you are finished with it,
please pass it on to others or
offer it to a monastery, school or public library.
Thanks for your co-operation.
Namo Amitabha!

《東埔寨巴利文：巴利語翻譯與字詞分析指南
Tips for translation and connection of Viggaha》

財團法人佛陀教育基金會 印贈
Printed for free distribution by
The Corporate Body of the Buddha Educational Foundation
11F., 55 Hang Chow South Road Sec 1, Taipei, Taiwan, R.O.C.
Website: www.budaedu.org ; overseas@budaedu.org,
This book is for free distribution, it is not to be sold.
សម្រាប់ចែកជាធម្មទាន
Printed in Taiwan
CA083

ព្រះធម្មឃោសាចារ្យ **សេខ នាង**

អគ្គាធិការរងនៃពុទ្ធិកសិក្សា

និងជាសាស្ត្រាចារ្យនៅពុទ្ធិកសាកលវិទ្យាល័យ

របៀប

ប្រែនិងសម្ពន្ធវិគ្គហៈ

ក្នុងបាលីវេយ្យាករណ៍

សម្រាប់សាលាពុទ្ធិកបឋមសិក្សា

មាន

-សមាសនិទ្ទេស

-តទ្ធិតនិទ្ទេស

-កិតកនិទ្ទេស

-ឧណាទិនិទ្ទេស

ភ្នំពេញ

ការផ្សាយរបស់អង្គការមូលនិធិវត្តបញ្ញាធំ

បោះពុម្ពចែកជាធម្មទាន

ព.ស. ២៥៦៣ **គ.ស. ២០១៩**

អារម្ភកថា

របៀបប្រែ និងសម្ពន្ធវិគ្គហៈក្នុងបាលីវេយ្យាករណ៍ មានច្រើនបែបផ្សេងៗ គ្នា ។ ឯរបៀបតទៅនេះ ខ្ញុំបានរៀបរៀងឡើង ក្នុងគោលបំណងដើម្បីសម្រាលដល់គ្រូនិងសិស្ស ដែលលំបាកចំពោះការសិក្សាបាលីវេយ្យាករណ៍ផង ដើម្បីឲ្យមានឯកភាពផង ។

របៀបប្រែនិងសម្ពន្ធនេះ នឹងបានជាគ្រឹះមួយដ៏សំខាន់ ធ្វើឲ្យងាយរិះរកយកមកលម្អិតស័ព្ទ ដែលនៅក្នុងគម្ពីរធម្មបទ ស្របតាមគោលបំណងកម្មវិធីភាសាបាលី ក្នុងពុទ្ធិកបឋមសិក្សា ។

ខ្ញុំបានរៀបចំចាត់ឲ្យទាលរ៉ូណេអូ ចែកម្តងរួចទៅហើយ ប៉ុន្តែ ពុំធូនល្មមដល់សេចក្តីត្រូវការ នៃសិក្ខាកាមសោះ ទើបខ្ញុំប្រគល់ឲ្យលោកចាន់ សយ ចាត់ការបោះពុម្ពផ្សាយ ដើម្បីស្របតាមបំណងអ្នកសិក្សាតទៅ ។

វត្តឧណ្ណាលោម, ថ្ងៃទី ៩ តុលា ព.ស. ២៥១៥ / គ.ស. ១៩៧១

ព្រះធម្មឃោសាចារ្យ

សេខ នាង

របៀប

ប្រែលោតប្រយោគនិងសម្ពន្ធក្នុងវិគ្គហៈនៃសមាស

វិសេសនបុព្វបទ ឧ. មហន្តោ បុរិសោ = មហាបុរិសោ ។

ប្រែលោតប្រយោគ

បុរិសោ *វីបុរស* មហន្តោ *ធំ* មហាបុរិសោ *ឈ្មោះមហាបុរិសោ*, មហាបុរិសោ *វីបុរសធំ* ។

សម្ពន្ធ

មហន្តោ *វិសេសនៈរបស់* បុរិសោ ៗ *លិង្គត្ថៈ*, មហាបុរិសោ *សមាសនាមបទឈ្មោះ វិសេសនបុព្វបទកម្មធារយលុត្តសមាស ហើយជា* (*ឬនិង៍ជាលិង្គត្ថៈ*) ។

※※※

វិសេសនុត្តរបទ ឧ. បុរិសោ ឧត្តមោ = បុរិសុត្តមោ ។

ប្រែលោតប្រយោគ

បុរិសោ *វីបុរស* ឧត្តមោ *ដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់* បុរិសុត្តមោ *ឈ្មោះបុរិសុត្តមោ*, បុរិសុត្តមោ *វីបុរសខ្ពង់ខ្ពស់* ។

សម្ពន្ធ

ឧត្តមោ *វិសេសនៈរបស់* បុរិសោ ៗ *លិង្គត្ថៈ*, បុរិសុត្តមោ *សមាសនាមបទឈ្មោះវិសេសនុត្តរបទកម្មធារយលុត្តសមាស ហើយជា លិង្គត្ថៈ* ។

※※※

វិសេសនោភយបទ ឧ. សីតញ្ច ឧណ្ហញ្ច = សីតុណ្ហំ (ឞានំ) ។

ប្រែលោតប្រយោគ

(យំ ឞានំ *វីទីឯណា*) សីតំ ច *ត្រជាក់ផង* ឧណ្ហំ ច *ក្តៅផង* (តំ ឞានំ *វីទីនោះ*) សីតុណ្ហំ *ឈ្មោះសីតុណ្ហំ*, (ឞានំ *វីទី*) សីតុណ្ហំ *ទាំងត្រជាក់ទាំងក្តៅ* ។

សម្ពន្ធ

យំ *វិសេសនៈរបស់* ឞានំ ៗ *លិង្គត្ថៈ*, ច *ទាំងពីរសព្ទបទបូរណៈក្នុងសីតំ* ឧណ្ហំ, សីតំ ឧណ្ហំ *វិសេសនៈរបស់* ឞានំ, តំ *វិសេសនៈរបស់*ឞានំ, សីតុណ្ហំ *សញ្ញាវិសេសនៈរបស់* ឞានំ ៗ *សញ្ញីវិសេសយៈ ហើយជា* (និងជា) *លិង្គត្ថៈ*, សីតុណ្ហំ *សមាសនាមបទឈ្មោះវិសេសនោភយបទកម្មធារយលុត្តសមាស ហើយជា*(និងជា) *វិសេសនៈរបស់* ឞានំ ៗ *លិង្គត្ថៈ* ។

📖❋❋

ឧបមាបុព្វបទ ឧ. សង្ខំ ឥវ បណ្ឌរំ = សង្ខបណ្ឌរំ (ខីរំ) ។

ទិព្វំ ឥវ បក្ខុ = ទិព្វបក្ខុ ។

ប្រែលោតប្រយោគ

(យំ ខីរំ *វីទឹកដោះស្រស់ឯណា*) បណ្ឌរំ *ស* សង្ខំ ឥវ *ដូចជាស័ង្ខ* (តំ ខីរំ *វីទឹកដោះស្រស់នោះ*) សង្ខបណ្ឌរំ *ឈ្មោះសង្ខបណ្ឌរំ*, (ខីរំ *វីទឹក*

ដោះស្រស់) សង្ខបណ្ឌរំ សដូចជាស័ង្ខ ។

ចក្ខុ រីភ្នែក ទិព្វំ ឥវ ដូចជាទិព្វ, ទិព្វចក្ខុ ឈ្មោះទិព្វចក្ខុ, ទិព្វចក្ខុ រីភ្នែក ដូចជាទិព្វ ។

សម្ពន្ធ

យំ វិសេសនៈរបស់ ធីរំ ៗ លិង្គត្ថៈ, ឥវ សព្ទឧបមាជោតកៈក្នុង សង្ខំ ៗ ឧបមាវិសេសនៈរបស់ បណ្ឌរំ ៗ វិសេសនៈរបស់ ធីរំ, តំ វិសេសនៈរបស់ ធីរំ, សង្ខ-បណ្ឌរំ សញ្ញាវិសេសនៈរបស់ ធីរំ ៗ សញ្ញីវិសេសយៈហើយជា (និងជា) លិង្គត្ថៈ, សង្ខបណ្ឌរំ សមាសនាមបទឈ្មោះឧបមាបុព្វបទកម្មធារយលុត្តសមាស ហើយជា (និងជា) វិសេសនៈរបស់ ធីរំ ៗ លិង្គត្ថៈ ។ ឥវ សព្ទឧបមាជោតកៈក្នុង ទិព្វំ ៗ ឧបមាវិសេសនៈរបស់ ចក្ខុ ៗ លិង្គត្ថៈ, ទិព្វចក្ខុ សមាសនាមបទឈ្មោះឧបមាបុព្វបទកម្មធារយលុត្តសមាស ហើយជា (និងជា) លិង្គត្ថៈ ។

ឧបមានុត្តរបទ ឧ. នរោ សីហោ ឥវ = នរសីហោ ។

ប្រែលោតប្រយោគ

នរោ រីនរៈ សីហោ ឥវ ដូចជាសត្វសីហៈ នរសីហោ ឈ្មោះនរសីហោ, នរសីហោ រីនរៈដូចជាសត្វសីហៈ ។

សម្ពន្ធ

ឥវ *សព្ទឧបមាជោតកៈក្នុង* សីហោ ៗ *ឧបមាវិសេសនៈរបស់* ឥវោ ៗ *លិង្គត្ថៈ*, ឥវសីហោ *សមាសនាមបទឈ្មោះឧបមានុត្តរបទកម្មធារយលុត្តសមាស ហើយជា*(និងជា)*លិង្គត្ថៈ* ។

📖❁❁

សម្ភាវនបុព្វបទ ឧ. ខត្តិយោ (អហំ) ឥតិ មាតោ = ខត្តិយមាតោ ។

ប្រែលោតប្រយោគ

មាតោ *វីមានះ* ខត្តិយោ អហំ ឥតិ *ថាអញជាក្សត្រិយ៍* ខត្តិយមាតោ *ឈ្មោះខត្តិយមានោ*, ខត្តិយមាតោ *វីមានះថាអញជាក្សត្រិយ៍* ។

សម្ពន្ធ

ខត្តិយោ អហំ *សរូបនិទស្សនៈក្នុង* ឥតិ ៗ *សព្ទ សរូបនិទស្សនីយៈ ហើយជា* (និងជា) *សម្ភាវនៈក្នុង*មាតោ ៗ *លិង្គត្ថៈ*, ខត្តិយមាតោ *សមាសនាមបទឈ្មោះសម្ភាវនបុព្វបទកម្មធារយលុត្តសមាស ហើយជា*(និងជា)*លិង្គត្ថៈ* ។

📖❁❁

អវធារណបុព្វបទ ឧ. ពុទ្ធោ ឯវ រតនំ = ពុទ្ធរតនំ ។

ប្រែលោតប្រយោគ

រតនំ *វីកែវ* ពុទ្ធោ ឯវ *គឺព្រះពុទ្ធ* ពុទ្ធរតនំ *ឈ្មោះពុទ្ធរតនំ*, ពុទ្ធរតនំ *វីកែវគឺព្រះពុទ្ធ* ។

សម្ពន្ធ

ឯវ *សព្ទអវធារណៈក្នុង* ពុទ្ធោ ។ *នានាលិង្គត្ថវិសេសនៈរបស់* រតនំ ។ *លិង្គត្ថៈ*, ពុទ្ធរតនំ *សមាសនាមបទឈ្មោះអវធារណបុព្វបទកម្មធារយលុត្តសមាស ហើយជា(និងជា)លិង្គត្ថៈ* ។

📖❀❀

សមាហារទិគុ ឧ. តយោ លោកា = តិលោកំ ។

ប្រែលោតប្រយោគ

លោកា *វីលោកទ*. តយោ *បី* តិលោកំ *ឈ្មោះតិលោកំ*, តិលោកំ *វីលោកបី* ។

សម្ពន្ធ

តយោ *វិសេសនៈរបស់* លោកា ។ *លិង្គត្ថៈ*, តិលោកំ *សមាសនាមបទឈ្មោះសមាហារទិគុលុត្តសមាស ហើយជា(និងជា)លិង្គត្ថៈ* ។

📖❀❀

អសមាហារទិគុ ឧ. ឯកោ បុគ្គលោ = ឯកបុគ្គលោ ។

ប្រែលោតប្រយោគ

បុគ្គលោ *វីបុគ្គល* ឯកោ *ម្នាក់* ឯកបុគ្គលោ *ឈ្មោះឯកបុគ្គលោ*, ឯកបុគ្គលោ *វីបុគ្គលម្នាក់* ។

សម្ពន្ធ

ឯកោ *វិសេសនៈរបស់* បុគ្គលោៗ *លិង្គត្ថៈ*, ឯកបុគ្គលោ *សមាសនាមបទ ឈ្មោះអសមាហារទិគុលុត្តសមាស ហើយជា(និងជា)លិង្គត្ថៈ ។*

📖❋❋

ទុតិយាតប្បុរិស: ឧ. សុខំ បត្តោ = សុខប្បត្តោ (ជនោ) ។

ប្រែលោតប្រយោគ

(យោ ជនោ *វីជនឯណា*) បត្តោ *ដល់ហើយ* សុខំ *នូវសុខ*, (សោ ជនោ *វីជននោះ*) សុខប្បត្តោ *ឈ្មោះសុខប្បត្តោ* (ជនោ *វីជន*) សុខប្បត្តោ *ដល់ហើយនូវសុខ* ។

សម្ពន្ធ

យោ *វិសេសនៈរបស់* ជិតោ ៗ *លិង្គត្ថៈ*, សុខំ *អវុត្តកម្មក្នុង* បត្តោៗ *វិសេសនៈរបស់* ជិតោ, សោ *វិសេសនៈរបស់* ជិតោ, សុខប្បត្តោ *សញ្ញាវិសេសនៈរបស់* ជិតោ ៗ *សញ្ញីវិសេសយៈ ហើយជា* (*និងជា*) លិង្គត្ថៈ, សុខប្បត្តោ *សមាសនាមបទឈ្មោះទុតិយាតប្បុរិសលុត្តសមាស ហើយជា*(*និងជា*)*វិសេសនៈរបស់* ជិតោៗ *លិង្គត្ថៈ* ។

📖❋❋

តតិយាតប្បុរិស: ឧ. សល្លេន វិទ្ធោ = សល្លវិទ្ធោ (មិគោ) ។

ប្រែលោតប្រយោគ

(យោ មិគោ *វីម្រឹគឯណា*) សល្លេន *ដែលសរ* វិទ្ធោ *មុតហើយ* (សោ មិគោ *វីម្រឹគនោះ*) សល្លវិទ្ធោ *ឈ្មោះសល្លវិទ្ធោ* (មិគោ *វីម្រឹគ*) សល្លវិទ្ធោ *ដែលសរមុតហើយ ឬថា* (យោ មិគោ *វីម្រឹគឯណា*) វិទ្ធោ *ដែលព្រានបាញ់ហើយ* សល្លេន *ដោយសរ* (សោ មិគោ *វីម្រឹគនោះ*) សល្លវិទ្ធោ *ឈ្មោះសល្លវិទ្ធោ* (មិគោ *វីម្រឹគ*) សល្លវិទ្ធោ *ដែលព្រានបាញ់ហើយដោយសរ* ។

សម្ពន្ធ

យោ *វិសេសនៈរបស់* មិគោៗ *លិង្គត្ថៈ*, សល្លេន *ករណៈក្នុង* វិទ្ធោ ៗ

វិសេសនៈរបស់ មិគោ, សោ *វិសេសនៈរបស់* មិគោ, សល្លវិទ្ធោ *សញ្ញាវិសេសនៈរបស់* មិគោៗ *សញ្ញីវិសេសយៈ ហើយជា* (និង៍ជា) *លិង្គត្ថៈ*, សល្លវិទ្ធោ *សមាសនាមបទឈ្មោះតតិយាតប្បុរិសលុត្តសមាស ហើយជា* (និង៍ជា) *វិសេសនៈរបស់* មិគោៗ លិង្គត្ថៈ ។ *ឬថា* យោ *វិសេសនៈរបស់* មិគោៗ *លិង្គត្ថៈ*, សល្លេន *ករណៈក្នុង* វិទ្ធោៗ *វិសេសនៈរបស់* មិគោ, សោ *វិសេសនៈរបស់* មិគោ, សល្លវិទ្ធោ *សញ្ញាវិសេសនៈរបស់* មិគោៗ *សញ្ញីវិសេសយៈ ហើយជា* (និង៍ជា) *លិង្គត្ថៈ*, សល្លវិទ្ធោ *សមាសនាមបទឈ្មោះតតិយាតប្បុរិសលុត្តសមាស ហើយជា* (និង៍ជា) *វិសេសនៈរបស់* មិគោៗ *លិង្គត្ថៈ* ។

📖❊❊

ចតុត្ថីតប្បុរិសៈ : ឧ. កឋិនស្ស ទុស្សំ = កឋិនទុស្សំ ។

ប្រែលោតប្រយោគ

ទុស្សំ *រីសំពត់* កឋិនស្ស *ដើម្បីកឋិន* កឋិនទុស្សំ *ឈ្មោះកឋិនទុស្សំ*, កឋិនទុស្សំ *រីសំពត់ដើម្បីកឋិន ។ ឬថា* ទុស្សំ *រីសំពត់* (អាគីតំ *ដែលជននាំមកហើយ*) កឋិនស្ស *ដើម្បីកឋិន* កឋិនទុស្សំ *ឈ្មោះកឋិនទុស្សំ*, កឋិនទុស្សំ *រីសំពត់ដែលជននាំមកហើយដើម្បីកឋិន ។*

សម្ពន្ធ

កឋិនស្ស *សម្បទានៈក្នុង* ទុស្សំ ៗ *លិង្គត្ថៈ*, កឋិនទុស្សំ *សមាសនាមបទ*

ឈ្មោះចតុត្ថីតប្បុរិសលុត្តសមាស ហើយជា(និង៍ជា)លិង្គត្ថៈ ។ ឬថា កបិនស្ស *សម្បទានៈក្នុង* អានីតំ។ *វិសេសនៈរបស់* ទុស្សំ ។ *លិង្គត្ថៈ*, កបិនទុស្សំ *សមាសនាមបទឈ្មោះចតុត្ថីតប្បុរិសលុត្តសមាស ហើយជា(និង៍ជា)លិង្គត្ថៈ ។*

📖❋❋

បញ្ចមីតប្បុរិសៈ ឧ. រញ្ញោ ភយំ = រាជភយំ ។

ប្រែលោតប្រយោគ

ភយំ *រីភ័យ* រញ្ញោ *អំពីស្តេច* រាជភយំ *ឈ្មោះរាជភយំ*, រាជភយំ *រីភ័យអំពីស្តេច ។*

សម្ពន្ធ

រញ្ញោ *អបាទានៈក្នុង* ភយំ។ *លិង្គត្ថៈ*, រាជភយំ *សមាសនាមបទឈ្មោះបញ្ចមីតប្បុរិសលុត្តសមាស ហើយជា(និង៍ជា)លិង្គត្ថៈ ។*

📖❋❋

ឆដ្ឋីតប្បុរិសៈ ឧ. រញ្ញោ បុត្តោ = រាជបុត្តោ ។

ប្រែលោតប្រយោគ

បុត្តោ *រីកូន* រញ្ញោ *របស់ស្តេច* រាជបុត្តោ *ឈ្មោះរាជបុត្តោ*, រាជបុត្តោ *រីកូនរបស់ស្តេច ។*

សម្ពន្ធ

រញ្ញោ សាមិសម្ពន្ធក្នុង បុត្តោ ។ *លិង្គត្ថៈ*, រាជបុត្តោ *សមាសនាមបទ ឈ្មោះឆដ្ឋីតប្បុរិសលុត្តសមាស ហើយជា(និងជា)លិង្គត្ថៈ ។*

📖❀❀

សត្តមីតប្បុរិសៈ   ឧ. *រូបេ* សញ្ញា = *រូបសញ្ញា* ។

ប្រែលោតប្រយោគ

សញ្ញា *វីសេចក្តីសម្គាល់ រូបេ ក្នុងរូប រូបសញ្ញា ឈ្មោះរូបសញ្ញា, រូបសញ្ញា វីសេចក្តីសម្គាល់ក្នុងរូប ។*

សម្ពន្ធ

រូបេ វេសយិកាធារៈក្នុង សញ្ញា ។ *លិង្គត្ថៈ*, *រូបសញ្ញា សមាសនាមបទ ឈ្មោះសត្តមីតប្បុរិសលុត្តសមាស ហើយជា(និងជា)លិង្គត្ថៈ ។*

📖❀❀

ឧភយតប្បុរិសៈ   ឧ. ន ព្រាហ្មណោ = អព្រាហ្មណោ (អយំ បុរិសោ) ។

ន អរិយោ = អនរិយោ (អយំ មនុស្សោ) ។

ប្រែលោតប្រយោគ

(អយំ បុរិសោ *រីបុរសនេះ*) ព្រាហ្មណោ *ជាព្រាហ្មណ៍* ន មិនមែន អព្រាហ្មណោ *ឈ្មោះអព្រាហ្មណោ*, (បុរិសោ *រីបុរស*) អព្រាហ្មណោ *ជាព្រាហ្មណ៍មិនមែន គឺមិនមែនជាព្រាហ្មណ៍* ។

(អយំ មនុស្សោ *រីមនុស្សនេះ*) អរិយោ *ជាអរិយៈ* ន មិនមែន អនរិយោ *ឈ្មោះអនរិយោ*, (មនុស្សោ *រីមនុស្ស*) អនរិយោ *ជាអរិយៈមិនមែន គឺមិនមែនអរិយៈ។ ឬប្រែមិនបាច់បញ្ចូលអញ្ញបទថា* ព្រាហ្មណោ *រីព្រាហ្មណ៍* ន មិនមែន អព្រាហ្មណោ *ឈ្មោះអព្រាហ្មណោ*, អព្រាហ្មណោ *រីព្រាហ្មណ៍មិនមែន គឺមិនមែនព្រាហ្មណ៍* ។ អរិយោ *រីអរិយៈ* ន មិនមែន អនរិយោ *ឈ្មោះអនរិយោ*, អនរិយោ *រីអរិយៈមិនមែន គឺមិនមែនអរិយៈ* ។

សម្ពន្ធ

អយំ *វិសេសនៈរបស់* បុរិសោ។ *លិង្គត្ថៈ*, ន *សព្វបដិសេធក្នុង*ព្រាហ្មណោ។ *វិសេសនៈរបស់* បុរិសោ, អព្រាហ្មណោ *សមាសនាមបទឈ្មោះឧភយតប្បុរិសលុត្តសមាស ឬឈ្មោះនបុព្វបទកម្មធារយលុត្តសមាស ហើយជា* (និងជា) *សញ្ញាវិសេសនៈរបស់* បុរិសោ។ *សញ្ញីវិសេសយៈហើយជា* (និងជា) *លិង្គត្ថៈ* ។

អយំ *វិសេសនៈរបស់* មនុស្សោ ។ *លិង្គត្ថៈ*, ន *សព្វបដិសេធក្នុង* អរិយោ។ *វិសេសនៈរបស់* មនុស្សោ, អនរិយោ *សមាសនាមបទឈ្មោះឧភយតប្បុរិសលុត្តសមាស ហើយជា* (និងជា) *សញ្ញាវិសេសនៈរបស់* មនុស្សោ។ *សញ្ញីវិសេសយៈហើយជា* (និងជា) *លិង្គត្ថៈ* ។

ន *សព្ទបដិសេធក្នុង* ព្រាហ្មណោ *លិង្គត្ថៈ,* អព្រាហ្មណោ *សមាសនាមបទឈ្មោះឧភយតប្បុរិសលុត្តសមាស ហើយជា(និងជា) លិង្គត្ថៈ ។*

ន *សព្ទបដិសេធក្នុង* អរិយោ *លិង្គត្ថៈ,* អនរិយោ *សមាសនាមបទឈ្មោះឧភយតប្បុរិសលុត្តសមាស ហើយជា (និងជា) លិង្គត្ថៈ ។*

📖❋❋

សមាហារទ្វន្ទៈ ឧ. សមថោ ច វិបស្សនា ច = សមថវិបស្សនំ ។

បណ្ណញ្ច បុប្ផញ្ច ផលញ្ច = បណ្ណបុប្ផផលំ ។

ប្រែលោតប្រយោគ

សមថោ ច *វីសមថៈផង* វិបស្សនា ច *វីវិបស្សនាផង* សមថវិបស្សនំ *ឈ្មោះសមថវិបស្សនំ,* សមថវិបស្សនំ *វីសមថៈ និងវិបស្សនា ។*

បណ្ណំ ច *វីស្លឹកផង* បុប្ផំ ច *វីផ្កាផង* ផលំ ច *វីផ្លែផង* បណ្ណបុប្ផផលំ *ឈ្មោះបណ្ណបុប្ផផលំ,* បណ្ណបុប្ផផលំ *វីស្លឹកនិងផ្កានិងផ្លែ ។*

សម្ពន្ធ

ច *ទាំងពីរសព្ទបទសមុច្ចយៈក្នុង* សមថោ វិបស្សនា, សមថោក្តី វិបស្សនាក្តី *លិង្គត្ថៈ,* សមថវិបស្សនំ *សមាសនាមបទឈ្មោះសមាហារទ្វន្ទលុត្តសមាសហើយជា(និងជា)លិង្គត្ថៈ ។*

ប *ទាំងបីសព្ទបទសមុច្ចយៈក្នុងបណ្ឌំ* បុប្ផំ ផលំ, បណ្ឌំក្តី បុប្ផំក្តី ផលំក្តី *លិង្គត្ថៈ*, បណ្ឌបុប្ផផលំ *សមាសនាមបទឈ្មោះសមាហារទ្វន្ទលុត្ត សមាស ហើយជា(និងជា)លិង្គត្ថៈ ។*

📖❋❋

អសមាហារទ្វន្ទ: ឧ. សមណោ ច ព្រាហ្មណោ ច = សមណព្រាហ្មណា។

លាភោ ច សក្ការោ ច=លាភសក្ការោ ។

ប្រែលោតប្រយោគ

សមណោ ច *វីសមណៈផង* ព្រាហ្មណោ ច *វីព្រាហ្មណ៍ផង* សមណ-ព្រាហ្មណា *ឈ្មោះសមណព្រាហ្មណា*, សមណព្រាហ្មណា *វីសមណៈនិងព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ* ។ លាភោ ច *វីលាភផង* សក្ការោ ច *វីសក្ការៈផង* លាភសក្ការោ *ឈ្មោះលាភសក្ការោ*, លាភសក្ការោ *វីលាភនិងសក្ការៈ ។*

សម្ពន្ធ

ច *ទាំងពីរសព្ទបទសមុច្ចយៈក្នុង* សមណោ ព្រាហ្មណោ, សមណោក្តី ព្រាហ្មណោក្តី *លិង្គត្ថៈ*, សមណព្រាហ្មណោ *សមាសនាមបទឈ្មោះអសមាហារទ្វន្ទលុត្តសមាស ហើយជា(និងជា)លិង្គត្ថៈ ។* ច *ទាំងពីរសព្ទបទសមុច្ចយៈក្នុង* លាភោ សក្ការោ, លាភោក្តី សក្ការោក្តី *លិង្គត្ថៈ*, លាភសក្ការោ *សមាសនាមបទឈ្មោះអសមាហារទ្វន្ទលុត្តសមាស ហើយជា(និងជា)លិង្គត្ថៈ ។*

📖❋❋

ឧបសគ្គបុព្វក: ឧ. នគរស្ស សមីបំ = ឧបនគរំ ។

ប្រែលោតប្រយោគ

សមីបំ *វីទីជិត* នគរស្ស *នៃនគរ* ឧបនគរំ *ឈ្មោះឧបនគរំ*, ឧបនគរំ *វីទីជិតនៃនគរ ។*

សម្ពន្ធ

នគរស្ស *សាមិសម្ពន្ធៈក្នុងសមីបំៗ លិង្គត្ថៈ*, ឧបនគរំ *សមាសនាមបទ ឈ្មោះឧបសគ្គបុព្វកាព្យយីភាវលុត្តសមាសហើយជា(និងជា)លិង្គត្ថៈ។*

📖❈❈

និបាតបុព្វក: ឧ. វុឌ្ឍានំ បដិបាដិ = យថាវុឌ្ឍំ ។

ប្រែលោតប្រយោគ

បដិបាដិ *វីលំដាប់* វុឌ្ឍានំ *នៃជនចម្រើនទាំងឡាយ* យថាវុឌ្ឍំ *ឈ្មោះ យថាវុឌ្ឍំ*, យថាវុឌ្ឍំ *វីលំដាប់នៃជនចម្រើន។*

សម្ពន្ធ

វុឌ្ឍានំ *សាមិសម្ពន្ធៈក្នុង* បដិបាដិៗ *លិង្គត្ថៈ*, យថាវុឌ្ឍំ *សមាសនាមបទឈ្មោះនិបាតបុព្វកាព្យយីភាវលុត្តសមាស ហើយជា(និងជា)លិង្គត្ថៈ ។*

📖❈❈

ទុតិយាពហុព្វីហិឬទុតិយាតុល្យាធិករណពហុព្វីហិ : ឧ. អាគតា សមណា យំ សោ = អាគតស្សមណោ (អារាមោ) ។

ប្រែលោតប្រយោគ

សមណា *វីសមណៈទ.* អាគតា *មកហើយ* យំ អារាមំ *កាន់អារាមឯណា* សោ អារាមោ *វីអារាមនោះ* អាគតស្សមណោ *ឈ្មោះអាគតស្សមណោ,* អារាមោ *វីអារាម* អាគតស្សមណោ *មានសមណៈមកហើយ ។*

សម្ពន្ធ

យំ *វិសេសនៈរបស់* អារាមំៗ *សម្បាបុណិយកម្មក្នុង* អាគតាៗ *វិសេសនៈរបស់* សមណាៗ *លិង្គត្ថៈ,* សោ *វិសេសនៈរបស់* អារាមោ, អាគតស្សមណោ *សញ្ញាវិសេសនៈរបស់* អារាមោៗ *សញ្ញីវិសេសយៈ ហើយជា* (និង*ជា*) *លិង្គត្ថៈ,* អាគតស្សមណោ *សមាសនាមបទឈ្មោះទុតិយាពហុព្វីហិ ឬ ឈ្មោះទុតិយាតុល្យាធិករណពហុព្វីហិលុត្តសមាសហើយជា* (និង*ជា*) *វិសេសនៈរបស់* អារាមោៗ *លិង្គត្ថៈ ។*

📖❋❋

តតិយាពហុព្វីហិឬតតិយាតុល្យាធិករណពហុព្វីហិ ឧ. ជិតានិ ឥន្ទ្រិយានិ យេន សោ = ជិតិន្ទ្រិយោ (សមណោ) ។

ប្រែលោតប្រយោគ

ឥន្ទ្រិយានិ *វិឥន្ទ្រិយទ.* យេន សមណេន *គឺសមណៈ* (*ឬដែល សមណៈ*) *ឯណា* ជិតានិ *ឈ្នះហើយ,* សោ សមណោ *វិសមណៈ នោះ* ជិតិន្ទ្រិយោ *ឈ្មោះជិតិន្ទ្រិយោ,* សមណោ *វិសមណៈ* ជិតិន្ទ្រិយោ *មានឥន្ទ្រិយឈ្នះហើយ ។*

សម្ពន្ធ

យេន *វិសេសនៈរបស់* សមណេន ៗ *អនភិហិតកត្តាក្នុង* ជិតានិៗ *វិសេសនៈរបស់* ឥន្ទ្រិយានិៗ *លិង្គត្ថៈ,* សោ *វិសេសនៈរបស់* សមណោ, ជិតិន្ទ្រិយោ *សញ្ញាវិសេសនៈរបស់* សមណោៗ *សញ្ញីវិសេសយៈហើយជា* (*និងជា*) *លិង្គត្ថៈ,* ជិតិន្ទ្រិយោ *សមាសនាមបទឈ្មោះតតិយាតុល្យាធិករណពហុព្វីហិលុត្តសមាស ហើយជា* (*និងជា*) *វិសេសនៈរបស់* សមណោៗ *លិង្គត្ថៈ ។*

ចតុត្ថីពហុព្វីហិឬចតុត្ថីតុល្យាធិករណពហុព្វីហិ ឧ. ទិន្នោ សុង្កោ យស្ស សោ = ទិន្នសុង្កោ (រាជា) ។

ប្រែលោតប្រយោគ

សុង្កោ *វិសួយ* ទិន្នោ *គឺអ្នកនគរថ្វាយហើយ* យស្ស រញ្ញោ *ដល់*

ស្តេចឯណា, សោ រាជា *រីស្តេចនោះ* ទិន្នសុង្កោ *ឈ្មោះទិន្នសុង្កោ*

រាជា *រីស្តេច* ទិន្នសុង្កោ *មានសួយគឺអ្នកនគរថ្វាយហើយ ។*

សម្ពន្ធ

យស្ស *វិសេសនៈរបស់* រញ្ញោៗ *សម្បទានៈក្នុង* ទិន្នោៗ *វិសេសនៈ*

របស់ សុង្កោៗ *លិង្គត្ថៈ,* សោ *វិសេសនៈរបស់* រាជា, ទិន្នសុង្កោ *សញ្ញា*

វិសេសនៈរបស់ រាជាៗ *សញ្ញីវិសេសយៈ ហើយជា* (*និងជា*) *លិង្គត្ថៈ,*

ទិន្នសុង្កោ *សមាសនាមបទឈ្មោះចតុត្ថីតុល្យាធិករណពហុព្វីហិលុត្តសមាស*

ហើយជា (*និងជា*) *វិសេសនៈរបស់* រាជាៗ *លិង្គត្ថៈ ។*

បញ្ចមីពហុព្វីហិឬបញ្ចមីតុល្យាធិករណពហុព្វីហិ ឧ. និគ្គតា ជនា យស្មា

សោ = និគ្គតជនោ (គាមោ) ។

ប្រែលោតប្រយោគ

ជនា *រីជនទាំងឡាយ* និគ្គតា *ចេញហើយ* យស្មា គាមា *អំពីស្រុកណា*

សោ គាមោ *រីស្រុកនោះ* និគ្គតជនោ *ឈ្មោះនិគ្គតជនោ,* គាមោ *រីស្រុក*

និគ្គតជនោ *មានជនចេញហើយ ។*

សម្ពន្ធ

យស្មា *វិសេសនៈរបស់* គាមាៗ *អបាទានៈក្នុង* និគ្គតាៗ *វិសេសនៈរបស់* ជនាៗ *លិង្គត្ថៈ,* សោ *វិសេសនៈរបស់* គាមោ, និគ្គតជនោ *សញ្ញាវិសេសនៈរបស់* គាមោៗ *សញ្ញីវិសេសយៈហើយជា* (និងជា) *លិង្គត្ថៈ,* និគ្គតជនោ *សមាសនាមបទឈ្មោះបញ្ចមីតុល្យាធិករណពហុព្វីហិលុត្តសមាស ហើយជា* (និងជា)*វិសេសនៈរបស់* គាមោៗ *លិង្គត្ថៈ ។*

📖❋❋

ឆដ្ឋីពហុព្វីហិឬឆដ្ឋីតុល្យាធិករណពហុព្វីហិ ឧ. ខីណា អាសវា យស្ស សោ = ខីណាសវោ (ភិក្ខុ) ។

ប្រែលោតប្រយោគ

អាសវា *វីអាសវៈទ.* យស្ស ភិក្ខុនោ *របស់ភិក្ខុឯណា* ខីណា *អស់ហើយ* សោ ភិក្ខុ *វីភិក្ខុនោះ* ខីណាសវោ *ឈ្មោះខីណាសវោ,* ភិក្ខុ *វីភិក្ខុ* ខីណាសវោ *មានអាសវៈអស់ហើយ ។*

សម្ពន្ធ

យស្ស *វិសេសនៈរបស់* ភិក្ខុនោៗ *សាមិសម្ពន្ធក្នុង* អាសវាៗ *លិង្គត្ថៈ,* ខីណា *វិសេសនៈរបស់* អាសវា, សោ *វិសេសនៈរបស់* ភិក្ខុ, ខីណាសវោ

សញ្ញាវិសេសនៈរបស់ ភិក្ខុ *សញ្ញីវិសេសយៈហើយជា* (និង៍ជា) *លិង្គត្ថៈ*, ទីណាសវោ *សមាសនាមបទឈ្មោះឆដ្ឋីតុល្យាធិករណពហុព្វីហិលុត្តសមាស ហើយជា*(និង៍ជា)*វិសេសនៈរបស់* ភិក្ខុ *លិង្គត្ថៈ* ។

📖❊❊

សត្តមីពហុព្វីហិឬសត្តមីតុល្យាធិករណពហុព្វីហិ ឧ. សម្បន្នានិ សស្សានិ យស្មឹ សោ = សម្បន្នសស្សោ (ជនបទោ) ។

ប្រែលោតប្រយោគ

សស្សានិ *វីសម្ទូង៍ទ*. សម្បន្នានិ *ដល់ព្រមហើយ* យស្មឹ ជនបទេ *ក្នុងជនបទឯណា*, សោ ជនបទោ *វីជនបទនោះ* សម្បន្នសស្សោ *ឈ្មោះសម្បន្នសស្សោ*, ជនបទោ *វីជនបទ* សម្បន្នសស្សោ *មានសម្ទូង៍ដល់ព្រមហើយ* ។

សម្ពន្ធ

យស្មឹ *វិសេសនៈរបស់* ជនបទេៗ *វេសយិកាធារៈក្នុង* សម្បន្នានិៗ *វិសេសនៈរបស់* សស្សានិៗ *លិង្គត្ថៈ*, សោ *វិសេសនៈរបស់* ជនបទោ, សម្បន្នសស្សោ *សញ្ញាវិសេសនៈរបស់* ជនបទោៗ *សញ្ញីវិសេសយៈហើយជា* (និង៍ជា) *លិង្គត្ថៈ*, សម្បន្នសស្សោ *សមាសនាមបទឈ្មោះសត្តមីពហុព្វីហិឬឈ្មោះសត្តមីតុល្យាធិករណពហុព្វីហិលុត្តសមាស ហើយជា* (និង៍ជា) *វិសេសនៈរបស់* ជនបទោៗ *លិង្គត្ថៈ*ៗ

📖❊❊

ឆដ្ឋីឧបមាពហុព្វីហិ ឧ. សុវណ្ណវណ្ណោ ឥវ វណ្ណោ យស្ស សោ = សុវណ្ណវណ្ណោ (តថាគតោ) ។

សុវណ្ណស្ស វិយ អស្ស វណ្ណោតិ = សុវណ្ណវណ្ណោ (តថាគតោ) ។

ប្រែលោតប្រយោគ

វណ្ណោ *រីសម្បុរ* យស្ស តថាគតស្ស *របស់តថាគតឯណា* សុវណ្ណវណ្ណោ ឥវ *ដូចជាសម្បុរនៃមាស,* សោ តថាគតោ *រីព្រះតថាគត នោះ* សុវណ្ណវណ្ណោ *ឈ្មោះសុវណ្ណវណ្ណោ,* តថាគតោ *រីព្រះតថាគត* សុវណ្ណវណ្ណោ *មានសម្បុរដូចជាសម្បុរនៃមាស។*

វណ្ណោ *រីសម្បុរ* អស្ស តថាគតស្ស *របស់ព្រះតថាគតនេះ* សុវណ្ណស្ស វណ្ណោ វិយ *ដូចជាសម្បុរនៃមាស ឬ* សុវណ្ណស្ស វិយ *ដូចមាស* ឥតិ *ព្រោះហេតុដូច្នោះ* សោ តថាគតោ *រីព្រះតថាគតនោះ* សុវណ្ណវណ្ណោ *ឈ្មោះសុវណ្ណវណ្ណោ,* តថាគតោ *រីព្រះតថាគត* សុវណ្ណវណ្ណោ *មានសម្បុរដូចជាសម្បុរនៃមាស ឬមានសម្បុរដូចមាស ។*

សម្ពន្ធ

ឥវ *សព្ទឧបមាជោតកៈក្នុង* សុវណ្ណវណ្ណោៗ *ឧបមាវិសេសនៈរបស់* វណ្ណោៗ *លិង្គត្ថៈ,* យស្ស *វិសេសនៈរបស់* តថាគតស្សៗ *សាមិសម្ពន្ធក្នុង* វណ្ណោ, សោ *វិសេសនៈរបស់* តថាគតោ, សុវណ្ណវណ្ណោ *សញ្ញាវិសេសនៈរបស់* តថាគតោៗ *សញ្ញីវិសេសយៈ ហើយជា* (និងជា) *លិង្គត្ថៈ,* សុវណ្ណវណ្ណោ *សមាសនាម*

បទឈ្មោះឆដ្ឋីឧបមាពហុព្វីហិលុត្តសមាសហើយជា (និងជា) *វិសេសនៈរបស់* តបាគតោ។ *លិង្គត្ថៈ* ។

វិយសព្ទ *ឧបមាជោតកៈក្នុង* វណ្ណោ។ *ឧបមាវិសេសនៈរបស់* វណ្ណោ។ *លិង្គត្ថៈ*, សុវណ្ណស្ស *សាមិសម្ពន្ធក្នុង* វណ្ណោ, អស្ស *វិសេសនៈរបស់* តបាគតស្ស។ *សាមិសម្ពន្ធក្នុង* វណ្ណោ, *ឬថា* វិយសព្ទ *ឧបមាជោតកៈក្នុង* សុវណ្ណស្ស។ *ឧបមាវិសេសនៈរបស់* តបាគតស្ស, អស្ស *វិសេសនៈរបស់* តបាគតស្ស។ *សាមិសម្ពន្ធក្នុង* វណ្ណោ។ *លិង្គត្ថៈ*, ឥតិសព្ទ *ហេតុ*, *ហេត្វត្ថៈ*, *ហេត្វត្ថវាចកៈ*, សោ *វិសេសនៈរបស់* តបាគតោ, សុវណ្ណវណ្ណោ *សញ្ញាវិសេសនៈរបស់* តបាគតោ។ *សញ្ញីវិសេសយៈហើយជា* (និងជា) *លិង្គត្ថៈ*, សុវណ្ណវណ្ណោ *សមាសនាមបទឈ្មោះឆដ្ឋីឧបមាពហុព្វីហិលុត្តសមាសហើយជា* (និងជា) *វិសេសនៈរបស់* តបាគតោ។ *លិង្គត្ថៈ* ។

📖❋❋

ឆដ្ឋីកិន្នាធិករណពហុព្វីហិ ឧ.

ឯករត្តិំ វាសោ អស្សាតិ = ឯករត្តិវាសោ (ជនោ) ។

សមានេន សំវាសោ អស្សាតិ = សមានសំវាសោ (ជនោ) ។

អសិ ហត្ថេ យស្ស សោ = អសិហត្ថោ (យោធោ) ។

ប្រែលោតប្រយោគ

វាសោ *វីកិរិយានៅ* ឯករត្តិំ *អស់យប់មួយ* អស្ស ជនស្ស *នៃជននេះ* ឥតិ *ព្រោះហេតុដូច្នោះ* សោ ជនោ *វីជននោះ* ឯករត្តិវាសោ *ឈ្មោះ ឯករត្តិវាសោ*, ជនោ *វីជន* ឯករត្តិវាសោ *មានកិរិយានៅអស់យប់មួយ* ។

សំវាសោ *រីកិរិយានៅរួម (មួយអន្លើ)* សមានេន ជនេន *ដោយជនស្មើគ្នា* អស្ស ជនស្ស *នៃជននេះ* ឥតិ *ព្រោះហេតុដូច្នោះ* សោ ជនោ *រីជននោះ* សមានសំវាសោ *ឈ្មោះសមានសំវាសោ,* ជនោ *រីជន* សមានសំវាសោ *មានកិរិយានៅរួម (មួយអន្លើ) ដោយជនស្មើគ្នា ។*

អសិ *រីដាវ* ហត្ថេ *ក្នុងដៃ* យស្ស យោធស្ស *នៃទាហានឯណា* សោ យោធោ *រីទាហាននោះ* អសិហត្ថោ *ឈ្មោះអសិហត្ថោ,* យោធោ *រីទាហាន* អសិហត្ថោ *មានដាវក្នុងដៃ ។*

សម្ពន្ធ

ឯករត្តិ *អច្ចន្តសំយោគក្នុង* វាសោៗ *លិង្គត្ថៈ,* អស្ស *វិសេសនៈរបស់* ជនស្សៗ *សាមិសម្ពន្ធក្នុង* វាសោ, ឥតិ*សព្ទ ហេតុ (ហេតွត្ថៈ, ហេតွត្ថវាចកៈ),* សោ *វិសេសនៈរបស់* ជនោ, ឯករត្តិវាសោ *សញ្ញាវិសេសនៈរបស់* ជនោៗ *សញ្ញីវិសេសយៈហើយជា (និងជា) លិង្គត្ថៈ,* ឯករត្តិវាសោ *សមាសនាមបទឈ្មោះឆដ្ឋីភិន្នាធិករណពហុព្វីហិលុត្តសមាសហើយជា (និងជា) វិសេសនៈរបស់*ជនោៗ *លិង្គត្ថៈ ។*

សមានេន *វិសេសនៈរបស់* ជនេនៗ *ករណៈក្នុង* សំវាសោៗ *លិង្គត្ថៈ,* អស្ស *វិសេសនៈរបស់* ជនស្សៗ *សាមិសម្ពន្ធក្នុង* សំវាសោ, ឥតិ*សព្ទ ហេតុ (ហេតွត្ថៈ, ហេតွត្ថវាចកៈ)* សោ *វិសេសនៈរបស់* ជនោ, សមានសំវាសោ *សញ្ញាវិសេសនៈរបស់* ជនោៗ *សញ្ញីវិសេសយៈហើយជា (និងជា) លិង្គត្ថៈ,* សមានសំវាសោ *សមាសនាមបទឈ្មោះឆដ្ឋីភិន្នាធិករណពហុព្វីហិលុត្តសមាសហើយជា (និងជា) វិសេសនៈរបស់* ជនោៗ *លិង្គត្ថៈ ។*

យស្ស *វិសេសនៈរបស់* យោធស្សា *សាមិសម្ពន្ធក្នុង* ហត្ថោ *វេសយិកាធារ សត្តមីកិន្នាធិករណៈក្នុង* អសិ *លិង្គត្ថៈ,* សោ *វិសេសនៈរបស់* យោធោ, អសិហត្ថោ *សញ្ញាវិសេសនៈរបស់* យោធោ *សញ្ញីវិសេសយៈហើយជា* (និងជា) *លិង្គត្ថៈ,* អសិហត្ថោ *សមាសនាមបទឈ្មោះឆដ្ឋីកិន្នាធិករណពហុព្វីហិ លុត្តសមាសហើយជា* (និងជា) *វិសេសនៈរបស់* យោធោ *លិង្គត្ថៈ។*

📖❊❊

សហបុព្វបទពហុព្វីហិសមាស ឧ. សហ បុត្តេន យោ វត្តតីតិ = សបុត្តោ (បិតា) ។

ប្រែលោតប្រយោគ

យោ បិតា *រីបិតាឯណា* វត្តតិ *ប្រព្រឹត្តទៅ* សហ *មួយអន្លើ* បុត្តេន *ដោយកូន* ឥតិ *ព្រោះហេតុដូច្នោះ* សោ បិតា *រីបិតានោះ* សបុត្តោ *ឈ្មោះសបុត្តោ,* បិតា *រីបិតា* សបុត្តោ *ប្រព្រឹត្តទៅមួយអន្លើដោយកូន ។*

សម្ពន្ធ

យោ *វិសេសនៈរបស់* បិតា *សយកត្តាក្នុង* វត្តតិ *អាខ្យាតបទកត្តុវាចកៈ,* បុត្តេន *សហត្ថតតិយាក្នុង* សហ *សព្ទ កិរិយាសមវាយក្នុង* វត្តតិ, ឥតិសព្ទ *ហេតុ* (*ហេត្វត្ថៈ, ហេត្វត្ថវាចកៈ*) សោ *វិសេសនៈរបស់* បិតា, សបុត្តោ *សញ្ញាវិសេសនៈ*

របស់ បិតា។ *សញ្ញីវិសេសយៈហើយជា* (*និង*ជា) *លិង្គត្ថៈ*, សបុត្តោ *សមាស នាមបទឈ្មោះសហបុព្វបទពហុព្វីហិលុត្តសមាសហើយជា* (*និងជា*) *វិសេសនៈ របស់* បិតា។ *លិង្គត្ថៈ* ។

វិកប្បសមាស ឧ. ទ្វីហំ វា តីហំ វា = ទ្វីហតីហំ ។

មតោ វា អមតោ វា = មតាមតោ (ទារកោ) ។

ប្រែលោតប្រយោគ

ទ្វីហំ វា *រីថ្ងៃពីរឬ* តីហំ វា *ឬថារីថ្ងៃបី* ទ្វីហតីហំ *ឈ្មោះទ្វីហតីហំ*, ទ្វីហតីហំ *រីថ្ងៃពីរឬ។ ថាថ្ងៃបី* ។

យោ ទារកោ *រីក្មេងឯណា* មតោ វា *ស្លាប់ឬ* អមតោ វា *ឬ ថាមិនស្លាប់* សោ ទារកោ *រីក្មេងនោះ* មតាមតោ *ឈ្មោះមតាមតោ*, ទារកោ *រីក្មេង* មតាមតោ *ស្លាប់ឬ។ថាមិនស្លាប់*។

សម្ពន្ធ

វា *ទាំងពីរសព្ទវិកប្បៈក្នុង* ទ្វីហំ តីហំ, ទ្វីហំក្តី តីហំក្តី *លិង្គត្ថៈ*, ទ្វីហតីហំ *សមាសនាមបទឈ្មោះវិកប្បលុត្តសមាសហើយជា* (*និងជា*) *លិង្គត្ថៈ* ។

យោ *វិសេសនៈរបស់* ទារកោ។ *លិង្គត្ថៈ*, វា *ទាំងពីរសព្ទវិកប្បៈក្នុង*

មតោ អមតោ, មតោក្តី អមតោក្តី *វិសេសនៈរបស់* ទារកោ, សោ *វិសេសនៈរបស់* ទារកោ, មតាមតោ *សមាសនាមបទឈ្មោះវិកប្បលុត្តសមាស ហើយជា* (និងជា) *សញ្ញាវិសេសនៈរបស់ ទារកោៗ សញ្ញីវិសេសយៈហើយជា* (និងជា) *វិសេសនៈរបស់* ទារកោៗ *លិង្គត្ថៈ* ។

📖❋❋

បុព្វេកសេសៈ ឧ. ឧបាសកោ ច ឧបាសិកា ច = ឧបាសកា ។

បរេកសេសៈ ឧ. ឧបាសកោ ច ឧបាសិកា ច = ឧបាសិកា ។

សរូបេកសេសៈ ឧ. បុរិសោ ច បុរិសោ ច = បុរិសា ។

វិរូបេកសេសៈ ឧ. មាតា ច បិតា ច = មាតរោ (ឬបិតរោ) ។

សារីបុត្តោ ច មោគ្គល្លានោ ច = សារីបុត្តា (ឬមោគ្គល្លានា) ។

ទស ច ទស ច = វីស (ឬវីសតិ) ។

ទស ច ទស ច ទស ច = តឹស (ឬតឹសតិ) ។

ប្រែលោតប្រយោគ

បុព្វេកសេសៈ ឧបាសកោ ច *រីឧបាសកផង* ឧបាសិកា ច *រីឧបាសិកាផង* ឧបាសកា *ឈ្មោះឧបាសកា*, ឧបាសកា *រីឧបាសកនិងឧបាសិកាទាំងឡាយ* ។

បរេកសេសៈ ឧបាសកោ ច *រីឧបាសកផង* ឧបាសិកា ច *រីឧបាសិកាផង*

ឧបាសិកា *ឈ្មោះឧបាសិកា*, ឧបាសិកា *រឺឧបាសកនិងឧបាសិកាទាំងឡាយ ។*

***សរូបេកសេស*:** បុរិសោ ច *រឺបុរសផង* បុរិសោ ច *រឺបុរសផង*, បុរិសា *ឈ្មោះបុរិសា*, បុរិសា *រឺបុរសនិងបុរសទាំងឡាយ ។*

***វិរូបេកសេស*:** មាតា ច *រឺមាតាផង* បិតា ច *រឺបិតាផង* មាតរោ (ឬបិតរោ) *ឈ្មោះមាតរោ (ឬបិតរោ)*, មាតរោ (ឬបិតរោ) *រឺមាតានិងបិតាទាំងឡាយ ។*

សារីបុត្តោ ច *រឺព្រះសារីបុត្តផង* មោគ្គល្លានោ ច *រឺព្រះមោគ្គល្លានផង* សារីបុត្តា (ឬ មោគ្គល្លានា) *ឈ្មោះសារីបុត្តា (ឬមោគ្គល្លានា)* សារីបុត្តា (ឬមោគ្គល្លានា) *រឺព្រះសារីបុត្តនិងព្រះមោគ្គល្លានទាំងឡាយ ។*

ទស ច *ដប់ផង* ទស ច *ដប់ផង* វីស (ឬវីសតិ) *ឈ្មោះ វីស (ឬវីសតិ)* វីស (ឬវីសតិ) *ដប់និងដប់គឺម្ភៃ ។*

ទស ច *ដប់ផង* ទស ច *ដប់ផង* ទស ច *ដប់ផង* តឹស (ឬតឹសតិ) *ឈ្មោះតឹស (ឬតឹសតិ)* តឹស (ឬតឹសតិ) *ដប់និងដប់និងដប់ គឺសាមសិប ។*

សម្ពន្ធ

បុព្វេកសេស: ច *ទាំងពីរសព្ទបទសមុច្ចយៈក្នុង* ឧបាសកោ ឧបាសិកា ឧបាសកោក្តី ឧបាសិកាក្តី *លិង្គត្ថៈ*, ឧបាសកា *សមាសនាមបទឈ្មោះបុព្វេកសេសលុត្តសមាសហើយជា (និងជា) លិង្គត្ថៈ ។*

បរេកសេស: ច *ទាំងពីរសព្ទបទសមុច្ចយៈក្នុង* ឧបាសកោ ឧបាសិកា

ឧបាសកោក្តី ឧបាសិកាក្តី *លិង្គត្ថ:*, ឧបាសិកា *សមាសនាមបទឈ្មោះ បរេកសេសលុត្តសមាសហើយជា* (និង*ជា*) *លិង្គត្ថ:* ។

សរូបេកសេស: ប *ទាំងពីរសព្ទបទសមុច្ចយ:ក្នុង* បុរិសោ បុរិសោ, បុរិសោក្តី បុរិសោក្តី *លិង្គត្ថ:*, បុរិសា *សមាសនាមបទឈ្មោះសរូបេកសេសលុត្តសមាសហើយជា* (និង*ជា*) *លិង្គត្ថ:* ។

វិរូបេកសេស: ប *ទាំងពីរសព្ទបទសមុច្ចយ:ក្នុង* មាតា បិតា, មាតាក្តី បិតាក្តី *លិង្គត្ថ:*, មាតរោ (ឬបិតរោ) *សមាសនាមបទឈ្មោះ វិរូបេកសេសលុត្តសមាសហើយជា* (និង*ជា*) *លិង្គត្ថ:* ។

ប *ទាំងពីសព្ទបទសមុច្ចយ:ក្នុង*សារីបុត្តោ មោគ្គល្លានោ, សារីបុត្តោក្តី មោគ្គល្លានោក្តី *លិង្គត្ថ:*, សារីបុត្តា (ឬ មោគ្គល្លានា) *សមាសនាមបទឈ្មោះ វិរូបេកសេសលុត្តសមាសហើយជា* (និង*ជា*) *លិង្គត្ថ:* ។

ប *ទាំងពីរសព្ទបទសមុច្ចយ:ក្នុង* ទស ទស, ទសក្តី ទសក្តី *វិសេសន:របស់....*, វីស (ឬវីសតិ) *សមាសនាមបទឈ្មោះវិរូបេកសេសលុត្តសមាសហើយជា* (និង*ជា*) *វិសេសន:របស់.....* ។

ប *ទាំងបីសព្ទបទសមុច្ចយ:ក្នុង* ទស ទស ទស, ទសក្តី ទសក្តី ទសក្តី *វិសេសន:របស់...*, តឹស (ឬតឹសតិ) *សមាសនាមបទឈ្មោះវិរូបេកសេសលុត្តសមាសហើយជា* (និង*ជា*) *វិសេសន:របស់..........* ។

សមាសផ្ទៃ

ឆ.តុ.ព. ទុ: ទុដ្ឋុំ ពលំ យស្ស សោ = ទុព្វលោ (អស្សោ) ។

វិ.បុ.កម្ម. ទុព្វលោ ច សោ អស្សោ ចាតិ = ទុព្វលស្សោ ។

ប្រែលោតប្រយោគ

ឆ.តុ.ព. ពលំ *វីកម្លាំង* យស្ស អស្សស្ស *នៃសេះណា* ទុ *អាក្រក់ទុគឺថា* ទុដ្ឋុំ ៗ *ខ្សោយ*, សោ អស្សោ *វីសេះនោះ* ទុព្វលោ *ឈ្មោះទុព្វលោ*, អស្សោ *វីសេះ* ទុព្វលោ *មានកម្លាំងខ្សោយ*។

វិ.បុ.កម្ម. សោ អស្សោ ច *វីសេះនោះផង* ទុព្វលោ ច *មានកម្លាំងខ្សោយផង* ឥតិ *ព្រោះហេតុដូច្នោះ* ទុព្វលស្សោ *ឈ្មោះទុព្វលស្សោ*, ទុព្វលស្សោ *វីសេះមានកម្លាំងខ្សោយ* ។

សម្ពន្ធ

យស្ស *វិសេសនៈរបស់* អស្សស្សៗ *សាមិសម្ពន្ធក្នុង* ពលំ ៗ *លិង្គត្ថៈ*, ទុ *បទវិវរណៈក្នុង* ទុដ្ឋុំ ៗ *បទវិវរណីយៈហើយជា* (និងជា) *វិសេសនៈរបស់* ពលំ, សោ *វិសេសនៈរបស់* អស្សោ, ទុព្វលោ *សញ្ញាវិសេសនៈរបស់*អស្សោៗ *សញ្ញីវិសេសយៈហើយជា* (និងជា) *លិង្គត្ថៈ*, ទុព្វលោ *សមាសនាមបទឈ្មោះឆដ្ឋីតុល្យាធិករណពហុព្វីហិលុត្តសមាសហើយជា* (និងជា) *វិសេសនៈរបស់* អស្សោ ៗ *លិង្គត្ថៈ* ។

ច *ទាំងពីរសព្ទបទបូរណៈក្នុង* ទុព្វលោ អស្សោ, ទុព្វលោក្តី សោក្តី *វិសេសនៈរបស់* អស្សោៗ *លិង្គត្ថៈ*, ឥតិសព្ទ *ហេតុ* (*ហេត្វត្ថៈ*, *ហេត្វត្ថវាចកៈ*) ទុព្វលស្សោ *សមាសនាមបទឈ្មោះវិសេសនៈបុព្វបទកម្មធារយលុត្តសមាស* មានឆដ្ឋីតុល្យា *ធិករណពហុព្វីហិលុត្តសមាសជាផ្ទៃ ហើយជា* (និងជា) *លិង្គត្ថៈ*) ។

បែបប្រែលោតប្រយោគ និងសម្ពន្ធក្នុងវិគ្គហៈនៃសមាសចប់តែប៉ុណ្ណោះ ។

ប្រែលោតប្រយោគ និងសម្ពន្ធ

ក្នុងវិគ្គហៈនៃតទ្ធិត

គោត្តតទ្ធិត ឬ***អបច្ចតទ្ធិត*** ឧ. វសិដ្ឋស្ស អបច្ចំ = វាសិដ្ឋោ (ជនោ) ។

ប្រែលោតប្រយោគ

យោ ជនោ *រីជនឯណា* អបច្ចំ *ជាកូន* (*ជាពូជពង្ស ជាកូនចៅ*) វសិដ្ឋស្ស *នៃវសិដ្ឋៈ* សោ ជនោ *រីជននោះ* វាសិដ្ឋោ *ឈ្មោះវាសិដ្ឋោ* ជនោ *រីជន* វាសិដ្ឋោ *ជាកូននៃវសិដ្ឋៈ* (*ជាពូជពង្សនៃវសិដ្ឋៈ*) ។

សម្ពន្ធ

យោ *វិសេសនៈរបស់* ជនោ ៗ *លិង្គត្ថៈ*, វសិដ្ឋស្ស *សាមិសម្ពន្ធក្នុង* អបច្ចំ ៗ *នានាលិង្គត្ថវិសេសនៈរបស់* ជនោ, សោ *វិសេសនៈរបស់* ជនោ, វាសិដ្ឋោ *សញ្ញាវិសេសនៈរបស់* ជនោ ៗ *សញ្ញីវិសេសយៈ ហើយជា*(*និងជា*) *លិង្គត្ថៈ*, វាសិដ្ឋោ *តទ្ធិតនាមបទឈ្មោះគោត្តតទ្ធិត ឬ អបច្ចតទ្ធិត ហើយជា* (*និងជា*) *វិសេសនៈរបស់* ជនោ ៗ *លិង្គត្ថៈ* ។

ឯឧទាហរណ៍នៃគោត្តតទ្ធិតក្រៅពីនេះ ប្រែលោតប្រយោគនិងសម្ពន្ធដូចគ្នានឹងវាសិដ្ឋោនេះដែរ ប្លែកគ្នាតែរូបសព្ទនិងបច្ច័យប៉ុណ្ណោះ ។

តរតិតទ្ធិត ឧ. នាវាយ តរតីតិ = នាវិកោ (ជនោ) ។

ប្រែលោតប្រយោគ

យោ ជនោ *រីជនណា* តរតិ *ឆ្លង* នទឹ *នូវទន្លេ* នាវាយ *ដោយ*

ទូក ឥតិ *ព្រោះហេតុដូច្នោះ* សោ ជនោ *រីជននោះ* នាវិកោ *ឈ្មោះនាវិកោ*

ជនោ *រីជន* នាវិកោ *ធ្វង (ទូវទន្ទ្វេ) ដោយទូក ។*

សម្ពន្ធ

យោ *វិសេសនៈរបស់ជនោ ៗ សយកត្តាក្នុងតរតិ ៗ អាខ្យាតបទកត្តុវាចកៈ*

នាវាយ *ករណៈក្នុងតរតិ,* ឥទំ *អវុត្តកម្មក្នុង* តរតិ, ឥតិសព្ទ *ហេតុ, ហេត្វត្ថវាចកៈ,*

សោ *វិសេសនៈរបស់ជនោ,* នាវិកោ *សញ្ញាវិសេសនៈរបស់ជនោ ៗ*

សញ្ញីវិសេសយៈ ហើយជា (និងជា) លិង្គត្ថៈ, នាវិកោ *តទ្ធិតនាមបទឈ្មោះ*

តរតិតទ្ធិត (ឬ តរតទ្ធិត) ហើយជា (និងជា) វិសេសនៈរបស់ជនោ ៗ

លិង្គត្ថៈ ។

សំសដ្ឋតទ្ធិត ឧ. តិលេន សំសដ្ឋំ (ភោជនំ) = តេលិកំ ។

ប្រែលោតប្រយោគ

យំ ភោជនំ *រីភោជនឯណា* សំសដ្ឋំ *ដែលជនលាយហើយ* តិលេន

ដោយល្ង តំ ភោជនំ *រីភោជននោះ* តេលិកំ *ឈ្មោះតេលិកំ* ភោជនំ *រីភោជន*

តេលិកំ *ដែលជនលាយហើយដោយល្ង ។*

សម្ពន្ធ

យំ *វិសេសនៈរបស់ភោជនំ ៗ លិង្គត្ថៈ,* តិលេន *ករណៈក្នុងសំសដ្ឋំ ៗ*

វិសេសនៈរបស់ភោជនំ, តំ *វិសេសនៈរបស់ភោជនំ,* តេលិកំ *សញ្ញាវិសេសនៈ*

របស់ភោជនំ ។ សញ្ញីវិសេសយៈហើយជា(និង*ជា*) *លិង្គត្ថៈ*, តេលិកំ *តទ្ធិតនាមបទឈ្មោះសំសដ្ឋតទ្ធិត ហើយជា* (និង*ជា*) *វិសេសនៈរបស់ភោជនំ* ។ *លិង្គត្ថៈ* ។

ចរតិតទ្ធិត ឧ. សកដេន ចរតីតិ = សាកដិកោ (ជនោ) ។

ប្រែលោតប្រយោគ

យោ ជនោ *រីជនឯណា* ចរតិ *ដើរ* សកដេន *ដោយរទេះ* ឥតិ *ព្រោះហេតុដូច្នោះ* សោ ជនោ *រីជននោះ* សាកដិកោ *ឈ្មោះសាកដិកោ* ជនោ *រីជន* សាកដិកោ *ដើរដោយរទេះ* ។

សម្ពន្ធ

យោ *វិសេសនៈរបស់ជនោ ។ សយកត្តាក្នុងចរតិ ។ អាខ្យាតបទកត្តុវាចកៈ* សកដេន *ករណៈក្នុងចរតិ*, ឥតិសព្ទ *ហេតុ* (*ហេតុត្ថៈ*, *ហេតុត្ថវាចកៈ*) សោ *វិសេសនៈរបស់ជនោ*, សាកដិកោ *សញ្ញាវិសេសនៈរបស់ជនោ ។ សញ្ញីវិសេសយៈ ហើយជា* (និង*ជា*) *លិង្គត្ថៈ*, សាកដិកោ *តទ្ធិតនាមបទឈ្មោះចរតិតទ្ធិត* (*ឬ ចរតទ្ធិត*) *ហើយជាវិសេសនៈរបស់ជនោ ។ លិង្គត្ថៈ* ។

វហតិតទ្ធិត ឧ. សីសេន វហតីតិ = សីសិកោ (ជនោ) ។

ប្រែលោតប្រយោគ

យោ ជនោ *រីជនណា* វហតិ *នាំទៅ* (*កុម្ពុំ នូវក្អម*) សីសេន

ដោយក្បាល ឥតិ *ព្រោះហេតុដូច្នោះ* សោ ជនោ *ជននោះ* សីសិកោ *ឈ្មោះសីសិកោ* ជនោ *ជន* សីសិកោ *នាំទៅ (នូវក្អម) ដោយក្បាល (អ្នកទូល)* ។

សម្ពន្ធ

យោ *វិសេសនៈរបស់*ជនោ ៗ *សយកត្តាក្នុង*វហតិ ៗ *អាខ្យាតបទកត្តុវាចកៈ* សីសេន *ករណៈក្នុង*វហតិ, កុម្ភំ *អវុត្តកម្មក្នុង*វហតិ, ឥតិសព្ទ *ហេតុ (ហេតុត្ថៈ, ហេតុត្ថវាចកៈ)*, សោ *វិសេសនៈរបស់*ជនោ, សីសិកោ *សញ្ញាវិសេសនៈរបស់*ជនោ ៗ *សញ្ញីវិសេសយៈហើយជា(និងជា) លិង្គត្ថៈ*, សីសិកោ *តទ្ធិតនាមបទឈ្មោះវហតិតទ្ធិត (ឬវហតទ្ធិត) ហើយជា (និងជា) វិសេសនៈរបស់*ជនោ ៗ *លិង្គត្ថៈ* ។

វសតិតទ្ធិត ឧ. មគធេ វសតីតិ = មាគធិកោ (ជនោ) ។

ប្រែលោតប្រយោគ

យោ ជនោ *ជនឯណា* វសតិ *នៅ* មគធេ *ក្នុងដែនមគធៈ* ឥតិ *ព្រោះហេតុដូច្នោះ* សោ ជនោ *ជននោះ* មាគធិកោ *ឈ្មោះមាគធិកោ* ជនោ *ជន* មាគធិកោ *នៅក្នុងដែនមគធៈ* ។

សម្ពន្ធ

យោ *វិសេសនៈរបស់*ជនោ ៗ *សយកត្តាក្នុង*វសតិ ៗ *អាខ្យាតបទកត្តុវាចកៈ*, មគធេ *វេសយិកាធារៈក្នុង*វសតិ, ឥតិសព្ទ *ហេតុ (ហេតុត្ថៈ, ហេតុត្ថវាចកៈ)*, សោ *វិសេសនៈរបស់* ជនោ, មាគធិកោ *សញ្ញាវិសេសនៈរបស់* ជនោ ៗ *សញ្ញីវិសេសយៈ*

ហើយជា (*និងជា*) *លិង្គត្ថៈ* មាគធិកោ *តទ្ធិតនាមបទឈ្មោះវសតិតទ្ធិត* (*ឬ វសតទ្ធិត*) *ហើយជា* (*និងជា*) *វិសេសនៈរបស់*ជនោ ។ *លិង្គត្ថៈ*។

ជាតតទ្ធិត ឧ. ឥន្ទបត្តេ ជាតោ = ឥន្ទបត្តិកោ (ជនោ) ។

ប្រែលោតប្រយោគ

យោ ជនោ *រីជនឯណា* ជាតោ *កើតហើយ* ឥន្ទបត្តេ *ក្នុងនគរឥន្ទបត្ត* សោ ជនោ *រីជននោះ* ឥន្ទបត្តិកោ *ឈ្មោះឥន្ទបត្តិកោ* ជនោ *រីជន* ឥន្ទបត្តិកោ *កើតហើយក្នុងនគរឥន្ទបត្ត* ។

សម្ពន្ធ

យោ *វិសេសនៈរបស់*ជនោ ។ *លិង្គត្ថៈ*, ឥន្ទបត្តេ *វិសយិកាធារៈក្នុង*ជាតោ ។ *វិសេសនៈរបស់*ជនោ, សោ *វិសេសនៈរបស់*ជនោ, ឥន្ទបត្តិកោ *សញ្ញាវិសេសនៈរបស់*ជនោ ។ *សញ្ញីវិសេសយៈ ហើយជា* (*និងជា*) *លិង្គត្ថៈ*, ឥន្ទបត្តិកោ *តទ្ធិតនាមបទឈ្មោះជាតតទ្ធិត ហើយជា* (*និងជា*) *វិសេសនៈរបស់*ជនោ ។ *លិង្គត្ថៈ* ។

អធីតេតទ្ធិត ឧ. វិនយំ អធីតេតិ = វេនយិកោ (ភិក្ខុ) ។

ប្រែលោតប្រយោគ

យោ ភិក្ខុ *រីភិក្ខុឯណា* អធីតេ *រៀន* វិនយំ *នូវវិន័យ* ឥតិ *ព្រោះហេតុដូច្នោះ* សោ ភិក្ខុ *រីភិក្ខុនោះ* វេនយិកោ *ឈ្មោះវេនយិកោ* ភិក្ខុ *រីភិក្ខុ* វេនយិកោ *រៀននូវវិន័យ* (*អ្នករៀនវិន័យ អ្នកចេះវិន័យ*) ។

សម្ពន្ធ

យោ *វិសេសនៈរបស់ភិក្ខុ ។ សយកត្តាក្នុងអធីតេ ។ អាខ្យាតបទកត្តុវាចកៈ*, វិធយំ *អវុត្តកម្មក្នុងអធីតេ*, ឥតិសព្ទ *ហេតុ* (*ហេតុត្ថៈ*, *ហេតុត្ថវាចកៈ*), សោ *វិសេសនៈរបស់ភិក្ខុ*, វេធយិកោ *សញ្ញាវិសេសនៈរបស់ភិក្ខុ ។ សញ្ញីវិសេសយៈ ហើយជា* (*និងជា*) *លិង្គត្ថៈ*, វេធយិកោ *តទ្ធិតនាមបទឈ្មោះអធីតេតទ្ធិត ហើយជា*(*និងជា*) *វិសេសនៈរបស់ភិក្ខុ ។ លិង្គត្ថៈ ។*

📖❋❋

កតតទ្ធិត ឧ. កាយេន កតំ (កម្មំ) = កាយិកំ ។

ប្រែលោតប្រយោគ

យំ កម្មំ *វីអំពើឯណា* កតំ *ដែលបុគ្គលធ្វើហើយ* កាយេន *ដោយកាយ* តំ កម្មំ *វីអំពើនោះ* កាយិកំ *ឈ្មោះកាយិកំ* កម្មំ *វីអំពើ* កាយិកំ *ដែលបុគ្គលធ្វើហើយដោយកាយ ។*

សម្ពន្ធ

យំ *វិសេសនៈរបស់កម្មំ ។ លិង្គត្ថៈ*, កាយេន *ករណៈក្នុងកតំ។ វិសេសនៈរបស់កម្មំ*, តំ *វិសេសនៈរបស់កម្មំ*, កាយិកំ *សញ្ញាវិសេសនៈរបស់កម្មំ។ សញ្ញីវិសេសយៈហើយជា* (*និងជា*) *លិង្គត្ថៈ*, កាយិកំ *តទ្ធិតនាមបទឈ្មោះកតតទ្ធិត ហើយជា* (*និងជា*) *វិសេសនៈរបស់កម្មំ។ លិង្គត្ថៈ ។*

📖❋❋

វត្តិតទ្ធិត ឧ. កាយេ វត្តតីតិ = កាយិកំ (កម្មំ) ។

ប្រែលោតប្រយោគ

យំ កម្មំ *រីកម្មឯណា* វត្តតិ *ប្រព្រឹត្តទៅ* កាយេ *ក្នុងកាយ* ឥតិ *ព្រោះហេតុដូច្នោះ* តំ កម្មំ *រីកម្មនោះ* កាយិកំ *ឈ្មោះកាយិកំ* កម្មំ *រីកម្ម* កាយិកំ *ប្រព្រឹត្តទៅក្នុងកាយ ។*

សម្ពន្ធ

យំ *វិសេសនៈរបស់កម្មំៗ សយកត្តាក្នុងវត្តតិៗ អាខ្យាតបទកត្តុវាចកៈ,* កាយេ *វេសយិកាធារៈក្នុងវត្តតិ,* ឥតិ *សព្ទហេតុ (ហេតូត្ថៈ, ហេតូត្ថវាចកៈ),* តំ *វិសេសនៈរបស់កម្មំ,* កាយិកំ *សញ្ញាវិសេសនៈរបស់កម្មំៗ សញ្ញីវិសេសយៈ ហើយជា* (និងជា) *លិង្គត្ថៈ,* កាយិកំ *តទ្ធិតនាមបទឈ្មោះវត្តតិតទ្ធិត ឬ វត្តតទ្ធិតហើយជា* (និងជា) *វិសេសនៈរបស់កម្មំៗ លិង្គត្ថៈ ។*

សន្និធានតទ្ធិត ឧ. សរីរេ សន្និធាតា (វេទនា) = សារីរិកា ។

ប្រែលោតប្រយោគ

យា វេទនា *រីវេទនាឯណា* សន្និធាតា *អាស្រ័យនៅ* សរីរេ *ក្នុងសរីរៈ* សា វេទនា *រីវេទនានោះ* សារីរិកា *ឈ្មោះសារីរិកា* វេទនា *រីវេទនា* សារីរិកា *អាស្រ័យនៅក្នុងសរីរៈ ។*

សម្ពន្ធ

យា *វិសេសនៈរបស់វេទនាៗ លិង្គត្ថៈ,* សរីរេ *វេសយិកាធារៈក្នុងសន្និធាតា* ។ *វិសេសនៈរបស់* វេទនា, សា *វិសេសនៈរបស់* វេទនា, សារីរិកា *សញ្ញាវិសេសនៈ*

របស់វេទនា ។ សញ្ញីវិសេសយៈ ហើយជា (និងជា) *លិង្គត្ថៈ,* សារីរិកា *តទ្ធិតនាមបទឈ្មោះសន្និធានតទ្ធិតហើយជា* (និងជា) *វិសេសនៈរបស់វេទនាៗ លិង្គត្ថៈ ។*

📖❀❀

និយុត្តតទ្ធិត ឧ. ទ្វារេ និយុត្តោ = ទោវារិកោ (ជនោ) ។

ប្រែលោតប្រយោគ

យោ ជនោ *វីជនឯណា* និយុត្តោ *ប្រកប* ទ្វារេ *ក្នុងទ្វារ* សោ ជនោ *វីជននោះ* ទោវារិកោ *ឈ្មោះទោវារិកោ* ជនោ *វីជន* ទោវារិកោ *ប្រកបក្នុងទ្វារ ។*

សម្ពន្ធ

យោ *វិសេសនៈរបស់* ជនោៗ *លិង្គត្ថៈ* ទ្វារេ *វេសយិកាធារៈក្នុងនិយុត្តោៗ វិសេសនៈរបស់ជនោ,* សោ *វិសេសនៈរបស់ជនោ,* ទោវារិកោ *សញ្ញាវិសេសនៈ របស់ជនោៗ សញ្ញីវិសេសយៈហើយជា* (និងជា) *វិសេសនៈរបស់ជនោៗ លិង្គត្ថៈ ។*

📖❀❀

សិប្បតទ្ធិត ឧ. វីណា អស្ស សិប្បន្តិ = វេណិកោ (ជនោ) ។

ប្រែលោតប្រយោគ

វីណា *វីកិរិយាដេញនូវពិណ* សិប្បំ *ជាសិល្បៈ* អស្ស *ជនស្ស នៃជននេះ* ឥតិ *ព្រោះហេតុដូច្នោះ* សោ ជនោ *វីជននោះ* វេណិកោ *ឈ្មោះវេណិកោ* ជនោ *វីជន* វេណិកោ *មានកិរិយាដេញនូវពិណជាសិល្បៈ ។*

សម្ពន្ធ

អស្ស *វិសេសនៈរបស់ធនស្សំ* *សាមិសម្ពន្ធៈក្នុងសិប្បំ* នានាលិង្គត្ថ *វិសេសនៈរបស់វីណាំ* *លិង្គត្ថៈ*, ឥតិសទ្ទ *ហេតុ* (*ហេតុត្ថៈ*, *ហេតុត្ថវាចកៈ*) សោ *វិសេសនៈរបស់ធនោ*, វេណិកោ *សញ្ញាវិសេសនៈរបស់ធនោ* *សញ្ញីវិសេសយៈហើយជា* (និងជា) *លិង្គត្ថៈ*, វេណិកោ *តទ្ធិតនាមបទឈ្មោះសិប្បតទ្ធិតហើយជា* (និងជា) *វិសេសនៈរបស់ធនោ* *លិង្គត្ថៈ* ។

📖❋❋

ភណ្ឌតទ្ធិត ឱ. គន្ធោ អស្ស ភណ្ឌំ = គន្ធិកោ (ធនោ) ។

ប្រែលោតប្រយោគ

គន្ធោ *វីគ្រឿងក្រអូប* ភណ្ឌំ *ជាទ្រព្យ* អស្ស ធនស្ស *នៃជននេះ* សោ ធនោ *វីជននោះ* គន្ធិកោ *ឈ្មោះគន្ធិកោ* ធនោ *វីជន* គន្ធិកោ *មានគ្រឿងក្រអូបជាទ្រព្យ* ។

សម្ពន្ធ

អស្ស *វិសេសនៈរបស់ធនស្សំ* *សាមិសម្ពន្ធក្នុងភណ្ឌំ* នានាលិង្គត្ថ *វិសេសនៈរបស់គន្ធោ* *លិង្គត្ថៈ* សោ *វិសេសនៈរបស់* ធនោ, គន្ធិកោ *សញ្ញាវិសេសនៈរបស់ធនោ* *សញ្ញីវិសេសយៈហើយជា* (និងជា) *លិង្គត្ថៈ*, គន្ធិកោ *តទ្ធិតនាមបទឈ្មោះភណ្ឌតទ្ធិតហើយជា* (និងជា) *វិសេសនៈរបស់ធនោ* *លិង្គត្ថៈ* ។

📖❋❋

ជីវតិតទ្ធិត ឧ. ឱរព្ភំ ហន្ត្វា ជីវតីតិ = ឱរព្ភិកោ (ជនោ) ។

ប្រែលោតប្រយោគ

យោ ជនោ *រីជនឯណា* ហន្ត្វា *សម្លាប់ហើយ* ឱរព្ភំ *នូវចៀម* ជីវតិ *ចិញ្ចឹមជីវិត* ឥតិ *ព្រោះហេតុដូច្នោះ* សោ ជនោ *រីជននោះ* ឱរព្ភិកោ *ឈ្មោះឱរព្ភិកោ* ជនោ *រីជន* ឱរព្ភិកោ *សម្លាប់នូវចៀមហើយចិញ្ចឹមជីវិត ។*

សម្ពន្ធ

យោ *វិសេសនៈរបស់ជនោៗ សយកត្តាក្នុងជីវតិៗ អាខ្យាតបទកត្តុវាចកៈ* ឱរព្ភំ *អវុត្តកម្មក្នុងហន្ត្វាៗ បុព្វកាលកិរិយាក្នុងជីវតិ*, ឥតិសព្ទ *ហេតុត្ថវាចកៈ*, សោ *វិសេសនៈរបស់ជនោ*, ឱរព្ភិកោ *សញ្ញាវិសេសនៈរបស់ជនោៗ សញ្ញីវិសេសយៈហើយជា* (និងជា) *លិង្គត្ថៈ*, ឱរព្ភិកោ *តទ្ធិតនាមបទឈ្មោះជីវតិតទ្ធិត ឬឈ្មោះហន្ត្វាជីវតិតទ្ធិត, ហើយជា* (និងជា) *វិសេសនៈរបស់ជនោៗ លិង្គត្ថៈ ។*

📖❋❋

ហតតទ្ធិត ឧ. ជាលេន ហតោ = ជាលិកោ (សត្តោ) ។

ប្រែលោតប្រយោគ

យោ សត្តោ *រីសត្វឯណា* ហតោ *ដែលជនសម្លាប់ហើយ* ជាលេន *ដោយសំណាញ់* សោ សត្តោ *រីសត្វនោះ* ជាលិកោ *ឈ្មោះជាលិកោ* សត្តោ *រីសត្វ* ជាលិកោ *ដែលជនសម្លាប់ហើយដោយសំណាញ់ ។*

សម្ពន្ធ

យោ *វិសេសនៈរបស់សត្តោ ៗ លិង្គត្ថៈ,* ជាលេន *ករណៈក្នុងហតោ ៗ វិសេសនៈរបស់សត្តោ,* សោ *វិសេសនៈរបស់សត្តោ,* ជាលិកោ *សញ្ញាវិសេសនៈ របស់សត្តោ ៗ សញ្ញីវិសេសយៈហើយជា* (និងជា) *លិង្គត្ថៈ,* ជាលិកោ *តទ្ធិតនាមបទឈ្មោះហាតតទ្ធិត ហើយជា* (និងជា) *វិសេសនៈរបស់សត្តោ ៗ លិង្គត្ថៈ ។*

📖❋❋

ពន្ធតទ្ធិត ឧ. សុត្តេន ពន្ធោ = សុត្តិកោ (សត្តោ) ។

ប្រែលោតប្រយោគ

យោ សត្តោ *វិសត្តឯណា* ពន្ធោ *ដែលជនចងហើយ* សុត្តេន *ដោយ ចេស* សោ សត្តោ *វីសត្វនោះ* សុត្តិកោ *ឈ្មោះសុត្តិកោ* សត្តោ *វីសត្វ* សុត្តិកោ *ដែលជនចងដោយចេស ។*

សម្ពន្ធ

យោ *វិសេសនៈរបស់សត្តោ ៗ លិង្គត្ថៈ,* សុត្តេន *ករណៈក្នុងពន្ធោ ៗ វិសេសនៈរបស់* សត្តោ, សោ *វិសេសនៈរបស់សត្តោ* សុត្តិកោ *សញ្ញាវិសេសនៈ*

របស់សត្ថោ។ សញ្ញីវិសេសយៈហើយជា (និងជា) *លិង្គត្ថៈ,* សុត្តិកោ *តទ្ធិតនាមបទឈ្មោះពន្ធតទ្ធិតហើយជា* (និងជា) *វិសេសនៈរបស់សត្ថោ។ លិង្គត្ថៈ ។*

📖❋❋

អាវុធតទ្ធិត ឧ. មុសលោ អស្ស អាវុធោ = មោសលិកោ (ជនោ) ។

ប្រែលោតប្រយោគ

មុសលោ *រីអង្រែ* អាវុធោ *ជាអាវុធ* អស្ស ជនស្ស *នៃជននេះ* សោ ជនោ *រីជននោះ* មោសលិកោ *ឈ្មោះមោសលិកោ* ជនោ *រីជន* មោសលិកោ *មានអង្រែជាអាវុធ ។*

សម្ពន្ធ

អស្ស *វិសេសនៈរបស់ជនស្ស។ សាមិសម្ពន្ធក្នុង*អាវុធោ។ *វិសេសនៈរបស់*មុសលោ។ *លិង្គត្ថៈ,* សោ *វិសេសនៈរបស់*ជនោ, មោសលិកោ *សញ្ញាវិសេសនៈរបស់*ជនោ។ *សញ្ញីវិសេសយៈហើយជា* (និងជា) *លិង្គត្ថៈ,* មោសលិកោ *តទ្ធិតនាមបទឈ្មោះអាវុធតទ្ធិតហើយជា* (និងជា) *វិសេសនៈរបស់*ជនោ ។ *លិង្គត្ថៈ ។*

📖❋❋

អាពាធតទ្ធិត ឧ. វាតោ អស្ស អាពាធោ = វាតិកោ (ជនោ) ។

ប្រែលោតប្រយោគ

វាតោ *វិខ្យល់* អាពាធោ *ជាអាពាធ* អស្ស ជនស្ស *នៃជននេះ* សោ ជនោ *វីជននោះ* វាតិកោ *ឈ្មោះវាតិកោ* ជនោ *វីជន* វាតិកោ *មានខ្យល់ជាអាពាធ ។*

សម្ពន្ធ

អស្ស *វិសេសនៈរបស់ជនស្ស ។ សាមិសម្ពន្ធក្នុងអាពាធោ។ វិសេសនៈរបស់វាតោ។ លិង្គត្ថៈ,* សោ *វិសេសនៈរបស់ជនោ,* វាតិកោ *សញ្ញាវិសេសនៈរបស់ជនោ។ សញ្ញីវិសេសយៈហើយជា* (*និងជា*) *លិង្គត្ថៈ,* វាតិកោ *តទ្ធិតនាមបទឈ្មោះអាពាធតទ្ធិតហើយជា* (*និងជា*) *វិសេសនៈរបស់ជនោ។ លិង្គត្ថៈ ។*

📖❋❋

បសន្នតទ្ធិត ឧ. ពុទ្ធេ បសន្នោ = ពុទ្ធិកោ (ជនោ) ។

ប្រែលោតប្រយោគ

យោ ជនោ *វីជនឯណា* បសន្នោ *ជ្រះថ្លាហើយ* ពុទ្ធេ *ក្នុងព្រះពុទ្ធ* សោ ជនោ *វីជននោះ* ពុទ្ធិកោ *ឈ្មោះពុទ្ធិកោ* ជនោ *វីជន* ពុទ្ធិកោ *ជ្រះថ្លាហើយក្នុងព្រះពុទ្ធ ។*

សម្ពន្ធ

យោ វិសេសនៈរបស់ធិតោៗ លិង្គត្ថៈ, ពុទ្ធេ វេសយិកាធារៈក្នុងបសន្នោៗ វិសេសនៈរបស់ធិតោ, សោ វិសេសនៈរបស់ធិតោ, ពុទ្ធិកោ សញ្ញាវិសេសនៈរបស់ធិតោៗ សញ្ញីវិសេសយៈហើយជា (និងជា) លិង្គត្ថៈ, ពុទ្ធិកោ តទ្ធិតនាមបទឈ្មោះបសន្នតទ្ធិតហើយជា (និងជា) វិសេសនៈរបស់ធិតោៗ លិង្គត្ថៈ ។

សន្តកតទ្ធិត ឧ. សង្ឃស្ស សន្តកំ = សង្ឃិកំ (ភណ្ឌំ) ។

ប្រែលោតប្រយោគ

យំ ភណ្ឌំ រីភណ្ឌៈឯណា សន្តកំ ជារបស់ សង្ឃស្ស នៃសង្ឃ តំ ភណ្ឌំ រីភណ្ឌៈនោះ សង្ឃិកំ ឈ្មោះសង្ឃិកំ ភណ្ឌំ រីភណ្ឌៈ សង្ឃិកំ ជារបស់នៃសង្ឃ ។

សម្ពន្ធ

យំ វិសេសនៈរបស់ភណ្ឌំៗ លិង្គត្ថៈ, សង្ឃស្ស សាមិសម្ពន្ធក្នុងសន្តកំៗ វិសេសនៈរបស់ភណ្ឌំ, តំ វិសេសនៈរបស់ភណ្ឌំ, សង្ឃិកំ សញ្ញាវិសេសនៈរបស់ភណ្ឌំៗ សញ្ញីវិសេសយៈហើយជា (និងជា) លិង្គត្ថៈ, សង្ឃិកំ តទ្ធិតនាមបទឈ្មោះសន្តកតទ្ធិតហើយជា (និងជា) វិសេសនៈរបស់ភណ្ឌំៗ លិង្គត្ថៈ ។

កីតតទ្ធិត ឧ. សុវណ្ណេន កីតំ (ភណ្ឌំ) = សោវណ្ណិកំ ។

ប្រែលោតប្រយោគ

យំ ភណ្ឌំ *រីភណ្ឌៈឯណា* កីតំ *ដែលជនទិញហើយ* សុវណ្ណេន *ដោយមាស* តំ ភណ្ឌំ *រីភណ្ឌៈនោះ* សោវណ្ណិកំ *ឈ្មោះសោវណ្ណិកំ* ភណ្ឌំ *រីភណ្ឌៈ* សោវណ្ណិកំ *ដែលជនទិញហើយដោយមាស ។*

សម្ពន្ធ

យំ *វិសេសនៈរបស់ភណ្ឌំៗ លិង្គត្ថៈ*, សុវណ្ណេន *ករណៈក្នុងកីតំៗ វិសេសនៈរបស់ភណ្ឌំ*, តំ *វិសេសនៈរបស់ភណ្ឌំ*, សោវណ្ណិកំ *សញ្ញាវិសេសនៈរបស់ភណ្ឌំៗ សញ្ញីវិសេសយៈហើយជា* (និង៍ជា) *លិង្គត្ថៈ*, សោវណ្ណិកំ *តទ្ធិតនាមបទឈ្មោះកីតតទ្ធិតហើយជា* (និង៍ជា) *វិសេសនៈរបស់ភណ្ឌំៗ លិង្គត្ថៈ។*

📖❋❋

បរិមាណតទ្ធិត ឧ. កុម្ភោ អស្ស បរិមាណំ = កុម្ភិកំ (វត្ថុ) ។

ប្រែលោតប្រយោគ

កុម្ភោ *រីថ្នាំង* បរិមាណំ *ជាប្រមាណ* អស្ស វត្ថុនោ *នៃវត្ថុនេះ* តំ វត្ថុ *រីវត្ថុនោះ* កុម្ភិកំ *ឈ្មោះកុម្ភិកំ* វត្ថុ *រីវត្ថុ* កុម្ភិកំ *មានថ្នាំងជាប្រមាណ (ប្រមាណមួយថ្នាំង ឬប្រមាណប៉ុនថ្នាំង)* ។

សម្ពន្ធ

អស្ស *វិសេសនៈរបស់វត្ថុនោៗ សាមិសម្ពន្ធក្នុងបរិមាណំៗ* នានាលិង្គត្ថៈ *វិសេសនៈរបស់កុម្ភោៗ លិង្គត្ថៈ*, ធំ *វិសេសនៈរបស់វត្ថុ*, កុម្ភិកំ *សញ្ញាវិសេសនៈរបស់វត្ថុៗ សញ្ញីវិសេសយៈហើយជា* (*និងជា*) *លិង្គត្ថៈ*, កុម្ភិកំ *តទ្ធិតនាមបទឈ្មោះបរិមាណតទ្ធិតហើយជា* (*និងជា*) *វិសេសនៈរបស់វត្ថុៗ លិង្គត្ថៈ* ។

📖⊠⊠

រាសិតទ្ធិត ឧ. កុម្ភានំ រាសិ = កុម្ភិកោ ។

ប្រែលោតប្រយោគ

រាសិ *វីគំនរ* កុម្ភានំ *នៃឆ្នាំងទាំងឡាយ* កុម្ភិកោ *ឈ្មោះកុម្ភិកោ* កុម្ភិកោ *វីគំនរនៃឆ្នាំង* ។

សម្ពន្ធ

កុម្ភានំ *សម្ពហសម្ពន្ធៈក្នុងរាសិៗ លិង្គត្ថៈ*, កុម្ភិកោ *តទ្ធិតនាមបទឈ្មោះរាសិតទ្ធិតហើយជា* (*និងជា*) *លិង្គត្ថៈ* ។

📖⊠⊠

អរហតិតទ្ធិត ឧ. កុម្ភំ អរហតីតិ = កុម្ភិកោ (ជនោ) ។

ប្រែលោតប្រយោគ

យោ ជនោ *ជនឯណា* អរហតិ *គួរ* (នេតុំ *ដើម្បីនាំទៅ*) កុម្ភំ *នូវទ្រព្យមួយកុម្ភៈ* ឥតិ *ព្រោះហេតុដូច្នោះ* សោ ជនោ *ជននោះ* កុម្ភិកោ *ឈ្មោះកុម្ភិកោ*, ជនោ *ជន* កុម្ភិកោ *គួរដើម្បីនាំទៅនូវទ្រព្យមួយកុម្ភៈ* ។

សម្ពន្ធ

យោ *វិសេសនៈរបស់ជនោៗ សយកត្តាក្នុងអរហតិៗ អាខ្យាតបទកត្តុវាចកៈ*, កុម្ភំ *អវុត្តកម្មក្នុងនេតុំៗ តុមត្ថសម្បទានក្នុងអរហតិ*, ឥតិសព្ទ *ហេត្វត្ថវាចកៈ*, សោ *វិសេសនៈរបស់ជនោ*, កុម្ភិកោ *សញ្ញាវិសេសនៈរបស់ជនោៗ សញ្ញី វិសេសយៈហើយជា* (និងជា) *លិង្គត្ថៈ*, កុម្ភិកោ *តទ្ធិតនាមបទឈ្មោះអរហតិតទ្ធិត ហើយជា* (និងជា) *វិសេសនៈរបស់ជនោៗ លិង្គត្ថៈ* ។

ទិព្វតិតទ្ធិត ឧ. អក្ខេន ទិព្វតីតិ = អក្ខិកោ (ជនោ) ។

ប្រែលោតប្រយោគ

យោ ជនោ *ជនឯណា* ទិព្វតិ *លេង* អក្ខេន *ដោយខ្លាច់* ឥតិ *ព្រោះហេតុដូច្នោះ* សោ ជនោ *ជននោះ* អក្ខិកោ *ឈ្មោះអក្ខិកោ* ជនោ *ជន* អក្ខិកោ *លេងដោយខ្លាច់* (*ឬលេងដោយស្កា*) ។

សម្ពន្ធ

យោ *វិសេសនៈរបស់ធិតោ។* *សយកត្តាក្នុងទិព្វតិ។* *អាខ្យាតបទកត្តុវាចកៈ,* អក្ខេន *ករណៈក្នុងទិព្វតិ,* ផតិសព្ទ *ហេតុត្ថវាចកៈ,* សោ *វិសេសនៈរបស់ធិតោ,* អក្ខិកោ *សញ្ញាវិសេសនៈរបស់ធិតោ។* *សញ្ញីវិសេសយៈហើយជា* (និងជា) *លិង្គត្ថៈ,* អក្ខិកោ *តទ្ធិតនាមបទឈ្មោះទិព្វតិតទ្ធិតហើយជាវិសេសនៈរបស់ធិតោ។* *លិង្គត្ថៈ ។*

📖❋❋

វិទិតតទ្ធិត ឧ. លោកេ វិទិតោ = លោកិកោ (ធម្មោ) ។

ប្រែលោតប្រយោគ

យោ ធម្មោ *វីធម៌ឯណា* វិទិតោ *ប្រាកដហើយ* លោកេ *ក្នុងលោក* សោ ធម្មោ *វីធម៌នោះ* លោកិកោ *ឈ្មោះលោកិកោ* ធម្មោ *វីធម៌* លោកិកោ *ប្រាកដហើយក្នុងលោក ។*

សម្ពន្ធ

យោ *វិសេសនៈរបស់ធម្មោ។* *លិង្គត្ថៈ,* លោកេ *វេសយិកាធារៈក្នុង* វិទិតោ។ *វិសេសនៈរបស់ធម្មោ,* សោ *វិសេសនៈរបស់ធម្មោ,* លោកិកោ *សញ្ញាវិសេសនៈរបស់ធម្មោ។* *សញ្ញីវិសេសយៈហើយជា* (និងជា) *លិង្គត្ថៈ,* លោកិកោ *តទ្ធិតនាមបទឈ្មោះវិទិតតទ្ធិតហើយជា* (និងជា) *វិសេសនៈរបស់* ធម្មោ។ *លិង្គត្ថៈ ។*

📖❋❋

សំវត្តតិតទ្ធិត ឧ. លោកាយ សំវត្តតីតិ = លោកិកោ (ជនោ) ។

ប្រែលោតប្រយោគ

យោ ធម្មោ *វីធម៌ឯណា* សំវត្តតិ *ប្រព្រឹត្តទៅព្រម* លោកាយ *ដើម្បីសត្វលោក* ឥតិ *ព្រោះហេតុដូច្នោះ* សោ ធម្មោ *វីធម៌នោះ* លោកិកោ *ឈ្មោះលោកិកោ* ធម្មោ *វីធម៌* លោកិកោ *ប្រព្រឹត្តទៅព្រមដើម្បីសត្វលោក* ។

សម្ពន្ធ

យោ *វិសេសនៈរបស់ធម្មោ ៗ សយកត្តាក្នុងសំវត្តតិៗ អាខ្យាតបទកត្តុវាចកៈ,* លោកាយ *សម្បទានក្នុងសំវត្តតិ,* ឥតិ*សព្វហេតុត្ថវាចកៈ,* សោ *វិសេសនៈរបស់*ធម្មោ, លោកិកោ *សញ្ញាវិសេសនៈរបស់ធម្មោៗ សញ្ញីវិសេសយៈហើយជា* (*និង*ជា) *លិង្គត្ថៈ,* លោកិកោ *តទ្ធិតនាមបទឈ្មោះវត្តតិតទ្ធិត ហើយជាវិសេសនៈរបស់ធម្មោៗ លិង្គត្ថៈ* ។

រាគតទ្ធិតឬវត្តតទ្ធិត ឧ. កសាវេន រត្តំ (វត្ថំ) = កាសាវំ ។

ប្រែលោតប្រយោគ

យំ វត្ថំ *វីសំពត់ឯណា* រត្តំ *ដែលជនជ្រលក់ហើយ* កសាវេន *ដោយទឹកចត់* តំ វត្ថំ *វីសំពត់នោះ* កាសាវំ *ឈ្មោះកាសាវំ* វត្ថំ *វីសំពត់* កាសាវំ

ដែលជនជ្រលក់ហើយដោយទឹកចត់ ។

សម្ពន្ធ

យំ *វិសេសនៈរបស់វត្ថំ ។ លិង្គត្ថៈ,* កសាវេន *ករណៈក្នុងវត្ថុំ។ វិសេសនៈរបស់វត្ថំ,* តំ *វិសេសនៈរបស់វត្ថំ,* កាសាវំ *សញ្ញាវិសេសនៈរបស់វត្ថំ។ សញ្ញីវិសេសយៈហើយជា* (និងជា) *លិង្គត្ថៈ,* កាសាវំ *តទ្ធិតនាមបទឈ្មោះពាគតទ្ធិតហើយជា* (និងជា) *វិសេសនៈរបស់វត្ថំ ។ លិង្គត្ថៈ ។*

📖❋❋

ឥទំតទ្ធិត ឧ. *សូករស្ស* ឥទំ (មំសំ) = សោករំ ។

ប្រែលោតប្រយោគ

ឥទំ មំសំ *វីសាច់នេះ សូករស្ស នៃជ្រូក* តំ មំសំ *វីសាច់នោះ* សោករំ *ឈ្មោះសោករំ* មំសំ *វីសាច់* សោករំ *នេះនៃជ្រូក ។ ឬថា* ឥទំ មំសំ *វីសាច់នេះ* មំសំ *ជាសាច់ សូករស្ស នៃជ្រូក* តំ មំសំ *វីសាច់នោះ* សោករំ *ឈ្មោះសោករំ* មំសំ *វីសាច់* សោករំ *នេះជាសាច់នៃជ្រូក ។*

សម្ពន្ធ

ឥទំ *វិសេសនៈរបស់* មំសំ ។ *លិង្គត្ថៈ សូករស្ស សាមិសម្ពន្ធក្នុង* ឥទំ មំសំ តំ *វិសេសនៈរបស់មំសំ,* សោករំ *សញ្ញាវិសេសនៈរបស់មំសំ។ សញ្ញីវិសេសយៈ*

ហើយជា (និង*ជា*) *លិង្គត្ថៈ*, សោករំ *តទ្ធិតនាមបទឈ្មោះឥទំតទ្ធិតហើយជា* (និង*ជា*) *វិសេសនៈរបស់*មំសំ ៗ *លិង្គត្ថៈ* ។ ឬថា *សូករស្ស សាមិសម្ពន្ធក្នុង* មំសំ ៗ *វិសេសនៈរបស់*ឥទំ មំសំ, ឥទំ *វិសេសនៈរបស់*មំសំ ៗ *លិង្គត្ថៈ*, តំ *វិសេសនៈរបស់*មំសំ, សោករំ *សញ្ញាវិសេសនៈរបស់*មំសំ ៗ *សញ្ញីវិសេសយៈ ហើយជា*(និង*ជា*) *លិង្គត្ថៈ*, សោករំ *តទ្ធិតនាមបទឈ្មោះឥទំតទ្ធិតហើយជា* (និង*ជា*) *វិសេសនៈរបស់*មំសំ ៗ *លិង្គត្ថៈ* ។

ភវតទ្ធិត ឧ. ឱទុម្ពរស្ស អវិទូរេ ភវំ (វិមានំ) = ឱទុម្ពរំ ។

ឱទុម្ពរេ ភវំ = ឱទុម្ពរំ (វិមានំ) ។

ប្រែលោតប្រយោគ

យំ វិមានំ *វិមានឯណា* ភវំ *កើត ឬ មាន* អវិទូរេ *ក្នុងទីជិត* ឱទុម្ពរស្ស *នៃដើមល្វា* តំ វិមានំ *វិមាននោះ* ឱទុម្ពរំ *ឈ្មោះឱទុម្ពរំ* វិមានំ *វិមាន* ឱទុម្ពរំ *កើតឬមានក្នុងទីជិតនៃដើមល្វា* ។

យំ វិមានំ *វិមានឯណា* ភវំ *មាន* ឱទុម្ពរេ *ជិតដើមល្វា* តំ វិមានំ *វិមាននោះ* ឱទុម្ពរំ *ឈ្មោះឱទុម្ពរំ* វិមានំ *វិមាន* ឱទុម្ពរំ *មានជិតដើមល្វា* ។

សម្ពន្ធ

យំ *វិសេសនៈរបស់*វិមានំៗ *លិង្គត្ថៈ*, ឱទុម្ពរស្ស *សាមិសម្ពន្ធក្នុងអវិទូរេៗ វេសយិកាធារៈក្នុងភវិៗ វិសេសនៈរបស់*វិមានំ, តំ *វិសេសនៈរបស់*វិមានំ, ឱទុម្ពរំ *សញ្ញាវិសេសនៈរបស់*វិមានំៗ *សញ្ញីវិសេសយៈហើយជា* (និង*ជា*) *លិង្គត្ថៈ*, ឱទុម្ពរំ *តទ្ធិតនាមបទឈ្មោះកវតទ្ធិតហើយជា* (និង*ជា*) *វិសេសនៈរបស់*វិមានំៗ *លិង្គត្ថៈ* ។

យំ *វិសេសនៈរបស់*វិមានំៗ *លិង្គត្ថៈ*, ឱទុម្ពរេ *សមីបាធារៈក្នុងភវិៗ វិសេសនៈរបស់*វិមានំ, តំ *វិសេសនៈរបស់*វិមានំ, ឱទុម្ពរំ *សញ្ញាវិសេសនៈរបស់*វិមានំៗ *សញ្ញីវិសេសយៈហើយជា* (និង*ជា*) *លិង្គត្ថៈ*, ឱទុម្ពរំ *តទ្ធិតនាមបទឈ្មោះកវតទ្ធិតហើយជា* (និង*ជា*) *វិសេសនៈរបស់*វិមានំៗ *លិង្គត្ថៈ* ។

ជាតតទ្ធិត ឧ. មគធេ ជាតោ = មាគធោ (ជនោ) ។

ប្រែលោតប្រយោគ

យោ ជនោ *រីជនឯណា* ជាតោ *កើតហើយ* មគធេ *ក្នុងដែនមគធៈ* សោ ជនោ *រីជននោះ* មាគធោ *ឈ្មោះមាគធោ* ជនោ *រីជន* មាគធោ *កើតហើយក្នុងដែនមគធៈ* ។

សម្ពន្ធ

យោ *វិសេសនៈរបស់ជិតោ។* លិង្គត្ថៈ, មគធេ *វេសយិកាធារៈក្នុង* ជាតោ។ *វិសេសនៈរបស់ជិតោ,* សោ *វិសេសនៈរបស់ជិតោ* មាគធោ *សញ្ញាវិសេសនៈ* *របស់ជិតោ។* *សញ្ញីវិសេសយៈហើយជា* (និង៍ជា) *លិង្គត្ថៈ* មាគធោ *តទ្ធិតនាមបទឈ្មោះជាតតទ្ធិតហើយជា វិសេសនៈរបស់ជិតោ។ លិង្គត្ថៈ ។*

📖❋❋

អាគតតទ្ធិត ៦. មគធស្មា អាគតោ = មាគធោ (ជិតោ) ។

ប្រែលោតប្រយោគ

យោ ជិតោ *រីជនឯណា* អាគតោ *មកហើយ* មគធស្មា *អំពីដែនមគធៈ* សោ ជិតោ *រីជននោះ* មាគធោ *ឈ្មោះមាគធោ* ជិតោ *រីជន* មាគធោ *មក* *ហើយអំពីដែនមគធៈ ។*

សម្ពន្ធ

យោ *វិសេសនៈរបស់ជិតោ។* *លិង្គត្ថៈ,* មគធស្មា *អបាទានក្នុងអាគតោ។* *វិសេសនៈរបស់ជិតោ,* សោ *វិសេសនៈរបស់ជិតោ,* មាគធោ *សញ្ញាវិសេសនៈ* *របស់ជិតោ។* *សញ្ញីវិសេសយៈហើយជា* (និង៍ជា) *លិង្គត្ថៈ,* មាគធោ *តទ្ធិត* *នាមបទឈ្មោះអាគតតទ្ធិតហើយជា* (និង៍ជា) *វិសេសនៈរបស់ជិតោ។ លិង្គត្ថៈ។*

📖❋❋

និយុត្តតទ្ធិត ឧ. កត្តិកាយ និយុត្តោ = កត្តិកោ (មាសោ) ។

ប្រែលោតប្រយោគ

យោ មាសោ *រីខែឯណា* និយុត្តោ *ប្រកបហើយ* កត្តិកាយ *ដោយកត្តិកាឫក្ស* សោ មាសោ *រីខែនោះ* កត្តិកោ *ឈ្មោះកត្តិកោ* មាសោ *រីខែ* កត្តិកោ *ប្រកបហើយដោយកត្តិកាឫក្ស* = (*ខែកត្តិក*) ។

សម្ពន្ធ

យោ *វិសេសនៈរបស់*មាសោៗ *លិង្គត្ថៈ*, កត្តិកាយ *ករណៈក្នុង*និយុត្តោៗ *វិសេសនៈរបស់*មាសោ, សោ *វិសេសនៈរបស់*មាសោ, កត្តិកោ *សញ្ញាវិសេសនៈរបស់*មាសោៗ *សញ្ញីវិសេសយៈហើយជា* (*និង*ជា) *លិង្គត្ថៈ*, កត្តិកោ *តទ្ធិតនាមបទឈ្មោះនិយុត្តតទ្ធិតហើយជា* (*និង*ជា) *វិសេសនៈរបស់*មាសោៗ *លិង្គត្ថៈ* ។

📖❋❋

ទេវតាតទ្ធិត ឧ. ពុទ្ធោ អស្ស ទេវតាតិ = ពុទ្ធោ (ជនោ) ។

ប្រែលោតប្រយោគ

ពុទ្ធោ *រីព្រះពុទ្ធ* ទេវតា *ជាទេវតា* អស្ស ជនស្ស *នៃជននេះ* ឥតិ *ព្រោះហេតុដូច្នោះ* សោ ជនោ *រីជននោះ* ពុទ្ធោ *ឈ្មោះពុទ្ធោ* ជនោ *រីជន* ពុទ្ធោ *មានព្រះពុទ្ធជាទេវតា* ។

សម្ពន្ធ

អស្ស *វិសេសនៈរបស់ផលស្ស ៗ សាមិសម្ពន្ធក្នុងទេវតា ៗ នានាលិង្គត្ថ វិសេសនៈរបស់ពុទ្ធោៗ លិង្គត្ថៈ,* **ឥតិ** *សព្វហេតុត្ថវាចកៈ,* សោ *វិសេសនៈរបស់* ជនោ, ពុទ្ធោ *សញ្ញាវិសេសនៈរបស់ជនោៗ សញ្ញីវិសេសយៈហើយជា* (និងជា) *លិង្គត្ថៈ,* ពុទ្ធោ *តទ្ធិតនាមបទឈ្មោះទេវតាតទ្ធិតហើយជា* (និងជា) *វិសេសនៈ របស់ជនោៗ លិង្គត្ថៈ ។*

📖❈❈

អវេច្ចធីតេតទ្ធិតឬអធីតេតទ្ធិត ឧ. សំវច្ឆរំ អវេច្ច អធីតេតិ = សំវច្ឆរោ (ជនោ) ។ និមិត្តមធីតេ ជានាតិ វា = នេមិត្តោ (ជនោ)។

ប្រែលោតប្រយោគ

យោ ជនោ *រីជនឯណា* អវេច្ច *ពិចារណាហើយ* អធីតេ *រៀន* សំវច្ឆរំ *នូវឆ្នាំ* ឥតិ *ព្រោះហេតុដូច្នោះ* សោ ជនោ *រីជននោះ* សំវច្ឆរោ *ឈ្មោះ សំវច្ឆរោ* ជនោ *រីជន* សំវច្ឆរោ *ពិចារណាហើយរៀននូវឆ្នាំ ។*

យោ ជនោ *រីជនឯណា* អធីតេ *រៀន* ជានាតិ វា *ឬចេះ* និមិត្តំ *នូវ និមិត្ត* សោ ជនោ *រីជននោះ* នេមិត្តោ *ឈ្មោះនេមិត្តោ* ជនោ *រីជន* នេមិត្តោ *រៀន ឬចេះនូវនិមិត្ត ។*

សម្ពន្ធ

យោ *វិសេសនៈរបស់ផលោៗ សយកត្តាក្នុងអធីតេៗ អាខ្យាតបទកត្តុវាចកៈ* អវេច្ច *បុព្វកាលកិរិយាក្នុងអធីតេ,* សំវិច្ចរំ *អវុត្តកម្មក្នុងអធីតេ,* ឥតិ *សព្ទហេតូត្ថវាចកៈ* សោ *វិសេសនៈរបស់ផលោ,* សំវិច្ចរោ *សញ្ញាវិសេសនៈរបស់ផលោៗ សញ្ញីវិសេសយៈហើយជា* (និងជា) *លិង្គត្ថៈ,* សំវិច្ចរោ *តទ្ធិតនាមបទឈ្មោះអវេច្ចធីតេតទ្ធិតឬឈ្មោះអធីតេតទ្ធិតហើយជា* (និងជា) *វិសេសនៈរបស់ផលោៗ លិង្គត្ថៈ ។*

យោ *វិសេសនៈរបស់ផលោៗ សយកត្តាក្នុងអធីតេ* ជាតាតិ វា, *វាសព្ទបទវិកប្បៈក្នុង*ជាតាតិ, អធីតេក្តី ជាតាតិក្តី *អាខ្យាតបទកត្តុវាចកៈ,* និមិត្តំ *អវុត្តកម្មក្នុងអធីតេ* ជាតាតិ, សោ *វិសេសនៈរបស់ផលោ,* នេមិត្តោ *សញ្ញាវិសេសនៈរបស់ផលោៗ សញ្ញីវិសេសយៈហើយជា* (និងជា) *លិង្គត្ថ,* នេមិត្តោ *តទ្ធិតនាមបទឈ្មោះអធីតេ ឬ ជានាតិតទ្ធិត ហើយជា* (និងជា) *វិសេសនៈរបស់*ផលោៗ *លិង្គត្ថៈ*ៗ

វិសយតទ្ធិត ឧ. កុត្តានំ វិសយោ ទេសោ = កុត្តោ ។

ប្រែលោតប្រយោគ

យោ ទេសោ *វិប្រទេសឯណា* វិសយោ *ជាទីនៅ* កុត្តានំ *នៃសត្វក្រៀលទាំងឡាយ* សោ ទេសោ *វិប្រទេសនោះ* កុត្តោ *ឈ្មោះកុន្តោ* ទេសោ *វិប្រទេស* កុត្តោ *ជាទីនៅនៃសត្វក្រៀល ។*

សម្ពន្ធ

យោ *វិសេសនៈរបស់ទេសោៗ លិង្គត្ថៈ,* កុត្តានំ *សាមិសម្ពន្ធក្នុងវិសយោៗ វិសេសនៈរបស់ទេសោ,* សោ*វិសេសនៈរបស់ទេសោ,* កុត្តោ *សញ្ញាវិសេសនៈរបស់ទេសោៗ សញ្ញីវិសេសយៈហើយជា* (និងជា) *លិង្គត្ថៈ,* កុត្តោ *តទ្ធិតនាមបទឈ្មោះវិសយតទ្ធិតហើយជា* (និងជា) *វិសេសនៈរបស់ទេសោៗ លិង្គត្ថៈ ។*

📖❋❋

សន្ទិតទ្ធិត ឧ. ឱទុម្ពរា អស្មឹ (បទេសេ) សន្តិ = ឱទុម្ពរោ ។

ប្រែលោតប្រយោគ

ឱទុម្ពរា *រីដើមល្វាទាំងឡាយ* សន្តិ *មាន* អស្មឹ បទេសេ *ក្នុងប្រទេសនេះ* សោ បទេសោ *រីប្រទេសនោះ* ឱទុម្ពរោ *ឈ្មោះឱទុម្ពរោ* បទេសោ *រីប្រទេស ឱទុម្ពរោ មានដើមល្វា ។*

សម្ពន្ធ

ឱទុម្ពរា *សយកត្តាក្នុងសន្តិៗ អាខ្យាតបទកត្តុវាចកៈ,* អស្មឹ *វិសេសនៈរបស់បទេសេៗ វេសយិកាធារៈក្នុងសន្តិ,* សោ *វិសេសនៈរបស់បទេសោ* ឱទុម្ពរោ *សញ្ញាវិសេសនៈរបស់បទេសោៗ សញ្ញីវិសេសយៈហើយជា* (និងជា) *លិង្គត្ថៈ,* ឱទុម្ពរោ *តទ្ធិតនាមបទឈ្មោះសន្ទិតទ្ធិតហើយជា* (និងជា) *វិសេសនៈរបស់បទេសោៗ លិង្គត្ថៈ ។*

📖❋❋

និព្វត្តតទ្ធិត ឧ. សាគរេហិ (រាជកុមារេហិ) និព្វត្តោតិ = សាគរោ (សមុទ្ទោ) ។

ប្រែលោតប្រយោគ

យោ សមុទ្ទោ *វីសមុទ្រឯណា* និព្វត្តោ *កើតហើយ* រាជកុមារេហិ *ដោយសារព្រះរាជកុមារទាំងឡាយ* សាគរេហិ *ជាបុត្រនៃស្តេចសាគរ* សោ សមុទ្ទោ *វីសមុទ្រនោះ* សាគរោ *ឈ្មោះសាគរោ* សមុទ្ទោ *វីសមុទ្រ* សាគរោ *កើតហើយដោយសារព្រះរាជកុមារជាបុត្រនៃស្តេចសាគរ ។*

សម្ពន្ធ

យោ *វិសេសនៈរបស់សមុទ្ទោ* ៗ *លិង្គត្ថៈ*, សាគរេហិ *វិសេសនៈរបស់* រាជកុមារេហិៗ *តតិយាវិសេសនៈក្នុងនិព្វត្តោៗ វិសេសនៈរបស់សមុទ្ទោ*, សោ *វិសេសនៈរបស់សមុទ្ទោ*, សាគរោ *សញ្ញាវិសេសនៈរបស់សមុទ្ទោៗ សញ្ញីវិសេសយៈហើយជាលិង្គត្ថៈ*, សាគរោ *តទ្ធិតនាមបទឈ្មោះនិព្វត្តតទ្ធិត ហើយជាវិសេសនៈរបស់សមុទ្ទោៗ លិង្គត្ថៈ។*

និវាសតទ្ធិត ឧ. មគធោ អស្សូ និវាសោតិ = មាគធោ (ជនោ) ។

ប្រែលោតប្រយោគ

មគធោ *វីដែនមគធៈ* និវាសោ *ជាទីនៅអាស្រ័យ* អស្សូ ជនស្ស

នៃជននេះ ឥតិ *ព្រោះហេតុដូច្នោះ* សោ ជនោ *រីជននោះ* មាគធោ *ឈ្មោះមាគធោ* ជនោ *រីជន* មាគធោ *មានដែនមគធៈជាទីនៅអាស្រ័យ ។*

សម្ពន្ធ

អស្ស *វិសេសនៈរបស់ជនស្សៗ សាមិសម្ពន្ធក្នុងនិវាសោៗ វិសេសនៈរបស់មគធោៗ លិង្គត្ថៈ,* ឥតិ*សព្វហេតុត្ថវាចកៈ,* សោ *វិសេសនៈរបស់ជនោ* មាគធោ *សញ្ញាវិសេសនៈរបស់ជនោៗ សញ្ញីវិសេសយៈហើយជាលិង្គត្ថៈ* មាគធោ *តទ្ធិតនាមបទឈ្មោះនិវាសតទ្ធិត ហើយជាវិសេសនៈរបស់ជនោៗ លិង្គត្ថៈ ។*

📖❋❋

ឥស្សរតទ្ធិត ឧ. មថុរាយ ឥស្សរោ = មាថុរោ (ជនោ) ។

ប្រែលោតប្រយោគ

យោ ជនោ *រីជនឯណា* ឥស្សរោ *ជាឥស្សរៈ* មថុរាយ *ក្នុងនគរមថុរា* សោ ជនោ *រីជននោះ* មាថុរោ *ឈ្មោះមាថុរោ* ជនោ *រីជន* មាថុរោ *ជាឥស្សរៈក្នុងនគរមថុរា ។*

សម្ពន្ធ

យោ *វិសេសនៈរបស់* ជនោៗ *លិង្គត្ថៈ* មថុរាយ[១] ភុម្មត្ថឆដ្ឋី ឬ ភុម្មត្ថ

---

(១) មថុរា នេះ បើជាសត្តមីវិភត្តិថា មថុរាយ វេសយិកាធារៈក្នុងឥស្សរោ ។

សាមិវចនៈក្នុងឥស្សរោ។ *វិសេសនៈរបស់ជនោ,* សោ *វិសេសនៈរបស់ជនោ* មាបុរោ *សញ្ញាវិសេសនៈរបស់ជនោ។ សញ្ញីវិសេសយៈហើយជាលិង្គត្ថៈ,* មាបុរោ *តទ្ធិតនាមបទឈ្មោះឥស្សរតទ្ធិតហើយជាវិសេសនៈរបស់ជនោ។ លិង្គត្ថៈ ។*

📖❋❋

ជាតតទ្ធិត ឧ. បុរេ ជាតោ = បុរិមោ (ជនោ) ។

មនុស្សជាតិយា ជាតោ = មនុស្សជាតិយោ (សត្តោ) ។

ប្រែលោតប្រយោគ

យោ ជនោ *រីជនឯណា* ជាតោ *កើតហើយ* បុរេ *ក្នុងកាលមុន* សោ ជនោ *រីជននោះ* បុរិមោ *ឈ្មោះបុរិមោ* ជនោ *រីជន* បុរិមោ *កើតហើយក្នុងកាលមុន ។*

យោ សត្តោ *រីសត្វឯណា* ជាតោ *កើតហើយ* មនុស្សជាតិយា *ដោយជាតិនៃមនុស្ស* សោ សត្តោ *រីសត្វនោះ* មនុស្សជាតិយោ *ឈ្មោះមនុស្សជាតិយោ* សត្តោ *រីសត្វ* មនុស្សជាតិយោ *កើតហើយដោយជាតិនៃមនុស្ស ។*

សម្ពន្ធ

យោ *វិសេសនៈរបស់ជនោ។ លិង្គត្ថៈ,* បុរេ *កាលត្ថសត្តមីក្នុងជាតោ។ វិសេសនៈរបស់* ជនោ, សោ *វិសេសនៈរបស់* ជនោ, បុរិមោ *សញ្ញាវិសេសនៈ*

របស់ជនោ *សញ្ញីវិសេសយៈហើយជាលិង្គត្ថៈ*, បុរិមោ *តទ្ធិតនាមបទឈ្មោះជាតតទ្ធិត ហើយជាវិសេសនៈរបស់ជនោ លិង្គត្ថៈ ។*

យោ *វិសេសនៈរបស់សត្តោ លិង្គត្ថៈ*, មនុស្សជាតិយា *ករណៈក្នុង* ជាតោ *វិសេសនៈរបស់សត្តោ*, សោ *វិសេសនៈរបស់សត្តោ*, មនុស្សជាតិយោ *សញ្ញាវិសេសនៈរបស់សត្តោ សញ្ញីវិសេសយៈហើយជាលិង្គត្ថៈ*, មនុស្សជាតិយោ *តទ្ធិតនាមបទឈ្មោះជាតតទ្ធិត ហើយជាវិសេសនៈរបស់សត្តោ លិង្គត្ថៈ*។

និយុត្តតទ្ធិត ឧ. អន្តេ និយុត្តោ = អន្តិមោ (ជនោ) ។

អន្តេ និយុត្តោ = អន្តិយោ (ជនោ) ។

អន្តេ និយុត្តោ = អន្តិកោ (ជនោ) ។

អន្ទេ និយុត្តោ = អន្ទកិយោ (ជនោ) ។

ប្រែលោតប្រយោគ

យោ ជនោ *រីជនឯណា* និយុត្តោ *ប្រកបហើយ* អន្តេ *ក្នុងទីបំផុត* សោ ជនោ *រីជននោះ* អន្តិមោ *ឈ្មោះអន្តិមោ* ជនោ *រីជន* អន្តិមោ *ប្រកបហើយក្នុងទីបំផុត ។*

យោ ជនោ *រីជនឯណា* និយុត្តោ *ប្រកបហើយ* អន្តេ *ក្នុងទីបំផុត* សោ

ជិតោ *វិជនោះ* អត្តិយោ *ឈ្មោះអត្តិយោ* ជិតោ *វិជន* អត្តិយោ *ប្រកបហើយក្នុងទីបំផុត ។*

យោ ជិតោ *វិជនឯណា* និយុត្តោ *ប្រកបហើយ* អន្តេ *ក្នុងទីបំផុត* សោ ជិតោ *វិជនោះ* អត្តិកោ *ឈ្មោះអត្តិកោ* ជិតោ *វិជន* អត្តិកោ *ប្រកបហើយក្នុងទីបំផុត ។*

យោ ជិតោ *វិជនឯណា* និយុត្តោ *ប្រកបហើយ* អន្តេ *ក្នុងទីជិត* សោ ជិតោ *វិជនោះ* អន្តិកិយោ *ឈ្មោះអន្តិកិយោ* ជិតោ *វិជន* អន្តិកិយោ *ប្រកបហើយក្នុងទីជិត ។*

សម្ពន្ធ

យោ *វិសេសនៈរបស់ជិតោៗ លិង្គត្ថៈ,* អន្តេ *វេសយិកាធារៈក្នុងនិយុត្តោៗ វិសេសនៈរបស់ជិតោ,* សោ *វិសេសនៈរបស់ជិតោ,* អត្តិមោ *សញ្ញាវិសេសនៈរបស់ជិតោៗ សញ្ញីវិសេសយៈហើយជាលិង្គត្ថៈ,* អត្តិមោ *តទ្ធិតនាមបទឈ្មោះនិយុត្តតទ្ធិតហើយជាវិសេសនៈរបស់ជិតោៗ លិង្គត្ថៈ ។*

យោ *វិសេសនៈរបស់ជិតោៗ លិង្គត្ថៈ,* អន្តេ *វេសយិកាធារៈក្នុងនិយុត្តោៗ វិសេសនៈរបស់ជិតោ,* សោ *វិសេសនៈរបស់ជិតោ,* អត្តិយោ *សញ្ញាវិសេសនៈរបស់ជិតោៗ សញ្ញីវិសេសយៈហើយជាលិង្គត្ថៈ,* អត្តិយោ *តទ្ធិតនាមបទឈ្មោះនិយុត្តតទ្ធិត ហើយជាវិសេសនៈរបស់ជិតោៗ លិង្គត្ថៈ ។*

យោ *វិសេសនៈរបស់ជិតោៗ លិង្គត្ថៈ,* អន្តេ *វេសយិកាធារៈក្នុងនិយុត្តោៗ វិសេសនៈរបស់ជិតោ,* សោ *វិសេសនៈរបស់ជិតោ,* អត្តិកោ *សញ្ញាវិសេសនៈរបស់ជិតោៗ សញ្ញីវិសេសយៈហើយជាលិង្គត្ថៈ,* អត្តិកោ *តទ្ធិតនាមបទឈ្មោះនិយុត្តតទ្ធិត ហើយជាវិសេសនៈរបស់ជិតោៗ លិង្គត្ថៈ ។*

យោ *វិសេសនៈរបស់ឯតោៗ លិង្គត្ថៈ,* អត្ថេ *វេសយិកាធារៈក្នុងនិយុត្តោៗ វិសេសនៈរបស់ឯតោ,* សោ *វិសេសនៈរបស់ឯតោ,* អត្ថកិយោ *សញ្ញាវិសេសនៈ របស់ឯតោ ៗ សញ្ញីវិសេសយៈហើយជាលិង្គត្ថៈ,* អត្ថកិយោ *តទ្ធិតនាមបទឈ្មោះ និយុត្តតទ្ធិតហើយជាវិសេសនៈរបស់ឯតោៗ លិង្គត្ថៈ ។*

📖❋❋

អត្ថិតទ្ធិត ឧ. បុត្តោ យស្ស អត្ថីតិ = បុត្តិមោ (បុរិសោ) ។

បុត្តោ យស្សា អត្ថីតិ = បុត្តិយា (ឥត្ថី) ។

បុត្តោ យស្ស អត្ថីតិ = បុត្តិកំ (កុលំ) ។

ប្រែលោតប្រយោគ

បុត្តោ *វីកូន* យស្ស បុរិសស្ស *នៃបុរសឯណា* អត្ថិ *មាន* ឥតិ *ព្រោះហេតុដូច្នោះ* សោ បុរិសោ *វីបុរសនោះ* បុត្តិមោ *ឈ្មោះបុត្តិមោ* បុរិសោ *វីបុរស* បុត្តិមោ *មានកូន ។*

បុត្តោ *វីកូន* យស្សា ឥត្ថិយា *របស់ស្ត្រីឯណា* អត្ថិ *មាន* ឥតិ *ព្រោះហេតុដូច្នោះ* សា ឥត្ថី *វីស្ត្រីនោះ* បុត្តិយា *ឈ្មោះបុត្តិយា* ឥត្ថី *វីស្ត្រី* បុត្តិយា *មានកូន ។*

បុត្តោ *វីកូន* យស្ស កុលស្ស *នៃត្រកូលឯណា* អត្ថិ *មាន* ឥតិ *ព្រោះហេតុដូច្នោះ* តំ កុលំ *វីត្រកូលនោះ* បុត្តិកំ *ឈ្មោះបុត្តិកំ* កុលំ *វីត្រកូល* បុត្តិកំ *មានកូន ។*

សម្ពន្ធ

យស្ស *វិសេសនៈរបស់បុរិសស្ស ៗ សាមិសម្ពន្ធក្នុងបុត្តោៗ សយកត្តាក្នុងអត្ថិៗ និបាតាខ្យាតកិរិយា, ឥតិសព្ទហេតុត្ថវាចកៈ,* សោ *វិសេសនៈរបស់* បុរិសោ, បុត្តិមោ *សញ្ញាវិសេសនៈរបស់បុរិសោៗ សញ្ញីវិសេសយៈហើយជាលិង្គត្ថៈ,* បុត្តិមោ *តទ្ធិតនាមបទឈ្មោះអត្ថិតទ្ធិតហើយជាវិសេសនៈរបស់* បុរិសោៗ *លិង្គត្ថៈ ។*

យស្សា *វិសេសនៈរបស់ឥត្ថិយាៗ សាមិសម្ពន្ធក្នុងបុត្តោៗ សយកត្តាក្នុង* អត្ថិៗ *និបាតាខ្យាតកិរិយា, ឥតិសព្ទហេតុត្ថវាចកៈ,* សា *វិសេសនៈរបស់ឥត្ថី,* បុត្តិយា *សញ្ញាវិសេសនៈរបស់ឥត្ថីៗ សញ្ញីវិសេសយៈហើយជាលិង្គត្ថៈ,* បុត្តិយា *តទ្ធិតនាមបទឈ្មោះអត្ថិតទ្ធិត ហើយជាវិសេសនៈរបស់ឥត្ថីៗ លិង្គត្ថៈ ។*

យស្ស *វិសេសនៈរបស់កុលស្សៗ សាមិសម្ពន្ធក្នុងបុត្តោៗ សយកត្តាក្នុង* អត្ថិៗ *និបាតាខ្យាតកិរិយា, ឥតិសព្ទហេតុត្ថវាចកៈ,* តំ *វិសេសនៈរបស់កុលំ* បុត្តិកំ *សញ្ញាវិសេសនៈរបស់កុលំៗ សញ្ញីវិសេសយៈហើយជាលិង្គត្ថៈ,* បុត្តិកំ *តទ្ធិតនាមបទឈ្មោះអត្ថិតទ្ធិត ហើយជាវិសេសនៈរបស់កុលំៗ លិង្គត្ថៈ ។*

ភវតទ្ធិត ឧ. អគ្គេ ភវោ = អគ្គិមោ (ជនោ) ។

អគ្គេ ភវោ = អគ្គិយោ (ជនោ) ។

ប្រែលោតប្រយោគ

យោ ជិតោ *វីជនឯណា* ភវោ មាន អគ្គេ *ក្នុងទីបំផុត* សោ ជិតោ *វីជននោះ* អគ្គិមោ *ឈ្មោះអគ្គិមោ* ជិតោ *វីជន* អគ្គិមោ *មានក្នុងទីបំផុត ។*

យោ ជិតោ *វីជនឯណា* ភវោ មាន អគ្គេ *ក្នុងទីបំផុត* សោ ជិតោ *វីជននោះ* អគ្គិយោ *ឈ្មោះអគ្គិយោ* ជិតោ *វីជន* អគ្គិយោ *មានក្នុងទីបំផុត ។*

សម្ពន្ធ

យោ *វិសេសនៈរបស់ជិតោៗ លិង្គត្ថៈ*, អគ្គេ *វេសយិកាធារៈក្នុងភវោៗ វិសេសនៈរបស់ជិតោ*, សោ *វិសេសនៈរបស់* ជិតោ, អគ្គិមោ *សញ្ញាវិសេសនៈរបស់ជិតោៗ សញ្ញីវិសេសយៈហើយជាលិង្គត្ថៈ*, អគ្គិមោ *តទ្ធិតនាមបទឈ្មោះភវតទ្ធិត ហើយជាវិសេសនៈរបស់ជិតោៗ លិង្គត្ថៈ ។*

យោ *វិសេសនៈរបស់ជិតោៗ លិង្គត្ថៈ*, អគ្គេ *វេសយិកាធារៈក្នុងភវោៗ វិសេសនៈរបស់ជិតោ*, សោ *វិសេសនៈរបស់ជិតោ*, អគ្គិយោ *សញ្ញាវិសេសនៈរបស់ជិតោៗ សញ្ញីវិសេសយៈហើយជាលិង្គត្ថៈ*, អគ្គិយោ *តទ្ធិតនាមបទឈ្មោះភវតទ្ធិត ហើយជាវិសេសនៈរបស់ជិតោៗ លិង្គត្ថៈ ។*

សមូហតទ្ធិត ឧ. រាជបុត្តានំ សមូហោ = រាជបុត្តកោ

រាជបុត្តានំ សមូហោ = រាជបុត្តកំ

រាជបុត្តានំ សមូហោ = រាជបុត្តោ

គាមានំ សមូហោ = គាមតា ។

ប្រែលោតប្រយោគ

សមូហោ *វីប្រជុំ* រាជបុត្តានំ *នៃរាជបុត្រទ.* រាជបុត្តកោ *ឈ្មោះរាជបុត្តកោ* រាជបុត្តកោ *វីប្រជុំនៃរាជបុត្រ ។*

សមូហោ *វីប្រជុំ* រាជបុត្តានំ *នៃរាជបុត្រទ.* រាជបុត្តកំ *ឈ្មោះរាជបុត្តកំ* រាជបុត្តកំ *វីប្រជុំនៃរាជបុត្រ ។*

សមូហោ *វីប្រជុំ* រាជបុត្តានំ *នៃរាជបុត្រទ.* រាជបុត្តោ *ឈ្មោះរាជបុត្តោ* រាជបុត្តោ *វីប្រជុំនៃរាជបុត្រ ។*

សមូហោ *វីប្រជុំ* គាមានំ *នៃស្រុកទ.* គាមតា *ឈ្មោះគាមតា* គាមតា *វីប្រជុំនៃស្រុក ។*

សម្ពន្ធ

រាជបុត្តានំ *សមូហសម្ពន្ធក្នុងសមូហោ* ។ *លិង្គត្ថៈ* រាជបុត្តកោ *តទ្ធិតនាមបទឈ្មោះសមូហតទ្ធិតហើយជាលិង្គត្ថៈ ។*

រាជបុត្តានំ *សមូហសម្ពន្ធក្នុង* សមូហោ។ *លិង្គត្ថៈ* រាជបុត្តកំ *តទ្ធិត*

នាមបទឈ្មោះសមូហតទ្ធិត ហើយជាលិង្គត្ថៈ ។

រាជបុត្តានំ *សមូហសម្ពន្ធក្នុងសមូហោៗ* *លិង្គត្ថៈ* រាជបុត្តោ *តទ្ធិតនាមបទឈ្មោះសមូហតទ្ធិតហើយជាលិង្គត្ថៈ ។*

គាមានំ *សមូហសម្ពន្ធក្នុងសមូហោៗ* *លិង្គត្ថៈ* គាមតា *តទ្ធិតនាមបទឈ្មោះសមូហតទ្ធិតហើយជាលិង្គត្ថៈ ។*

📖✳✳

ឋានតទ្ធិត ឧ. មទនស្ស ឋានំ = មទនីយំ ។

ប្រែលោតប្រយោគ

ឋានំ *វីហេតុជាទីតាំង* មទនស្ស *នៃសេចក្តីស្រវឹង* មទនីយំ *ឈ្មោះមទនីយំ* មទនីយំ *វីហេតុជាទីតាំងនៃសេចក្តីស្រវឹង ។*

សម្ពន្ធ

មទនស្ស *សាមិសម្ពន្ធក្នុងឋានំៗ* *លិង្គត្ថៈ,* មទនីយំ *តទ្ធិតនាមបទឈ្មោះឋានតទ្ធិតហើយជាលិង្គត្ថៈ ។*

📖✳✳

ឧបមាតទ្ធិត ឧ. ធូមោ វិយ ទិស្សតិ អទុំ *(វត្ថុ)* តទិទំ = ធូមាយិតត្តំ

ធូមោ វិយ ទិស្សតីតិ = ធូមាយិតត្តំ *(វត្ថុ)* ។

ប្រែលោតប្រយោគ

អទុំ វត្ថុ *វត្ថុឯណោះ* ទិស្សតិ *ប្រាកដ* ធូមោ វិយ *ដូចជាផ្សែង* តំ ឥទំ វត្ថុ *វត្ថុនេះ* ធូមាយិតត្តំ *ឈ្មោះធូមាយិតត្តំ* វត្ថុ *វត្ថុ* ធូមាយិតត្តំ *ប្រាកដដូចជាផ្សែង ។*

យំ វត្ថុ *វត្ថុឯណា* ទិស្សតិ *ប្រាកដ* ធូមោ វិយ *ដូចជាផ្សែង* ឥតិ *ព្រោះហេតុដូច្នោះ* តំ វត្ថុ *វត្ថុនោះ* ធូមាយិតត្តំ *ឈ្មោះធូមាយិតត្តំ* វត្ថុ *វត្ថុ* ធូមាយិតត្តំ *ប្រាកដដូចជាផ្សែង ។*

សម្ពន្ធ

អទុំ *វិសេសនៈរបស់វត្ថុៗ សយកត្តាក្នុងទិស្សតិៗអាខ្យាតបទកម្មកត្តុវាចកៈ (កាច់កម្មវាចកៈ ជាកត្តុវាចកៈ)* វិយ *សព្ទឧបមាជោតកៈក្នុងធូមោៗ នានាលិង្គត្ថៈវិសេសនៈរបស់វត្ថុ,* តំ ឥទំ *សម្ពន្ធុបចារសព្វនាមវិសេសនៈរបស់វត្ថុ* **ធូមាយិតត្តំ** *សញ្ញាវិសេសនៈរបស់វត្ថុៗ សញ្ញីវិសេសយៈហើយជា លិង្គត្ថៈ* ធូមាយិតត្តំ *តទ្ធិតនាមបទឈ្មោះឧបមាតទ្ធិតហើយជាវិសេសនៈរបស់វត្ថុៗ លិង្គត្ថៈ ។*

យំ *វិសេសនៈរបស់វត្ថុៗ សយកត្តាក្នុងទិស្សតិៗ អាខ្យាតបទកម្មកត្តុវាចកៈ* វិយ *សព្ទឧបមាជោតកៈក្នុង* ធូមោៗ *នានាលិង្គត្ថៈវិសេសនៈរបស់* វត្ថុ, ឥតិ *សព្ទ*

ហេតុត្ថវាចកៈ, តំ *វិសេសនៈរបស់វត្ថុ*, ធូមាយិតត្តំ *សញ្ញាវិសេសនៈរបស់វត្ថុៗ សញ្ញីវិសេសយៈហើយជាលិង្គត្ថៈ*, ធូមាយិតត្តំ *តទ្ធិតនាមបទឈ្មោះឧបមាតទ្ធិត ហើយជាវិសេសនៈរបស់វត្ថុៗ លិង្គត្ថៈ ។*

និស្សិតតទ្ធិត ឧ. ទុដ្ឋំ និស្សិតំ = ទុដ្ឋល្លំ (កម្មំ) ។

ទុដ្ឋនិស្សិតំ = ទុដ្ឋល្លំ (កម្មំ) ។

វេទនិស្សិតំ = វេទល្លំ (ធម្មជាតំ) ។

ប្រែលោតប្រយោគ

យំ កម្មំ *វីកម្មឯណា* និស្សិតំ *អាស្រ័យហើយ* ទុដ្ឋំ *នូវសេចក្ដីអាក្រក់* ឬ ទុដ្ឋនិស្សិតំ *អាស្រ័យនូវសេចក្ដីអាក្រក់* តំ កម្មំ *វីកម្មនោះ* ទុដ្ឋល្លំ *ឈ្មោះ* ទុដ្ឋល្លំ កម្មំ *វីកម្ម* ទុដ្ឋល្លំ *អាស្រ័យហើយនូវសេចក្ដីអាក្រក់ ។*

យំ ធម្មជាតំ *វីធម្មជាតឯណា* វេទនិស្សិតំ *អាស្រ័យហើយនូវសេចក្ដីត្រេកអរ* តំ ធម្មជាតំ *វីធម្មជាតនោះ* វេទល្លំ *ឈ្មោះវេទល្លំ* ធម្មជាតំ *វីធម្មជាត* វេទល្លំ *អាស្រ័យនូវសេចក្ដីត្រេកអរ ។*

សម្ពន្ធ

យំ *វិសេសនៈរបស់* កម្មំៗ *លិង្គត្ថៈ*, ទុដ្ឋំ *អវុត្តកម្មក្នុង* និស្សិតំៗ ឬទុដ្ឋនិស្សិតំ

វិសេសនៈរបស់កម្មំ, តំ វិសេសនៈរបស់កម្មំ, ទុដ្ឋុល្លំ សញ្ញាវិសេសនៈរបស់កម្មំៗ សញ្ញីវិសេសយៈហើយជាលិង្គត្ថៈ, ទុដ្ឋុល្លំ តទ្ធិតនាមបទឈ្មោះនិស្សិតតទ្ធិត ហើយជាវិសេសនៈរបស់កម្មំៗ លិង្គត្ថៈ ។

យំ វិសេសនៈរបស់ធម្មជាតំៗ លិង្គត្ថៈ, វេទនិស្សិតំ វិសេសនៈរបស់ធម្មជាតំ, តំ វិសេសនៈរបស់ធម្មជាតំ, វេទល្លំ សញ្ញាវិសេសនៈរបស់ធម្មជាតំៗ សញ្ញីវិសេសយៈហើយជាលិង្គត្ថៈ, វេទល្លំ តទ្ធិតនាមបទឈ្មោះនិស្សិតតទ្ធិត ហើយជាវិសេសនៈរបស់ធម្មជាតំៗ លិង្គត្ថៈ ។

ឋានតទ្ធិត ឧ. ទុដ្ឋុស្ស ឋានំ = ទុដ្ឋុល្លំ ។

ប្រែលោតប្រយោគ

ឋានំ វីហេតុជាទីតាំង ទុដ្ឋុស្ស នៃសេចក្តីអាក្រក់ ទុដ្ឋុល្លំ ឈ្មោះទុដ្ឋុល្លំ ទុដ្ឋុល្លំ វីហេតុជាទីតាំងនៃសេចក្តីអាក្រក់ ។

សម្ពន្ធ

ទុដ្ឋុស្ស សាមិសម្ពន្ធក្នុងឋានំៗ លិង្គត្ថៈ, ទុដ្ឋុល្លំ តទ្ធិតនាមបទឈ្មោះ ឋានតទ្ធិត ហើយជាលិង្គត្ថៈ ។

ពហុលតទ្ធិត ឧ. អភិជ្ឈា អស្ស បកតិ = អភិជ្ឈាលុ (ជនោ)

អភិជ្ឈា អស្ស ពហុលា = អភិជ្ឈាលុ (ជនោ)

អភិជ្ឈាពហុលោ =អភិជ្ឈាលុ (ជនោ)

ធជា ពហូ ឯត្ថ សន្តីតិ = ធជាលុ (បាសាទោ) ។

ប្រែលោតប្រយោគ

អភិជ្ឈា *វីអភិជ្ឈា* បកតិ *ជាប្រក្រតី* អស្ស ជនស្ស *នៃជននេះ* សោ ជនោ *វីជននោះ* អភិជ្ឈាលុ *ឈ្មោះអភិជ្ឈាលុ* ជនោ *វីជន* អភិជ្ឈាលុ *មានអភិជ្ឈាជាប្រក្រតី ។*

អភិជ្ឈា *វីអភិជ្ឈា* អស្ស ជនស្ស *របស់ជននេះ* ពហុលា *ច្រើន* សោ ជនោ *វីជននោះ* អភិជ្ឈាលុ *ឈ្មោះអភិជ្ឈាលុ* ជនោ *វីជន* អភិជ្ឈាលុ *មាន អភិជ្ឈាច្រើន ។*

យោ ជនោ *វីជនឯណា* អភិជ្ឈាពហុលោ *ច្រើនដោយអភិជ្ឈា ឬ មាន អភិជ្ឈាច្រើន* សោ ជនោ *វីជននោះ* អភិជ្ឈាលុ *ឈ្មោះអភិជ្ឈាលុ* ជនោ *វីជន* អភិជ្ឈាលុ *ច្រើនដោយអភិជ្ឈា ឬ មានអភិជ្ឈាច្រើន ។*

ធជា *វីទង់ទ.* ពហូ *ច្រើន* សន្តិ *មាន* ឯត្ថ *លើប្រសាទ នេះ* ឥតិ *ព្រោះហេតុដូច្នោះ* សោ បាសាទោ *វីប្រាសាទនោះ* ធជាលុ *ឈ្មោះធជាលុ* បាសាទោ *វីប្រាសាទ* ធជាលុ *មានទង់ច្រើន ។*

សម្ពន្ធ

អស្ស *វិសេសនៈរបស់ផនស្សៗ សាមិសម្ពន្ធក្នុងបកតិៗ វិសេសនៈរបស់* អភិជ្ឈាៗ *លិង្គត្ថៈ*, សោ *វិសេសនៈរបស់ផតោ*, អភិជ្ឈាលុ *សញ្ញាវិសេសនៈរបស់* ផតោៗ *សញ្ញីវិសេសយៈហើយជាលិង្គត្ថៈ*, អភិជ្ឈាលុ *តទ្ធិតនាមបទឈ្មោះ* *បកតិតទ្ធិតហើយជាវិសេសនៈរបស់ផតោៗ លិង្គត្ថៈ ។*

អស្ស *វិសេសនៈរបស់ផនស្សៗ សាមិសម្ពន្ធក្នុងអភិជ្ឈាៗ លិង្គត្ថៈ*, ពហុលា *វិសេសនៈរបស់អភិជ្ឈា*, សោ *វិសេសនៈរបស់ផតោ*, អភិជ្ឈាលុ *សញ្ញាវិសេសនៈរបស់ផតោៗ សញ្ញីវិសេសយៈហើយជាលិង្គត្ថៈ*, អភិជ្ឈាលុ *តទ្ធិតនាមបទឈ្មោះពហុលតទ្ធិតហើយជាវិសេសនៈរបស់ផតោៗ លិង្គត្ថៈ ។*

យោ *វិសេសនៈរបស់ផតោៗ លិង្គត្ថៈ*, អភិជ្ឈាពហុលោ *វិសេសនៈរបស់* ផតោ, *សោ វិសេសនៈរបស់ផតោ*, អភិជ្ឈាលុ *សញ្ញាវិសេសនៈរបស់* ផតោៗ *សញ្ញីវិសេសយៈហើយជា លិង្គត្ថៈ*, អភិជ្ឈាលុ *តទ្ធិតនាមបទឈ្មោះ* *ពហុលតទ្ធិតហើយជាវិសេសនៈរបស់ផតោៗ លិង្គត្ថៈ ។*

ពហូ *វិសេសនៈរបស់ធជាៗ សយកត្តាក្នុងសត្តិៗអាខ្យាតបទកត្តុវាចកៈ* ឯត្ថ *វេសយិកាធារៈក្នុងសត្តិ*, ឥតិ *សព្ទហេតូត្ថវាចកៈ*, សោ *វិសេសនៈរបស់* បាសាទោ, ធជាលុ *សញ្ញាវិសេសនៈរបស់បាសាទោៗ សញ្ញីវិសេសយៈ* *ហើយជាលិង្គត្ថៈ*, ធជាលុ *តទ្ធិតនាមបទឈ្មោះពហុលតទ្ធិត* ឬ *ឈ្មោះ* *សន្ធិតទ្ធិតហើយជាវិសេសនៈរបស់បាសាទោៗ លិង្គត្ថៈ ។*

សេដ្ឋតទ្ធិត ឱ. -សព្វេ ឥមេ បណ្ឌិតា អយមិមេសំ វិសេសេន បណ្ឌិតោតិ = បណ្ឌិតតរោ (ជនោ) ។
-អយញ្ច មហន្តោ អយញ្ច មហន្តោ សព្វេ ឥមេ មហន្តា អយមិមេសំ វិសេសេន មហន្តោតិ = មហន្តតមោ (ជនោ)។
-សព្វេ ឥមេ បាបា អយមិមេសំ វិសេសេន បាបោតិ = បាបិយិស្សកោ (ជនោ) ។
-សព្វេ ឥមេ អប្បា អយមិមេសំ វិសេសេន អប្បោតិ = កនិយោ (ជនោ) ។
-អយញ្ច បសដ្ឋោ អយញ្ច បសដ្ឋោ សព្វេ ឥមេ បសដ្ឋា អយមិមេសំ វិសេសេន បសដ្ឋោតិ= សេដ្ឋោ (ជនោ) ។

ប្រែលោតប្រយោគ

ឥមេ ជនា *ជនទ.នេះ* សព្វេ *ទាំងអស់គ្នា* បណ្ឌិតា *ជាបណ្ឌិត* អយំ ជនោ *ជននេះ* បណ្ឌិតោ *ជាបណ្ឌិត* វិសេសេន *ដោយវិសេស* ឥមេសំ ជនានំ *ជាងជនទ.នេះ* ឥតិ *ព្រោះហេតុដូច្នោះ* សោ ជនោ *ជននោះ* បណ្ឌិតតរោ *ឈ្មោះបណ្ឌិតតរោ* ជនោ *ជន* បណ្ឌិតតរោ *ជាបណ្ឌិតដោយវិសេស* = (*ជាបណ្ឌិតប្លែក, ជាបណ្ឌិតជាង*) ។

អយំ ច ជនោ *ជននេះផង* មហន្តោ *ធំ* អយំ ច ជនោ *ជននេះផង*

មហន្តោ ធំ ឥមេ ជនា *រីជនទ.នេះ* សព្វេ *ទាំងអស់គ្នា* មហន្តា ធំ អយំ ជនោ *រីជននេះ* មហន្តោ ធំ វិសេសេន *ដោយវិសេស* ឥតិ *ព្រោះហេតុដូច្នោះ* សោ ជនោ *រីជននោះ* មហន្តតមោ *ឈ្មោះមហន្តតមោ* ជនោ *រីជន* មហន្តតមោ *ធំដោយវិសេស* = (*ធំបំផុត, ធំណាស់, ធំពេកណាស់*) ។

ឥមេ ជនា *រីជនទ.នេះ* សព្វេ *ទាំងអស់គ្នា* បាបា *លាមក* អយំ ជនោ *រីជននេះ* បាបោ *លាមក* វិសេសេន *ដោយវិសេស* ឥមេសំ ជនានំ *ជាងជនទ.នេះ* ឥតិ *ព្រោះហេតុដូច្នោះ* សោ ជនោ *រីជននោះ* បាបិយិស្សកោ *ឈ្មោះបាបិយិស្សកោ* ជនោ *រីជន* បាបិយិស្សកោ *លាមកដោយវិសេស*= (*លាមកជាង*) ។

ឥមេ ជនា *រីជនទ.នេះ* សព្វេ *ទាំងអស់គ្នា* អប្បា *តូច* អយំ ជនោ *រីជននេះ* អប្បោ *តូច* វិសេសេន *ដោយវិសេស* ឥមេសំ ជនានំ *ជាងជនទ.នេះ* ឥតិ *ព្រោះហេតុដូច្នោះ* សោ ជនោ *រីជននោះ* កនិយោ *ឈ្មោះកនិយោ* ជនោ *រីជន* កនិយោ *តូចដោយវិសេស គឺតូចជាង* ។

អយំ ច ជនោ *រីជននេះផង* បសត្ថោ *ប្រសើរ* អយំ ច ជនោ *រីជននេះផង* បសត្ថោ *ប្រសើរ* ឥមេ ជនា *រីជនទ.នេះ* សព្វេ *ទាំងអស់គ្នា* បសត្ថា *ប្រសើរ* អយំ ជនោ *រីជននេះ* បសត្ថោ *ប្រសើរ* វិសេសេន *ដោយវិសេស* ឥមេសំ ជនានំ *ជាងជនទ.នេះ* ឥតិ *ព្រោះហេតុដូច្នោះ* សោ ជនោ *រីជននោះ* សេដ្ឋោ *ឈ្មោះសេដ្ឋោ* ជនោ *រីជន* សេដ្ឋោ *ប្រសើរដោយវិសេស* = (*ប្រសើរបំផុត*) ។

សម្ពន្ធ

ឥមេក្តិ សព្វេក្តិ បណ្ឌិតាក្តិ *វិសេសនៈរបស់ជិតាៗ លិង្គត្ថៈ*, អយំ *វិសេសនៈរបស់ជិតោៗ លិង្គត្ថៈ*, ឥមេសំ *វិសេសនៈរបស់ជិតានំៗ បញ្ចម្យត្ថធដ្ឋី* ក្នុងវិសេសេនៗ *ករណៈក្នុងបណ្ឌិតោៗ វិសេសនៈរបស់ជិតោ*, ឥតិសព្ទ *ហេត្វត្ថវាចកៈ*, សោ *វិសេសនៈរបស់ជិតោ*, បណ្ឌិតតរោ *សញ្ញាវិសេសនៈរបស់* ជិតោៗ *សញ្ញីវិសេសយៈហើយជាលិង្គត្ថៈ*, បណ្ឌិតតរោ តទ្ធិតនាមបទឈ្មោះ *សេដ្ឋតទ្ធិត ហើយជាវិសេសនៈរបស់ជិតោៗ លិង្គត្ថៈ*។

ប *ទាំងពីរសព្ទបទសមុច្ចយៈក្នុងអយំ* អយំ, អយំក្តិ មហន្តោក្តិ អយំក្តិ មហន្តោក្តិ *វិសេសនៈរបស់ជិតោៗ លិង្គត្ថៈ*, ឥមេក្តិ សព្វេក្តិ មហន្តាក្តិ *វិសេសនៈ របស់ជិតាៗ លិង្គត្ថៈ*, អយំ *វិសេសនៈរបស់ជិតោៗ លិង្គត្ថៈ*, ឥមេសំ *វិសេសនៈ របស់ជិតានំៗ បញ្ចម្យត្ថធដ្ឋីក្នុងវិសេសេនៗ ករណៈក្នុងមហន្តោៗ វិសេសនៈ របស់ជិតោ*, ឥតិសព្ទ*ហេត្វត្ថវាចកៈ*, សោ *វិសេសនៈរបស់ជិតោ*, មហន្តតមោ *សញ្ញាវិសេសនៈរបស់ជិតោៗ សញ្ញីវិសេសយៈហើយជាលិង្គត្ថៈ*, មហន្តតមោ *តទ្ធិតនាមបទឈ្មោះសេដ្ឋតទ្ធិត ហើយជាវិសេសនៈរបស់ជិតោៗ លិង្គត្ថៈ* ។

ឥមេក្តិ សព្វេក្តិ បាបាក្តិ *វិសេសនៈរបស់ជិតាៗ លិង្គត្ថៈ*, អយំ *វិសេសនៈ របស់ជិតោៗ លិង្គត្ថៈ*, ឥមេសំ *វិសេសនៈរបស់ជិតានំៗ បញ្ចម្យត្ថធដ្ឋី* ក្នុងវិសេសេនៗ *ករណៈក្នុងបាបោៗ វិសេសនៈជិតោ*, ឥតិ*សព្ទហេត្វត្ថវាចកៈ* សោ *វិសេសនៈរបស់* ជិតោ, បាបិយិស្សកោ *សញ្ញាវិសេសនៈរបស់* ជិតោៗ

សញ្ញីវិសេសយៈហើយជាលិង្គត្ថៈ, បាបិយិស្សកោ *តទ្ធិតនាមបទឈ្មោះសេដ្ឋតទ្ធិតហើយជាវិសេសនៈរបស់ជនោៗ លិង្គត្ថៈ ។*

ឥមេក្តី សព្វេក្តី អប្បាក្តី *វិសេសនៈរបស់ជនាៗ លិង្គត្ថៈ,* អយំ *វិសេសនៈរបស់ជនោៗ លិង្គត្ថៈ,* ឥមេសំ *វិសេសនៈរបស់ជនានំៗ បញ្ចម្យត្ថឆដ្ឋីក្នុងនិទ្ធារណៈ* ក្នុងវិសេសនៈៗ *ករណៈក្នុងអប្បោៗ វិសេសនៈរបស់ជនោ,* ឥតិ *សព្វហេតុត្ថវាចក* សោ *វិសេសនៈរបស់ជនោ,* កនិយោ *សញ្ញាវិសេសនៈរបស់ជនោៗ* សញ្ញី *វិសេសយៈហើយជាលិង្គត្ថៈ,* កនិយោ *តទ្ធិតនាមបទឈ្មោះសេដ្ឋតទ្ធិត ហើយជាវិសេសនៈរបស់ជនោៗ លិង្គត្ថៈ ។*

ប *ទាំងពីរសព្វបទសមុច្ចយៈក្នុងអយំ* អយំ, អយំក្តី បសដ្ឋោក្តី អយំក្តី បសដ្ឋោក្តី *វិសេសនៈរបស់ជនោៗ លិង្គត្ថៈ,* ឥមេក្តី សព្វេក្តី បសដ្ឋាក្តី *វិសេសនៈរបស់ជនាៗ លិង្គត្ថៈ,* អយំ *វិសេសនៈរបស់ជនោៗ លិង្គត្ថៈ,* ឥមេសំ *វិសេសនៈរបស់ជនានំៗ បញ្ចម្យត្ថឆដ្ឋីក្នុងនិទ្ធារណៈ* ក្នុងវិសេសនៈៗ *ករណៈក្នុង* បសដ្ឋោៗ *វិសេសនៈរបស់ជនោ,* ឥតិ *សព្វហេតុត្ថវាចកៈ,* សោ *វិសេសនៈរបស់ជនោ,* សេដ្ឋោ *សញ្ញាវិសេសនៈរបស់ជនោៗ សញ្ញីវិសេសយៈហើយជាលិង្គត្ថៈ,* សេដ្ឋោ *តទ្ធិតនាមបទឈ្មោះសេដ្ឋតទ្ធិត ហើយជាវិសេសនៈរបស់ជនោៗ លិង្គត្ថៈ ។*

📖✲✲

តទស្សត្ថិតទ្ធិតឬអត្ថិតទ្ធិត ឧ. មេធា យស្ស អត្ថីតិ = មេធាវី (ជនោ) ។

សុមេធា យស្ស អត្ថីតិ = សុមេធសោ (ជនោ) ។

តបោ យស្ស អត្ថីតិ = តបស្សី (ជនោ) ។

ទណ្ឌោ យស្ស អត្ថីតិ = ទណ្ឌិកោ (ជនោ) ។

មាលា យស្ស អត្ថីតិ = មាលី (ជនោ) ។

មធុ យស្ស អត្ថីតិ = មធុរោ (បូវោ) ។

គុណោ យស្ស អត្ថីតិ = គុណវា (ជនោ) ។

សតិ យស្ស អត្ថីតិ = សតិមា (ជនោ) ។

សទ្ធា យស្ស អត្ថីតិ = សទ្ធោ (ជនោ) ។

ប្រែលោតប្រយោគ

មេធា *វិប្រាជ្ញា* យស្ស ជនស្ស *នៃជនឯណា* អត្ថិ មាន ឥតិ *ព្រោះហេតុដូច្នោះ* សោ ជនោ *វិជននោះ* មេធាវី *ឈ្មោះមេធាវី* ជនោ *វិជន* មេធាវី *មានប្រាជ្ញា* ។

សុមេធា *វិប្រាជ្ញាល្អ* យស្ស ជនស្ស *នៃជនឯណា* អត្ថិ មាន ឥតិ *ព្រោះហេតុដូច្នោះ* សោ ជនោ *វិជននោះ* សុមេធសោ *ឈ្មោះសុមេធសោ* ជនោ *វិជន* សុមេធសោ *មានប្រាជ្ញាល្អ* ។

តបោ *វិតបៈ* យស្ស ជនស្ស *នៃជនឯណា* អត្ថិ មាន ឥតិ *ព្រោះហេតុដូច្នោះ* សោ ជនោ *វិជននោះ* តបស្សី *ឈ្មោះតបស្សី* ជនោ *វិជន* តបស្សី *មានតបៈ* ។

ទណ្ឌោ វិឈើច្រត់ យស្ស ជនស្ស នៃជនឯណា អត្ថិ មាន ឥតិ ព្រោះហេតុដូច្នោះ សោ ជនោ វិជននោះ ទណ្ឌិកោ ឈ្មោះទណ្ឌិកោ ជនោ វិជន ទណ្ឌិកោ មានឈើច្រត់ ។

មាលា វិផ្កាកម្រង យស្ស ជនស្ស នៃជនឯណា អត្ថិ មាន ឥតិ ព្រោះហេតុដូច្នោះ សោ ជនោ វិជននោះ មាលី ឈ្មោះមាលី ជនោ វិជន មាលី មានផ្កាកម្រង ។

មធុ វិរសផ្អែម យស្ស បូវស្ស នៃនំឯណា អត្ថិ មាន ឥតិ ព្រោះហេតុដូច្នោះ សោ បូវោ វិនំនោះ មធុរោ ឈ្មោះមធុរោ បូវោ វិនំ មធុរោ មានរសផ្អែម ។

គុណោ វិគុណ យស្ស ជនស្ស នៃជនឯណា អត្ថិ មាន ឥតិ ព្រោះហេតុដូច្នោះ សោ ជនោ វិជននោះ គុណវា ឈ្មោះគុណវា ជនោ វិជន គុណវា មានគុណ ។

សតិ វិស្មារតី យស្ស ជនស្ស នៃជនឯណា អត្ថិ មាន ឥតិ ព្រោះហេតុដូច្នោះ សោ ជនោ វិជននោះ សតិមា ឈ្មោះសតិមា ជនោ វិជន សតិមា មានស្មារតី ។

សទ្ធា វិសទ្ធា យស្ស ជនស្ស នៃជនឯណា អត្ថិ មាន ឥតិ ព្រោះហេតុដូច្នោះ សោ ជនោ វិជននោះ សទ្ធោ ឈ្មោះសទ្ធោ ជនោ វិជន សទ្ធោ មានសទ្ធា។

សម្ពន្ធ

យស្ស *វិសេសនៈរបស់ឆស្សៗ សាមិសម្ពន្ធក្នុងមេធោៗ សយកត្តា ក្នុងអត្ថិៗ និបាតាខ្យាតកិរិយា, ឥតិសព្ទហេតុត្តវាចកៈ,* សោ *វិសេសនៈរបស់* ឆតោ, មេធាវី *សញ្ញាវិសេសនៈរបស់ឆតោៗ សញ្ញីវិសេសយៈហើយជាលិង្គត្ថៈ,* មេធាវី *តទ្ធិតនាមបទឈ្មោះតទស្សត្ថិតទ្ធិត ឬ ឈ្មោះអត្ថិតទ្ធិត ហើយជា វិសេសនៈរបស់ឆតោៗ លិង្គត្ថៈ ។*

យស្ស *វិសេសនៈរបស់ឆស្សៗ* សាមិសម្ពន្ធក្នុងសុមេធាៗ *សយកត្តាក្នុង* អត្ថិៗ *និបាតាខ្យាតកិរិយា,* ឥតិ*សព្ទហេតុត្តវាចកៈ,* សោ *វិសេសនៈរបស់ឆតោ* សុមេធសោ *សញ្ញាវិសេសនៈរបស់ឆតោៗ សញ្ញីវិសេសយៈហើយជាលិង្គត្ថៈ* សុមេធសោ *តទ្ធិតនាមបទឈ្មោះតទស្សត្ថិតទ្ធិត ឬឈ្មោះអត្ថិតទ្ធិត ហើយ ជាវិសេសនៈរបស់ឆតោៗ លិង្គត្ថៈ ។*

យស្ស *វិសេសនៈរបស់ឆស្សៗ សាមិសម្ពន្ធក្នុងតបោៗ សយកត្តាក្នុង* អត្ថិៗ *និបាតាខ្យាតកិរិយា,* ឥតិ*សព្ទហេតុត្តវាចកៈ,* សោ *វិសេសនៈរបស់ឆតោ* តបស្សី *សញ្ញាវិសេសនៈរបស់ឆតោៗ សញ្ញីវិសេសយៈហើយជាលិង្គត្ថៈ* តបស្សី *តទ្ធិតនាមបទឈ្មោះតទស្សត្ថិតទ្ធិត ឬឈ្មោះអត្ថិតទ្ធិត ហើយជា វិសេសនៈរបស់ឆតោៗ លិង្គត្ថៈ ។*

យស្ស *វិសេសនៈរបស់ឆស្សៗ សាមិសម្ពន្ធក្នុងទណ្ឌោៗ សយកត្តា ក្នុង*អត្ថិៗ *និបាតាខ្យាតកិរិយា,* ឥតិ*សព្ទហេតុត្តវាចកៈ,* សោ *វិសេសនៈរបស់* ឆតោ, ទណ្ឌិកោ *សញ្ញាវិសេសនៈរបស់* ឆតោៗ *សញ្ញីវិសេសយៈ ហើយជាលិង្គត្ថៈ*

ទណ្ឌិកោ តទ្ធិតនាមបទឈ្មោះតទស្សត្ថិតទ្ធិត ឬអត្ថិតទ្ធិតហើយជាវិសេសនៈរបស់ជិនោៗ លិង្គត្ថៈ។

យស្ស វិសេសនៈរបស់ជិនស្សៗ សាមិសម្ពន្ធក្នុងមាលាៗ សយកត្ថាក្នុងអត្ថិៗ និបាតាខ្យាតកិរិយា, ឥតិសព្ទហេតុត្ថវាចកៈ, សោ វិសេសនៈរបស់ជិនោ, មាលី សញ្ញាវិសេសនៈរបស់ជិនោៗ សញ្ញីវិសេសយៈហើយជាលិង្គត្ថៈ មាលី តទ្ធិតនាមបទឈ្មោះតទស្សត្ថិតទ្ធិត ឬ ឈ្មោះអត្ថិតទ្ធិត ហើយជាវិសេសនៈរបស់ជិនោៗ លិង្គត្ថៈ។

យស្ស វិសេសនៈរបស់បុរិសស្សៗ សាមិសម្ពន្ធក្នុងមធុៗ សយកត្ថាក្នុងអត្ថិៗ និបាតាខ្យាតកិរិយា, ឥតិសព្ទហេតុត្ថវាចកៈ, សោ វិសេសនៈរបស់បុរិសោ, មធុរោ សញ្ញាវិសេសនៈរបស់បុរិសោៗ សញ្ញីវិសេសយៈហើយជាលិង្គត្ថៈ, មធុរោ តទ្ធិតនាមបទឈ្មោះតទស្សត្ថិតទ្ធិត ឬឈ្មោះអត្ថិតទ្ធិត ហើយជាវិសេសនៈរបស់បុរិសោៗ លិង្គត្ថៈ។

យស្ស វិសេសនៈរបស់ជិនស្សៗ សាមិសម្ពន្ធក្នុងគុណោៗ សយកត្ថាក្នុងអត្ថិៗ និបាតាខ្យាតកិរិយា, ឥតិសព្ទហេតុត្ថវាចកៈ, សោ វិសេសនៈរបស់ជិនោ គុណវា សញ្ញាវិសេសនៈរបស់ជិនោៗ សញ្ញីវិសេសយៈហើយជាលិង្គត្ថៈ, គុណវា តទ្ធិតនាមបទឈ្មោះតទស្សត្ថិតទ្ធិត ឬ ឈ្មោះអត្ថិតទ្ធិត ហើយជាវិសេសនៈរបស់ជិនោៗ លិង្គត្ថៈ។

យស្ស វិសេសនៈរបស់ជិនស្សៗ សាមិសម្ពន្ធក្នុងសតិៗ សយកត្ថាក្នុងអត្ថិៗ និបាតាខ្យាតកិរិយា ឥតិ សព្ទហេតុត្ថវាចកៈ សោ វិសេសនៈរបស់ ជិនោ

សតិមា *សញ្ញាវិសេសនៈរបស់ឯតោ ។ សញ្ញីវិសេសយៈហើយជាលិង្គត្ថៈ*, សតិមា *តទ្ធិតនាមបទឈ្មោះតទស្សត្ថិតទ្ធិត ឬឈ្មោះអត្ថិតទ្ធិត ហើយជាវិសេសនៈរបស់ឯតោ ។ លិង្គត្ថៈ ។*

យស្ស *វិសេសនៈរបស់ឯតស្ស ។ សាមិសម្ពន្ធក្នុងសទ្ធា ។ សយកត្តាក្នុង* អត្ថិ ។ *និបាតាខ្យាតកិរិយា*, ឥតិ *សព្វហេតុត្ថវាចកៈ*, សោ *វិសេសនៈរបស់ឯតោ* សទ្ធោ *សញ្ញាវិសេសនៈរបស់ឯតោ ។ សញ្ញីវិសេសយៈហើយជាលិង្គត្ថៈ*, សទ្ធោ *តទ្ធិតនាមបទឈ្មោះតទស្សត្ថិតទ្ធិត ឬឈ្មោះអត្ថិតទ្ធិត ហើយជាវិសេសនៈរបស់ឯតោ ។ លិង្គត្ថៈ ។*

តទស្សត្ថិតទ្ធិត ឬ ***វិជ្ជតិតទ្ធិត*** ឧ. មាយា តស្មឹ វិជ្ជតីតិ= មាយាវី (ឯតោ) ។

សុមេធា តស្មឹ វិជ្ជតីតិ = សុមេធសោ (ឯតោ) ។

តេជោ តស្មឹ វិជ្ជតីតិ = តេជស្សី (ឯតោ) ។

មាលា តស្មឹ វិជ្ជតីតិ = មាលិកោ (ឯតោ) ។

សុខំ តស្មឹ វិជ្ជតីតិ = សុខី (ឯតោ) ។

កុញ្ជោ តស្មឹ វិជ្ជតីតិ = កុញ្ជរោ (សត្តោ) ។

បញ្ញា តស្មឹ វិជ្ជតីតិ = បញ្ញវា (ឯតោ) ។

ពន្ធុ តស្មឹ វិជ្ជតីតិ = ពន្ធុមា (ឯតោ) ។

អមច្ចរំ តស្មឹ វិជ្ជតីតិ = អមច្ចរោ (ឯតោ) ។

ប្រែលោតប្រយោគ

មាយា *វីមាយា* វិជ្ជតិ *មាន* តស្មឹ ជនេ *ក្នុងជននោះ* ឥតិ *ព្រោះហេតុដូច្នោះ* សោ ជនោ *វីជននោះ* មាយាវី *ឈ្មោះមាយាវី* ជនោ *វីជន* មាយាវី *មានមាយា ។*

សុមេធា *វីប្រាជ្ញាល្អ* វិជ្ជតិ *មាន* តស្មឹ ជនេ *ក្នុងជននោះ* ឥតិ *ព្រោះហេតុដូច្នោះ* សោ ជនោ *វីជននោះ* សុមេធសោ *ឈ្មោះសុមេធសោ* ជនោ *វីជន* សុមេធសោ *មានប្រាជ្ញាល្អ ។*

តេជោ *វីតេជះ* វិជ្ជតិ *មាន* តស្មឹ ជនេ *ក្នុងជននោះ* ឥតិ *ព្រោះហេតុដូច្នោះ* សោ ជនោ *វីជននោះ* តេជស្សី *ឈ្មោះតេជស្សី* ជនោ *វីជន* តេជស្សី *មានតេជះ ។*

មាលា *វីផ្កាកម្រង* វិជ្ជតិ *មាន* តស្មឹ ជនេ *ក្នុងជននោះ* ឥតិ *ព្រោះហេតុដូច្នោះ* សោ ជនោ *វីជននោះ* មាលិកោ *ឈ្មោះមាលិកោ* ជនោ *វីជន* មាលិកោ *មានផ្កាកម្រង ។*

សុខំ *វីសុខ* វិជ្ជតិ *មាន* តស្មឹ ជនេ *ក្នុងជននោះ* ឥតិ *ព្រោះហេតុដូច្នោះ* សោ ជនោ *វីជននោះ* សុខី *ឈ្មោះសុខី* ជនោ *វីជន* សុខី *មានសុខ ។*

កុញ្ជោ *វីប្រមោយ* វិជ្ជតិ *មាន* តស្មឹ សត្តេ *ក្នុងសត្វនោះ* ឥតិ *ព្រោះហេតុដូច្នោះ* សោ សត្តោ *វីសត្វនោះ* កុញ្ជរោ *ឈ្មោះកុញ្ជរោ* សត្តោ *វីសត្វ* កុញ្ជរោ *មានប្រមោយ ។*

បញ្ញា *វីប្រាជ្ញា* វិជ្ជតិ មាន តស្មឹ ជនេ *ក្នុងជននោះ* ឥតិ *ព្រោះហេតុដូច្នោះ* សោ ជនោ *វីជននោះ* បញ្ញវា *ឈ្មោះបញ្ញវា* ជនោ *វីជន* បញ្ញវា *មានប្រាជ្ញា* ។

ពន្ធុ *វីផៅពង្ស* វិជ្ជតិ មាន តស្មឹ ជនេ *ក្នុងជននោះ* ឥតិ *ព្រោះហេតុដូច្នោះ* សោ ជនោ *វីជននោះ* ពន្ធុមា *ឈ្មោះពន្ធុមា* ជនោ *វីជន* ពន្ធុមា *មានផៅពង្ស* ។

អមច្ឆរំ *វីសេចក្តីមិនកំណាញ់* វិជ្ជតិ មាន តស្មឹ ជនេ *ក្នុងជននោះ* ឥតិ *ព្រោះហេតុដូច្នោះ* សោ ជនោ *វីជននោះ* អមច្ឆរោ *ឈ្មោះអមច្ឆរោ* ជនោ *វីជន* អមច្ឆរោ *មានសេចក្តីមិនកំណាញ់* ។

សម្ពន្ធ

មាយា *សយកត្តាក្នុង* វិជ្ជតិៗ *អាខ្យាតបទកត្តុវាចកៈ*, តស្មឹ *វិសេសនៈរបស់ជនេៗ វេសយិកាធារៈក្នុងវិជ្ជតិ*, ឥតិ*សព្វហេត្វត្ថវាចកៈ*, សោ *វិសេសនៈរបស់ជនោ*, មាយាវី *សញ្ញាវិសេសនៈរបស់ជនោៗ សញ្ញីវិសេសយៈហើយជាលិង្គត្ថៈ*, មាយាវី *តទ្ធិតនាមបទឈ្មោះតទស្សត្ថិតទ្ធិត ឬឈ្មោះវិជ្ជតិតទ្ធិត ហើយជាវិសេសនៈរបស់ជនោៗ លិង្គត្ថៈ* ។

សុមេធា *សយកត្តាក្នុងវិជ្ជតិៗ អាខ្យាតបទកត្តុវាចកៈ*, តស្មឹ *វិសេសនៈរបស់ជនេៗ វេសយិកាធារៈក្នុងវិជ្ជតិ*, ឥតិ*សព្វហេត្វត្ថវាចកៈ*, សោ *វិសេសនៈរបស់* ជនោ, សុមេធសោ *សញ្ញាវិសេសនៈរបស់* ជនោៗ *សញ្ញីវិសេសយៈ*

ហើយជាលិង្គត្ថៈ, សុមេធសោ តទ្ធិតនាមបទឈ្មោះតទស្សត្ថិតទ្ធិត ឬឈ្មោះវិជ្ជតិតទ្ធិត ហើយជាវិសេសនៈរបស់ឯតោ លិង្គត្ថៈ ។

តេជោ សយកត្តាក្នុងវិជ្ជតិ។ អាខ្យាតបទកត្តុវាចកៈ, ឥស្មឹ វិសេសនៈរបស់ឯតេ ។ វេសយិកាធារៈក្នុងវិជ្ជតិ, ឥតិសព្ទហេតុត្ថវាចកៈ, សោ វិសេសនៈរបស់ឯតោ, តេជស្សី សញ្ញាវិសេសនៈរបស់ឯតោ។ សញ្ញីវិសេសយៈហើយជាលិង្គត្ថៈ, តេជស្សី តទ្ធិតនាមបទឈ្មោះតទស្សត្ថិតទ្ធិត ឬ ឈ្មោះវិជ្ជតិតទ្ធិត ហើយជាវិសេសនៈរបស់ឯតោ។ លិង្គត្ថៈ ។

មាលា សយកត្តាក្នុងវិជ្ជតិ។ អាខ្យាតបទកត្តុវាចកៈ, ឥស្មឹ វិសេសនៈរបស់ឯតេ។ វេសយិកាធារៈក្នុងវិជ្ជតិ, ឥតិសព្ទហេតុត្ថវាចកៈ, មាលិកោ សញ្ញាវិសេសនៈរបស់ឯតោ។ សញ្ញីវិសេសយៈហើយជាលិង្គត្ថៈ, មាលិកោ តទ្ធិតនាមបទឈ្មោះតទស្សត្ថិតទ្ធិត ឬឈ្មោះវិជ្ជតិតទ្ធិត ហើយជាវិសេសនៈរបស់ឯតោ។ លិង្គត្ថៈ ។

សុខំ សយកត្តាក្នុងវិជ្ជតិ។ អាខ្យាតបទកត្តុវាចកៈ, ឥស្មឹ វិសេសនៈរបស់ឯតោ។ វេសយិកាធារៈក្នុងវិជ្ជតិ, ឥតិសព្ទហេតុត្ថវាចកៈ, សោ វិសេសនៈរបស់ឯតោ, សុខី សញ្ញាវិសេសនៈរបស់ឯតោ។ សញ្ញីវិសេសយៈហើយជាលិង្គត្ថៈ, សុខី តទ្ធិតនាមបទឈ្មោះតទស្សត្ថិតទ្ធិត ឬឈ្មោះវិជ្ជតិតទ្ធិត ហើយជាវិសេសនៈរបស់ឯតោ។ លិង្គត្ថៈ ។

កុញ្ជោ សយកត្តាក្នុង វិជ្ជតិ។ អាខ្យាតបទកត្តុវាចកៈ ឥស្មឹ វិសេសនៈ

របស់សត្ថេ។ វេសយិកាធារៈក្នុងវិភត្តិ, ឥតិសព្ទហេតុត្ថវាចកៈ, សោ វិសេសនៈរបស់សត្ថោ, កុញ្ជរោ សញ្ញាវិសេសនៈរបស់សត្ថោ។ សញ្ញីវិសេសយៈហើយជាលិង្គត្ថៈ, កុញ្ជរោ តទ្ធិតនាមបទឈ្មោះតទស្សត្ថិតទ្ធិត ឬឈ្មោះវិជ្ជតិតទ្ធិត ហើយជាវិសេសនៈរបស់ជនោ។ លិង្គត្ថៈ ។

បញ្ញា សយកត្តាក្នុងវិភត្តិ។ អាខ្យាតបទកត្តុវាចកៈ, តស្មិំ វិសេសនៈរបស់ជនេ។ វេសយិកាធារៈក្នុងវិភត្តិ, ឥតិសព្ទហេតុត្ថវាចកៈ, សោ វិសេសនៈរបស់ជនោ, បញ្ញវា សញ្ញាវិសេសនៈរបស់ជនោ។ សញ្ញីវិសេសយៈហើយជាលិង្គត្ថៈ, បញ្ញវា តទ្ធិតនាមបទឈ្មោះតទស្សត្ថិតទ្ធិត ឬ ឈ្មោះវិជ្ជតិតទ្ធិត ហើយជាវិសេសនៈរបស់ជនោ។ លិង្គត្ថៈ ។

ពន្ធុ សយកត្តាក្នុងវិភត្តិ។ អាខ្យាតបទកត្តុវាចកៈ, តស្មិំ វិសេសនៈរបស់ជនេ។ វេសយិកាធារៈក្នុងវិភត្តិ, ឥតិសព្ទហេតុត្ថវាចកៈ, សោ វិសេសនៈរបស់ជនោ, ពន្ធុមា សញ្ញាវិសេសនៈរបស់ជនោ។ សញ្ញីវិសេសយៈហើយជាលិង្គត្ថៈ, ពន្ធុមា តទ្ធិតនាមបទឈ្មោះតទស្សត្ថិតទ្ធិត ឬឈ្មោះវិជ្ជតិតទ្ធិត ហើយជាវិសេសនៈរបស់ជនោ។ លិង្គត្ថៈ ។

អមច្ចរំ សយកត្តាក្នុងវិភត្តិ។ អាខ្យាតបទកត្តុវាចកៈ, តស្មិំ វិសេសនៈរបស់ជនេ។ វេសយិកាធារៈក្នុងវិភត្តិ, ឥតិសព្ទហេតុត្ថវាចកៈ, សោ វិសេសនៈរបស់ជនោ, អមច្ចរោ សញ្ញាវិសេសនៈរបស់ជនោ។ សញ្ញីវិសេសយៈហើយជាលិង្គត្ថៈ, អមច្ចរោ តទ្ធិតនាមបទឈ្មោះតទស្សត្ថិតទ្ធិត ឬឈ្មោះវិជ្ជតិតទ្ធិត ហើយជាវិសេសនៈរបស់ជនោ។ លិង្គត្ថៈ ។

បកតិតទ្ធិត ឧ. សុវណ្ណេន បកតំ = សោវណ្ណមយំ (ភាជនំ) ។

ប្រែលោតប្រយោគ

យំ ភាជនំ *រីភាជន៍ឯណា* បកតំ *ដែលជនធ្វើហើយ* សុវណ្ណេន *ដោយមាស* តំ ភាជនំ *រីភាជន៍នោះ* សោវណ្ណមយំ *ឈ្មោះសោវណ្ណមយំ* ភាជនំ *រីភាជន៍* សោវណ្ណមយំ *ដែលជនធ្វើហើយដោយមាស ។*

សម្ពន្ធ

យំ *វិសេសនៈរបស់*ភាជនំៗ *លិង្គត្ថៈ*, សុវណ្ណេន *ករណៈក្នុង*បកតំៗ *វិសេសនៈរបស់*ភាជនំ, តំ *វិសេសនៈរបស់*ភាជនំ, សោវណ្ណមយំ *សញ្ញាវិសេសនៈរបស់*ភាជនំៗ *សញ្ញីវិសេសយៈហើយជាលិង្គត្ថៈ*, សោវណ្ណមយំ *តទ្ធិតនាមបទឈ្មោះបកតិតទ្ធិត ហើយជាវិសេសនៈរបស់*ភាជនំៗ *លិង្គត្ថៈ ។*

វិការតទ្ធិត ឧ. កនកស្ស វិការោ = កនកមយំ (វិមានំ) ។

ប្រែលោតប្រយោគ

យំ វិមានំ *រីវិមានឯណា* វិការោ *ជាវិការៈ* កនកស្ស *នៃមាស* តំ វិមានំ *រីវិមាននោះ* កនកមយំ *ឈ្មោះកនកមយំ* វិមានំ *រីវិមាន* កនកមយំ *ជាវិការៈនៃមាស ។*

សម្ពន្ធ

យំ *វិសេសនៈរបស់វិមានំៗ លិង្គត្ថៈ,* កនកស្ស *សាមិសម្ពន្ធក្នុងវិការោៗ នានាលិង្គត្ថវិសេសនៈរបស់ភាជនំ,* តំ *វិសេសនៈរបស់* ភាជនំ, កនកមយំ *សញ្ញាវិសេសនៈរបស់ភាជនំៗ សញ្ញីវិសេសយៈហើយជាលិង្គត្ថៈ,* កនកមយំ *តទ្ធិតនាមបទឈ្មោះវិការតទ្ធិត ហើយជាវិសេសនៈរបស់វិមានំៗ លិង្គត្ថៈ ។*

📖❊❊

បូរណតទ្ធិត ឧ. ទ្វិន្នំ បូរណោ = ទុតិយោ (ជនោ) ។

តិណ្ណំ បូរណោ = តតិយោ (ជនោ) ។

បតុន្នំ បូរណោ = បតុត្ថោ (ជនោ) ។

ធន្នំ បូរណោ = ធដ្ឋោ (ជនោ) ។

បញ្ចន្នំ បូរណោ = បញ្ចមោ (ជនោ) ។

សត្តន្នំ បូរណោ = សត្តមោ (ជនោ) ។

អសង្ខេយ្យានំ បូរណោ = អសង្ខេយ្យមោ (ជនោ) ។

ឯកាទសន្នំ បូរណោ = ឯកាទសោ (ជនោ) ។

ឯកាទសន្នំ បូរណី = ឯកាទសី (ឥត្ថី) ។

ឯកាទសន្នំ បូរណំ = ឯកាទសំ (កុលំ) ។

ប្រែលោតប្រយោគ

យោ ជនោ *រីជនឯណា* បូរណោ *ជាទីពេញ* ទ្វិន្នំ ជនានំ *នៃជនទ. ពីរនាក់* សោ ជនោ *រីជននោះ* ទុតិយោ *ឈ្មោះទុតិយោ* ជនោ *រីជន* ទុតិយោ *ជាទីពេញនៃជនពីរនាក់ = (ជនជាគម្រប់ពីរ ឬ ជនទីពីរ) ។*

យោ ជនោ *វីជនឯណា* បូរណោ *ជាទីពេញ* តិណ្ណំ ជនានំ *នៃជនទ.បីនាក់* សោ ជនោ *វីជននោះ* តតិយោ *ឈ្មោះតតិយោ* ជនោ *វីជន* តតិយោ *ជាទីពេញនៃជនបីនាក់ = (ជនជាគម្រប់បី ឬជនទីបី) ។*

យោ ជនោ *វីជនឯណា* បូរណោ *ជាទីពេញ* ចតុន្នំ ជនានំ *នៃជនទ. បួននាក់* សោ ជនោ *វីជននោះ* ចតុត្ថោ *ឈ្មោះចតុត្ថោ* ជនោ *វីជន* ចតុត្ថោ *ជាទីពេញនៃជនបួននាក់ = (ជនជាគម្រប់បួន ឬជនទីបួន)។*

យោ ជនោ *វីជនឯណា* បូរណោ *ជាទីពេញ* ឆន្នំ ជនានំ *នៃជនទ. ៦នាក់* សោ ជនោ *វីជននោះ* ឆដ្ឋោ *ឈ្មោះឆដ្ឋោ* ជនោ *វីជន* ឆដ្ឋោ *ជាទីពេញនៃជន៦នាក់= (ជនជាគម្រប់៦ ឬជនទី៦) ។*

យោ ជនោ *វីជនឯណា* បូរណោ *ជាទីពេញ* បញ្ចន្នំ ជនានំ *នៃជនទ.៥នាក់* សោ ជនោ *វីជននោះ* បញ្ចមោ *ឈ្មោះបញ្ចមោ* ជនោ *វីជន* បញ្ចមោ *ជាទីពេញនៃជន៥នាក់ = (ជនជាគម្រប់៥ ឬ ជនទី៥) ។*

យោ ជនោ *វីជនឯណា* បូរណោ *ជាទីពេញ* សត្តន្នំ ជនានំ *នៃជនទ.៧នាក់* សោ ជនោ *វីជននោះ* សត្តមោ *ឈ្មោះសត្តមោ* ជនោ *វីជន* សត្តមោ *ជាទីពេញនៃជន៧នាក់ = (ជនជាគម្រប់៧ ឬ ជនទី៧) ។*

យោ ជនោ *វីជនឯណា* បូរណោ *ជាទីពេញ* អសង្ខេយ្យានំ ជនានំ *នៃជនទ.មួយអសង្ខេយ្យ* សោ ជនោ *វីជននោះ* អសង្ខេយ្យមោ *ឈ្មោះ*

អសង្ខេយ្យមោ ជនោ *វីជន* អសង្ខេយ្យមោ *ជាទីពេញនៃជនមួយអសង្ខេយ្យ* = (*ជនជាគម្រប់មួយអសង្ខេយ្យ ឬ ជនទីអសង្ខេយ្យ*)។

យោ ជនោ *វីជនឯណា* បូរណោ *ជាទីពេញ* ឯកាទសន្នំ ជនានំ *នៃជនទ.១១នាក់* សោ ជនោ *វីជននោះ* ឯកាទសោ *ឈ្មោះឯកាទសោ* ជនោ *វីជន* ឯកាទសោ *ជាទីពេញនៃជន១១នាក់* = (*ជនជាគម្រប់១១ ឬ ជនទី១១*) ។

យា ឥត្ថី *វីស្ត្រីឯណា* បូរណី *ជាទីពេញ* ឯកាទសន្នំ ឥត្ថីនំ *នៃស្ត្រី ទ.១១នាក់* សា ឥត្ថី *វីស្ត្រីនោះ* ឯកាទសី *ឈ្មោះឯកាទសី* ឥត្ថី *វីស្ត្រី* ឯកាទសី *ជាទីពេញនៃស្ត្រី១១នាក់* = (*ស្ត្រីជាគម្រប់១១ ឬ ស្ត្រីទី១១*) ។

យំ កុលំ *វីត្រកូលឯណា* បូរណំ *ជាទីពេញ* ឯកាទសន្នំ កុលានំ *នៃត្រកូលទ.១១* តំ កុលំ *វីត្រកូលនោះ* ឯកាទសំ *ឈ្មោះឯកាទសំ* កុលំ *វីត្រកូល* ឯកាទសំ *ជាទីពេញនៃត្រកូល១១* = (*ត្រកូលជាគម្រប់១១ ឬ ត្រកូលទី១១*) ។

សម្ពន្ធ

យោ *វិសេសនៈរបស់ជនោ។ លិង្គត្ថៈ,* ទ្វិន្នំ *វិសេសនៈរបស់ជនានំ។ សាមិសម្ពន្ធក្នុងបូរណោ។ វិសេសនៈរបស់ជនោ,* សោ *វិសេសនៈរបស់ជនោ,* ទុតិយោ *សញ្ញាវិសេសនៈរបស់ជនោ។ សញ្ញីវិសេសយៈហើយជាលិង្គត្ថៈ,* ទុតិយោ *តទ្ធិតនាមបទឈ្មោះបូរណតទ្ធិតហើយជាវិសេសនៈរបស់ជនោ។លិង្គត្ថៈ ។*

យោ *វិសេសនៈរបស់ឯតោ* លិង្គត្ថៈ, តិណ្ណំ *វិសេសនៈរបស់ឯតានំ* *សាមិសម្ពន្ធក្នុងបូរណោ* *វិសេសនៈរបស់ឯតោ*, សោ *វិសេសនៈរបស់ឯតោ* តតិយោ *សញ្ញាវិសេសនៈរបស់ឯតោ សញ្ញីវិសេសយៈហើយជាលិង្គត្ថៈ*, តតិយោ *តទ្ធិតនាមបទឈ្មោះបូរណតទ្ធិតហើយជាវិសេសនៈរបស់ឯតោ លិង្គត្ថៈ។*

យោ *វិសេសនៈរបស់ឯតោ* *លិង្គត្ថៈ*, បតុន្នំ *វិសេសនៈរបស់ឯតានំ* *សាមិសម្ពន្ធក្នុងបូរណោ* *វិសេសនៈរបស់ឯតោ*, សោ *វិសេសនៈរបស់ឯតោ* បតុត្ថោ *សញ្ញាវិសេសនៈរបស់ឯតោ សញ្ញីវិសេសយៈហើយជាលិង្គត្ថៈ*, បតុត្ថោ *តទ្ធិតនាមបទឈ្មោះបូរណតទ្ធិត ហើយជាវិសេសនៈរបស់ឯតោ លិង្គត្ថៈ ។*

យោ *វិសេសនៈរបស់ឯតោ* *លិង្គត្ថៈ*, ធន្នំ *វិសេសនៈរបស់ឯតានំ* *សាមិសម្ពន្ធក្នុងបូរណោ* *វិសេសនៈរបស់ឯតោ*, សោ *វិសេសនៈរបស់ឯតោ* ធដ្ឋោ *សញ្ញាវិសេសនៈរបស់ឯតោ* *សញ្ញីវិសេសយៈហើយជាលិង្គត្ថៈ*, ធដ្ឋោ *តទ្ធិតនាមបទឈ្មោះបូរណតទ្ធិតហើយជាវិសេសនៈរបស់ឯតោលិង្គត្ថៈ ។*

យោ *វិសេសនៈរបស់ឯតោ* *លិង្គត្ថៈ*, បញ្ចន្នំ *វិសេសនៈរបស់ឯតានំ* សាមិសម្ពន្ធក្នុងបូរណោ *វិសេសនៈរបស់ឯតោ*, សោ *វិសេសនៈរបស់ឯតោ* បញ្ចមោ *សញ្ញាវិសេសនៈរបស់ឯតោ សញ្ញីវិសេសយៈហើយជាលិង្គត្ថៈ*, បញ្ចមោ *តទ្ធិតនាមបទឈ្មោះបូរណតទ្ធិត ហើយជាវិសេសនៈរបស់ឯតោ លិង្គត្ថៈ។*

យោ *វិសេសនៈរបស់ឯតោ* *លិង្គត្ថៈ*, សត្តន្នំ *វិសេសនៈរបស់ឯតានំ* *សាមិសម្ពន្ធក្នុង បូរណោ វិសេសនៈរបស់* ឯតោ, សោ *វិសេសនៈរបស់* ឯតោ

សត្តមោ *សញ្ញាវិសេសនៈរបស់ជនោៗ សញ្ញីវិសេសយៈហើយជាលិង្គត្ថៈ*, សត្តមោ *តទ្ធិតនាមបទឈ្មោះបូរណតទ្ធិតហើយជាវិសេសនៈរបស់ជនោៗលិង្គត្ថៈ ។*

យោ *វិសេសនៈរបស់ជនោៗ លិង្គត្ថៈ* អសង្ខេយ្យានំ *វិសេសនៈរបស់ជនានំៗ សាមិសម្ពន្ធក្នុងបូរណោៗ វិសេសនៈរបស់ជនោ*, សោ *វិសេសនៈរបស់ជនោ*, អសង្ខេយ្យមោ *សញ្ញាវិសេសនៈរបស់ជនោៗ សញ្ញីវិសេសយៈហើយជាលិង្គត្ថៈ*, អសង្ខេយ្យមោ *តទ្ធិតនាមបទឈ្មោះបូរណតទ្ធិត ហើយជាវិសេសនៈរបស់ជនោៗ លិង្គត្ថៈ ។*

យោ *វិសេសនៈរបស់ជនោៗ លិង្គត្ថៈ*, ឯកាទសន្នំ *វិសេសនៈរបស់ជនានំៗ សាមិសម្ពន្ធក្នុងបូរណោៗ វិសេសនៈរបស់ជនោ*, សោ *វិសេសនៈរបស់ជនោ* ឯកាទសោ *សញ្ញាវិសេសនៈរបស់ជនោៗ សញ្ញីវិសេសយៈហើយជាលិង្គត្ថៈ* ឯកាទសោ *តទ្ធិតនាមបទឈ្មោះបូរណតទ្ធិតហើយជា វិសេសនៈរបស់*ជនោៗ *លិង្គត្ថៈ ។*

យា *វិសេសនៈរបស់*ឥត្ថីៗ *លិង្គត្ថៈ*, ឯកាទសន្នំ *វិសេសនៈរបស់*ឥត្ថីនំៗ *សាមិសម្ពន្ធក្នុងបូរណីៗ វិសេសនៈរបស់*ឥត្ថី, សា *វិសេសនៈរបស់*ឥត្ថី, ឯកាទសី *សញ្ញាវិសេសនៈរបស់*ឥត្ថីៗ *សញ្ញីវិសេសយៈហើយជាលិង្គត្ថៈ*, ឯកាទសី *តទ្ធិតនាមបទឈ្មោះបូរណតទ្ធិត ហើយជាវិសេសនៈរបស់*ឥត្ថីៗ *លិង្គត្ថៈ ។*

យំ *វិសេសនៈរបស់* កុលំៗ *លិង្គត្ថៈ*, ឯកាទសន្នំ *វិសេសនៈរបស់* កុលានំៗ

សាមិសម្ពន្ធក្នុងបូរណ៌ៗ វិសេសនៈរបស់កុលំ, តំ វិសេសនៈរបស់កុលំ, ឯកទេសំ សញ្ញាវិសេសនៈរបស់កុលំៗ សញ្ញីវិសេសយៈហើយជាលិង្គត្ថៈ, ឯកាទសំ តទ្ធិត នាមបទឈ្មោះបូរណតទ្ធិត ហើយជាវិសេសនៈរបស់កុលំៗ លិង្គត្ថៈ ។

📖❊❊

សង្ខ្យាតទ្ធិតឬបរិមាណតទ្ធិត ឧ. ទ្វេ បរិមាណានិ អស្សាតិ =ទ្វិកោ (ធម្មោ)

តីណិ បរិមាណានិ អស្សាតិ = តិកោ (ធម្មោ) ។

យំ បរិមាណមស្ស = យាវន្តំ (យ+អាវន្ត ឬ អាវន្តុ) ។

ប្រែលោតប្រយោគ

បរិមាណានិ *វីប្រមាណទ.* ទ្វេ *ពីរ* អស្ស ធម្មស្ស *នៃធម៌នេះ* ឥតិ *ព្រោះហេតុដូច្នោះ* សោ ធម្មោ *វីធម៌នោះ* ទ្វិកោ *ឈ្មោះទ្វិកោ* ធម្មោ *វីធម៌ទ្វិកោ មានប្រមាណពីរ = (មានចំនួន២) ។*

បរិមាណានិ *វីប្រមាណទ.* តីណិ *បី* អស្ស ធម្មស្ស *នៃធម៌នេះ* ឥតិ *ព្រោះហេតុដូច្នោះ* សោ ធម្មោ *វីធម៌នោះ* តិកោ *ឈ្មោះតិកោ* ធម្មោ *វីធម៌* តិកោ *មានប្រមាណបី = (មានចំនួន៣) ។*

បរិមាណំ *វីប្រមាណ* យំ *ឯណា* អស្ស ចិត្តស្ស *នៃចិត្តនេះ* តំ ចិត្តំ *វីចិត្តនោះ* យាវន្តំ *ឈ្មោះយាវន្តំ* ចិត្តំ *វីចិត្ត* យាវន្តំ *មានប្រមាណឯណា= (មានចំនួនប៉ុណ្ណា ឬ ប៉ុន្មាន) ។*

សម្ពន្ធ

អស្ស វិសេសនៈរបស់ធម្មស្សៗ សាមិសម្ពន្ធក្នុង ទ្វេ បរិមាណានិ, ទ្វេ វិសេសនៈរបស់បរិមាណានិៗ លិង្គត្ថៈ, ឥតិសព្ទហេតុត្ថវាចកៈ, សោ វិសេសនៈរបស់ធម្មោ, ទ្វិកោ សញ្ញាវិសេសនៈរបស់ធម្មោៗ សញ្ញីវិសេសយៈហើយជាលិង្គត្ថៈ, ទ្វិកោ តទ្ធិតនាមបទឈ្មោះសង្ខ្យាតទ្ធិត ឬឈ្មោះបរិមាណតទ្ធិតហើយជាវិសេសនៈរបស់ធម្មោៗ លិង្គត្ថៈ ។

អស្ស វិសេសនៈរបស់ធម្មស្សៗ សាមិសម្ពន្ធក្នុងតីណិ បរិមាណានិ, តីណិ វិសេសនៈរបស់បរិមាណានិៗ លិង្គត្ថៈ, ឥតិសព្ទហេតុត្ថវាចកៈ, សោ វិសេសនៈរបស់ធម្មោ, តិកោ សញ្ញាវិសេសនៈរបស់ធម្មោៗ សញ្ញីវិសេសយៈហើយជាលិង្គត្ថៈ, តិកោ តទ្ធិតនាមបទឈ្មោះសង្ខ្យាតទ្ធិត ឬឈ្មោះបរិមាណតទ្ធិត ហើយជាវិសេសនៈរបស់ធម្មោៗ លិង្គត្ថៈ ។

អស្ស វិសេសនៈរបស់បិត្តស្សៗ សាមិសម្ពន្ធក្នុង យំ បរិមាណំ, យំ វិសេសនៈរបស់បរិមាណំៗ លិង្គត្ថៈ, តំវិសេសនៈរបស់បិត្តំ, យាវត្តំ សញ្ញាវិសេសនៈរបស់បិត្តំៗ សញ្ញីវិសេសយៈហើយជាលិង្គត្ថៈ, យាវត្តំ តទ្ធិតនាមបទឈ្មោះបរិមាណតទ្ធិតហើយជាវិសេសនៈរបស់បិត្តំៗ លិង្គត្ថៈ។

វិភាគតទ្ធិត ឧ. ឯកេន វិភាគេន = ឯកធា ។

ទ្វីហិ វិភាគេហិ = ទ្វិធា ។

បទេន វិភាគេន = បទសោ ។

សុត្តេន វិភាគេន = សុត្តសោ ។

សព្វាការេន = សព្វសោ ។

ពហូហិ បការេហិ = ពហុសោ ។

សុត្តវិភាគេន =សុត្តសោ ។

សុត្តេន = សុត្តសោ ។

ប្រែលោតប្រយោគ

វិភាគេន *ដោយចំណែក* ឯកេន *មួយ* ឯកធា *ឈ្មោះឯកធា* ឯកធា *ដោយចំណែកមួយ ។*

វិភាគេហិ *ដោយចំណែកទ.* ទ្វីហិ *ពីរ* ទ្វិធា *ឈ្មោះទ្វិធា* ទ្វិធា *ដោយចំណែកពីរ ។*

វិភាគេន *ដោយចំណែក* បទេន *ដោយបទ* បទសោ *ឈ្មោះបទសោ* បទសោ *ដោយចំណែកដោយបទ ។*

វិភាគេន *ដោយចំណែក* សុត្តេន *ដោយសូត្រ* សុត្តសោ *ឈ្មោះសុត្តសោ* សុត្តសោ *ដោយចំណែកដោយសូត្រ ។*

សព្វាការេន *ដោយអាការៈទាំងពួង* សព្វសោ *ឈ្មោះសព្វសោ* សព្វសោ *ដោយអាការៈទាំងពួង ។*

បការេហិ *ដោយប្រការទ.* ពហូហិ *ជាច្រើន* ពហុសោ *ឈ្មោះពហុសោ* ពហុសោ *ដោយប្រការជាច្រើន ។*

សុត្តវិភាគេន *ដោយចំណែកនៃសូត្រ* សុត្តសោ *ឈ្មោះសុត្តសោ* សុត្តសោ *ដោយចំណែកនៃសូត្រ ។*

សុត្តេន *ដោយសូត្រ* សុត្តសោ *ឈ្មោះសុត្តសោ* សុត្តសោ *ដោយសូត្រ ។*

សម្ពន្ធ

ឯកេន *វិសេសនៈរបស់*វិភាគេនៗ *ករណៈ...,* ឯកធា *តទ្ធិតនាមបទឈ្មោះវិភាគតទ្ធិតហើយជាករណៈ... ។*

ទ្វីហិ *វិសេសនៈរបស់*វិភាគេហិៗ *ករណៈ...,* ទ្វិធា *តទ្ធិតនាមបទឈ្មោះវិភាគតទ្ធិត ហើយជាករណៈ... ។*

បទេន *ករណៈក្នុង*វិភាគេនៗ *ករណៈ...,* បទសោ *តទ្ធិតនាមបទឈ្មោះវិភាគតទ្ធិតហើយជាករណៈ... ។*

សុត្តេន *ករណៈក្នុង*វិភាគេនៗ *ករណៈ...,* សុត្តសោ *តទ្ធិតនាមបទឈ្មោះវិភាគតទ្ធិត ហើយជាករណៈ... ។*

សព្វាការេន *ករណៈ...,* សព្វសោ *តទ្ធិតនាមបទឈ្មោះអាការតទ្ធិតហើយជាករណៈ... ។*

ពហូហិ *វិសេសនៈរបស់*បការេហិៗ *ករណៈ...,* ពហុសោ *តទ្ធិតនាមបទឈ្មោះបការតទ្ធិត ហើយជាករណៈ... ។*

សុត្តវិភាគេន *ករណៈ...,* សុត្តសោ *តទ្ធិតនាមបទឈ្មោះវិភាគតទ្ធិតហើយជាករណៈ... ។*

សុត្តេន *ករណៈ...,* សុត្តសោ *តទ្ធិតនាមបទឈ្មោះកេវលតតិយត្ថតទ្ធិតហើយជាករណៈ... ។*

ចប់សាមញ្ញតទ្ធិត

ភាវតទ្ធិត ឧ. បណ្ឌិតស្ស ភាវោ = បណ្ឌិច្ចំ ។

អនោទរិកស្ស ភាវោ = អនោទរិកត្តំ ។

បុថុជ្ជនស្ស ភាវោ = បុថុជ្ជនត្តនំ ។

មុទុនោ ភាវោ = មុទុតា ។

វិសមស្ស ភាវោ = វេសមំ ។

រមណីយស្ស ភាវោ = រាមណីយកំ ។

ប្រែលោតប្រយោគ

ភាវោ *រីភាវៈ* បណ្ឌិតស្ស *នៃបណ្ឌិត* បណ្ឌិច្ចំ *ឈ្មោះបណ្ឌិច្ចំ*, បណ្ឌិច្ចំ *រីភាវៈនៃបណ្ឌិត ។*

ភាវោ *រីភាវៈ* អនោទរិកស្ស *នៃភិក្ខុមិនប្រកបក្នុងព្យាយាមដើម្បីពោះ* អនោទរិកត្តំ *ឈ្មោះអនោទរិកត្តំ*, អនោទរិកត្តំ *រីភាវៈនៃភិក្ខុមិនប្រកបក្នុងព្យាយាមដើម្បីពោះ ។*

ភាវោ *រីភាវៈ* បុថុជ្ជនស្ស *នៃបុថុជ្ជន* បុថុជ្ជនត្តនំ *ឈ្មោះបុថុជ្ជនត្តនំ* បុថុជ្ជនត្តនំ *រីភាវៈនៃបុថុជ្ជន ។*

ភាវោ *រីភាវៈ* មុទុនោ *នៃ* (*ចិត្ត*) *ទន់* មុទុតា *ឈ្មោះមុទុតា*, មុទុតា *រីភាវៈនៃចិត្តទន់ ។*

ភាវោ *រីភាវៈ* វិសមស្ស *នៃ* (*ផ្លូវ*) *ស្មើប្រាស* វេសមំ *ឈ្មោះវេសមំ* វេសមំ *រីភាវៈនៃ* (*ផ្លូវ*) *ស្មើប្រាស* = (*ភាពនៃផ្លូវមិនរាបស្មើ*) ។

ភាវោ *រីភាវៈ* រមណីយស្ស *នៃ* (*វត្ថុ*) *ដែលជនគួររីករាយ* រាមណីយកំ *ឈ្មោះរាមណីយកំ*, រាមណីយកំ *រីភាវៈនៃវត្ថុដែលជនគួររីករាយ ។*

សម្ពន្ធ

បណ្ឌិតស្ស *ភាវាទិសម្ពន្ធក្នុងភាវោៗ លិង្គត្ថៈ*, បណ្ឌិច្ចំ *តទ្ធិតនាមបទឈ្មោះភាវតទ្ធិត ហើយជាលិង្គត្ថៈ ។*

អគោទរិកស្ស *ភាវាទិសម្ពន្ធក្នុងភាវោៗ លិង្គត្ថៈ*, អគោទរិកត្តំ *តទ្ធិតនាមបទឈ្មោះភាវតទ្ធិត ហើយជាលិង្គត្ថៈ ។*

បុថុជ្ជនស្ស *ភាវាទិសម្ពន្ធក្នុងភាវោៗ លិង្គត្ថៈ*, បុថុជ្ជនត្តនំ *តទ្ធិតនាមបទឈ្មោះភាវតទ្ធិត ហើយជាលិង្គត្ថៈ ។*

មុទុនោ *ភាវាទិសម្ពន្ធក្នុងភាវោៗ លិង្គត្ថៈ*, មុទុតា *តទ្ធិតនាមបទឈ្មោះភាវតទ្ធិត ហើយជាលិង្គត្ថៈ ។*

វិសមស្ស *ភាវាទិសម្ពន្ធក្នុងភាវោៗ លិង្គត្ថៈ*, វេសមំ *តទ្ធិតនាមបទឈ្មោះភាវតទ្ធិត ហើយជាលិង្គត្ថៈ ។*

រមណីយស្ស *ភាវាទិសម្ពន្ធក្នុងភាវោៗ លិង្គត្ថៈ*, រាមណីយកំ *តទ្ធិតនាមបទឈ្មោះភាវតទ្ធិត ហើយជាលិង្គត្ថៈ ។*

ចប់ភាវតទ្ធិត

អព្យយតទ្ធិត ឧ. យោ បការោ = យថា ។

សោ បការោ = តថត្តា ។

កោ បការោ = កថំ ។

អយំ បការោ = ឥត្ថំ ។

ប្រៃលោតប្រយោគ

បការោ *វិប្រការ* យោ *ឯណា* យថា *ឈ្មោះយថា* យថា *វិប្រការឯណា* ។

បការោ *វិប្រការ* សោ *នោះ* តថត្តា *ឈ្មោះតថត្តា* តថត្តា *វិប្រការនោះ* ។

បការោ *វិប្រការ* កោ *ដូចម្ដេច* កថំ *ឈ្មោះកថំ* កថំ *វិប្រការដូចម្ដេច* ។

បការោ *វិប្រការ* អយំ *នេះ* ឥត្ថំ *ឈ្មោះឥត្ថំ* ឥត្ថំ *វិប្រការនេះ* ។

សម្ពន្ធ

យោ *វិសេសនៈរបស់*បការោៗ *លិង្គត្ថៈ*, យថា *តទ្ធិតនាមបទឈ្មោះអព្យយតទ្ធិត ហើយជាអលិង្គ* ។

សោ *វិសេសនៈរបស់*បការោៗ *លិង្គត្ថៈ*, តថត្តា *តទ្ធិតនាមបទឈ្មោះអព្យយតទ្ធិត ហើយជាអលិង្គ* ។

កោ *វិសេសនៈរបស់*បការោៗ *លិង្គត្ថៈ*, កថំ *តទ្ធិតនាមបទឈ្មោះអព្យយតទ្ធិត ហើយជាអលិង្គ* ។

អយំ *វិសេសនៈរបស់*បការោៗ *លិង្គត្ថៈ*, ឥត្ថំ *តទ្ធិតនាមបទឈ្មោះអព្យយតទ្ធិត ហើយជាអលិង្គ* ។

ចប់អព្យយតទ្ធិត

របៀបប្រែនិងសម្ពន្ធក្នុងវិគ្គហៈ

នៃកិតកនិទ្ទេស និងឧណាទិនិទ្ទេស

កត្តុរូប

កត្តុរូប កត្តុសាធនៈ ឧ. ១) កុម្ភំ ករោតីតិ = កុម្ភការោ (ជនោ) ។

២) កម្មំ ការាបេតីតិ = កម្មការាបកោ (ជនោ) ។

ប្រែលោតប្រយោគ

១) (យោ ជនោ *ជនណា*) ករោតិ *ធ្វើ* កុម្ភំ *នូវឆ្នាំង* ឥតិ *ព្រោះហេតុនោះ* (សោ ជនោ *ជននោះ*) កុម្ភការោ *ឈ្មោះកុម្ភការោ* ជនោ *ជន* កុម្ភការោ *អ្នកធ្វើនូវឆ្នាំង* ។

២) (យោ ជនោ *ជនណា*) ការាបេតិ *ញុំាងអ្នកដទៃឲ្យធ្វើ* កម្មំ *នូវអំពើ* ឥតិ *ព្រោះហេតុនោះ* (សោ ជនោ *ជននោះ*) កម្មការាបកោ *ឈ្មោះកម្មការាបកោ*, (ជនោ *ជន*) កម្មការាបកោ *អ្នកញុំាងអ្នកដទៃឲ្យធ្វើនូវអំពើ* ។

សម្ពន្ធ

យោ *វិសេសនៈរបស់ជនោ ស យកត្តាក្នុងករោតិ ៗ អាខ្យាតបទកត្តុវាចកៈ*, កុម្ពំ *អវុត្តកម្មក្នុងករោតិ*, ឥតិ*សព្វហេតុត្ថវាចកៈ*, សោ *វិសេសនៈរបស់ជនោ*, កុម្ភការោ *សញ្ញាវិសេសនៈរបស់ជនោៗ សញ្ញីវិសេសយៈហើយជា* (ឬនិងជា) *លិង្គត្ថៈ*, កុម្ភការោ *កិតនាមបទឈ្មោះកត្តុរូប កត្តុសាធនៈ ហើយជា* (និងជា) *វិសេសនៈរបស់ជនោៗ លិង្គត្ថៈ* ។

យោ *វិសេសនៈរបស់ជនោៗ ហេតុកត្តាក្នុងការាបេតិ ៗ អាខ្យាតបទហេតុកត្តុវាចកៈ*, កម្មំ *អវុត្តកម្មក្នុងការាបេតិ*, ឥតិ*សព្វហេតុត្ថវាចកៈ*, សោ *វិសេសនៈរបស់ជនោ*, កម្មការាបកោ *សញ្ញាវិសេសនៈរបស់ជនោៗ សញ្ញីវិសេសយៈហើយជា* (ឬនិងជា) *លិង្គត្ថៈ*, កម្មការាបកោ *កិតនាមបទឈ្មោះកត្តុរូប កត្តុសាធនៈ*[១] *ហើយជា* (ឬនិងជា) *វិសេសនៈរបស់ជនោៗ លិង្គត្ថៈ* ។

កត្តុរូប តស្សីលសាធនៈ ឧ. ធម្មំ បរតិ សីលេនាតិ = ធម្មចារី (ជនោ) ។

ប្រែលោតប្រយោគ

(យោ ជនោ *រីជនណា*) បរតិ *ប្រព្រឹត្ត* ធម្មំ *នូវធម៌* សីលេន *ដោយប្រក្រតី* (ឬតាមប្រក្រតី) ឥតិ *ព្រោះហេតុនោះ* (សោ ជនោ *រីជននោះ*)

---

១. ឈ្មោះហេតុកត្តុរូប ហេតុកត្តុសាធនៈ (យោជនា)។

ធម្មចារី *ឈ្មោះធម្មចារី,* (ជនោ *វីជន*) ធម្មចារី *អ្នកប្រព្រឹត្តនូវធម៌ដោយប្រក្រតី (ឬតាមប្រក្រតី)* ។

សម្ពន្ធ

យោ *វិសេសនៈរបស់ជនោៗ សយកត្តាក្នុងចរតិៗ អាខ្យាតបទកត្តុវាចកៈ* ធម្មំ *អវុត្តកម្មក្នុងចរតិ,* សីលេន *ករណៈ (ឬតតិយាវិសេសនៈ) ក្នុងចរតិ,* ឥតិ *សព្ទហេតុត្ថវាចកៈ,* សោ *វិសេសនៈរបស់ជនោ,* ធម្មចារី *សញ្ញាវិសេសនៈរបស់ជនោៗ សញ្ញីវិសេសយៈហើយជា លិង្គត្ថៈ,* ធម្មចារី *កិតនាមបទឈ្មោះកត្តុរូប តស្សីលសាធនៈ ហើយជាវិសេសនៈរបស់ជនោៗ លិង្គត្ថៈ* ។

📖❋❋

កត្តុរូប កម្មសាធនៈ ឧ. បិយេតិ តន្តិ = បិយោ (បុត្តោ) ។

ប្រែលោតប្រយោគ

(បិតា *វីបិតា*) បិយេតិ *ស្រឡាញ់* តំ (បុត្តំ *នូវកូន*) *នោះ* ឥតិ *ព្រោះហេតុនោះ* (សោ បុត្តោ *វីកូននោះ*) បិយោ *ឈ្មោះបិយោ,* (បុត្តោ *វីកូន*) បិយោ *ជាទីស្រឡាញ់ (នៃបិតា)* ។

សម្ពន្ធ

បិតា *សយកត្តាក្នុងបិយេតិៗ អាខ្យាតបទកត្តុវាចកៈ,* តំ *វិសេសនៈរបស់បុត្តំៗ អវុត្តកម្មក្នុង* បិយេតិ, ឥតិ *សព្ទហេតុត្ថវាចកៈ,* សោ *វិសេសនៈ*

របស់បុត្តោ, បិយោ *សញ្ញាវិសេសនៈរបស់បុត្តោៗ សញ្ញីវិសេសយៈហើយជាលិង្គត្ថៈ,* បិយោ *កិតនាមបទឈ្មោះ កត្តុរូប កម្មសាធនៈហើយជាវិសេសនៈរបស់បុត្តោៗ លិង្គត្ថៈ។*

📖❁❁

កត្តុរូបករណសាធនៈ ឧ. ពន្ធតិ តេនាតិ = ពន្ធនំ (វត្ថុ) ។

ប្រែលោតប្រយោគ

(ជនោ *រីជន*) ពន្ធតិ *ចង* (សត្តេ *នូវសត្វទ.*) តេន (វត្ថុនា *ដោយវត្ថុ*) *នោះ* ឥតិ *ព្រោះហេតុនោះ* (តំ វត្ថុ *រីវត្ថុនោះ*) ពន្ធនំ *ឈ្មោះពន្ធនំ* (*វត្ថុ រីវត្ថុ*) ពន្ធនំ *ជាគ្រឿងចង ឬ សម្រាប់ចង* (*នូវសត្វនៃជន*) ។

សម្ពន្ធ

ជនោ *សយកត្តាក្នុងពន្ធតិៗ អាខ្យាតបទកត្តុវាចកៈ,* សត្តេ *អវុត្តកម្មៈក្នុងពន្ធតិ,* តេន *វិសេសនៈរបស់វត្ថុនាៗ ករណៈក្នុងពន្ធតិ,* ឥតិ *សព្វហេតុត្ថវាចកៈ,* តំ *វិសេសនៈរបស់វត្ថុ,* ពន្ធនំ *សញ្ញាវិសេសនៈរបស់វត្ថុៗ សញ្ញីវិសេសយៈហើយជាលិង្គត្ថៈ,* ពន្ធនំ *កិតនាមបទឈ្មោះកត្តុរូប ករណសាធនៈ ហើយជាវិសេសនៈរបស់វត្ថុៗលិង្គត្ថៈ ។*

📖❁❁

កត្តុរូប សម្បទានសាធនៈ ឧ. ធនមស្ស ភវត្វតិ = ធនភូតិ (ជនោ) ។

ប្រែលោតប្រយោគ

ធនំ *វីទ្រព្យ* ភវតុ *ចូរកើត* អស្ស (ជនស្ស *ដល់ជន*) *នោះ* ឥតិ *ព្រោះហេតុនោះ* (សោ ជនោ *វីជននោះ*) ធនភូតិ *ឈ្មោះធនភូតិ* (ជនោ *វីជន*) ធនភូតិ *ជាទីចូរកើតនៃទ្រព្យ ។*

សម្ពន្ធ

ធនំ *សយកត្តាក្នុងភវតុៗ អាខ្យាតបទកត្តុវាចកៈ,* អស្ស *វិសេសនៈរបស់ជនស្សៗ សម្បទានក្នុងភវតុ,* ឥតិ *សព្វហេតូត្ថវាចកៈ,* សោ *វិសេសនៈរបស់ជនោ,* ធនភូតិ *សញ្ញាវិសេសនៈរបស់ជនោៗ សញ្ញីវិសេសយៈហើយជាលិង្គត្ថៈ,* ធនភូតិ *កិតនាមបទឈ្មោះកត្តុរូបសម្បទានសាធនៈហើយជាវិសេសនៈរបស់ជនោៗ លិង្គត្ថៈ ។*

📖❃❃

កត្តុរូប អបាទានសាធនៈ ឧ. បភា សរតិ តស្មាតិ = បភស្សរោ (សរីរប្បទេសោ) ។

ប្រែលោតប្រយោគ

បភា *វីពន្លឺ* សរតិ *ផ្សាយចេញ* តស្មា (សរីរប្បទេសា *អំពីសរីរប្បទេស*) *នោះ* ឥតិ *ព្រោះហេតុនោះ* (សោ សរីរប្បទេសោ *វីសរីរប្បទេសនោះ*) បភស្សរោ *ឈ្មោះបភស្សរោ,* (សរីរប្បទេសោ *វីសរីរប្បទេស*) បភស្សរោ *ជាដែនផ្សាយចេញនៃពន្លឺ ។*

សម្ពន្ធ

បភា *សយកត្តាក្នុងសរតិ។ អាខ្យាតបទកត្តុវាចកៈ,* តស្មា *វិសេសនៈរបស់សរីរប្បទេសា។ អបាទានក្នុងសរតិ,* ឥតិ*សព្ទហេតុត្ថវាចកៈ,* សោ *វិសេសនៈរបស់សរីរប្បទេសោ,* បភស្សរោ *សញ្ញាវិសេសនៈរបស់សរីរប្បទេសោ។ សញ្ញីវិសេសយៈហើយជាលិង្គត្ថៈ,* បភស្សរោ *កិតនាមបទឈ្មោះកត្តុរូប អបាទានសាធនៈ ហើយជាវិសេសនៈរបស់សរីរប្បទេសោ។ លិង្គត្ថៈ ។*

📖❋❋

កត្តុរូប អធិករណសាធនៈ ឧ. អាវសន្តិ ឯត្ថាតិ = អាវាសោ (បទេសោ) ។

ប្រែលោតប្រយោគ

បព្វជិតា *វីបព្វជិតទ.* អាវសន្តិ *នៅអាស្រ័យ* ឯត្ថ *ក្នុងប្រទេសនុ៎ះ* ឥតិ *ព្រោះហេតុនោះ* (ឯសោ បទេសោ *វីប្រទេសនុ៎ះ*) អាវាសោ *ឈ្មោះអាវាសោ* (បទេសោ *វីប្រទេស*) អាវាសោ *ជាទីនៅអាស្រ័យ* (*នៃបព្វជិត*) ។

សម្ពន្ធ

បព្វជិតា *សយកត្តាក្នុងអាវសន្តិ។ អាខ្យាតបទកត្តុវាចកៈ,* ឯត្ថ *វេសយិកាធារៈក្នុងអាវសន្តិ,* ឥតិ*សព្ទហេតុត្ថវាចកៈ,* សោ *វិសេសនៈរបស់*បទេសោ, អាវាសោ *សញ្ញាវិសេសនៈរបស់*បទេសោ។ *សញ្ញីវិសេសយៈហើយជាលិង្គត្ថៈ,* អាវាសោ *កិតនាមបទឈ្មោះកត្តុរូប អធិករណសាធនៈហើយជាវិសេសនៈរបស់*បទេសោ។ *លិង្គត្ថៈ ។*

📖❋❋

កម្មរូប

កម្មរូប កម្មសាធនៈ ឧ. ទិយ្យតេតិ = ទានំ (វត្ថុ) ។

ឬ ទាតព្វន្តិ = ទានំ (វត្ថុ) ។

ប្រែលោតប្រយោគ

(យំ វត្ថុ *រីវត្ថុណា* ជនេន *ដែលជន*) ទិយ្យតេ *ឲ្យ* ឥតិ *ព្រោះហេតុនោះ* (តំ វត្ថុ *វីវត្ថុនោះ*) ទានំ *ឈ្មោះទានំ* (វត្ថុ *រីវត្ថុ*) ទានំ *ដែលជនឲ្យ ។* ឬ (យំ វត្ថុ *រីវត្ថុណា*) ជនេន *ដែលជន* ទាតព្វំ *គប្បីឲ្យ* ឥតិ *ព្រោះហេតុនោះ* (តំ វត្ថុ *រីវត្ថុនោះ*) ទានំ *ឈ្មោះទានំ* (វត្ថុ *រីវត្ថុ*) ទានំ *ដែលជនគប្បីឲ្យ ។*

សម្ពន្ធ

យំ *វិសេសនៈរបស់វត្ថុៗ វុត្តកម្មក្នុងទិយ្យតេៗ អាខ្យាតបទកម្មវាចកៈ* ជនេន *អនភិហិតកត្តាក្នុងទិយ្យតេ*, ឥតិ*សព្ទហេតូត្ថវាចកៈ*, តំ *វិសេសនៈរបស់* វត្ថុ, ទានំ *សញ្ញាវិសេសនៈរបស់វត្ថុៗ សញ្ញីវិសេសយៈហើយជាលិង្គត្ថៈ*, ទានំ *កិតនាមបទឈ្មោះកម្មរូបកម្មសាធនៈ ហើយជាវិសេសនៈរបស់វត្ថុៗ លិង្គត្ថៈ* ឬ យំ *វិសេសនៈរបស់* វត្ថុៗ *វុត្តកម្មក្នុង* ទាតព្វំៗ *កិតបទកម្មវាចកៈ*, ជនេន

អនភិហិតកត្តាក្នុងទាតព្វំ, ឥតិ *សព្វហេត្វត្ថវាចកៈ*, តំ *វិសេសនៈរបស់វត្ថុ*, ទានំ *សញ្ញាវិសេសនៈរបស់វត្ថុៗសញ្ញីវិសេសយៈហើយជាលិង្គត្ថៈ*, ទានំ *កិតនាមបទឈ្មោះកម្មរូប កម្មសាធនៈ ហើយជាវិសេសនៈរបស់វត្ថុៗ លិង្គត្ថៈ* ។

📖❋❋

កម្មរូប ករណសាធនៈ ឧ. ពន្ធិយតេ តេនាតិ = ពន្ធនំ (*វត្ថុ*) ។

ប្រែលោតប្រយោគ

(សត្តោ *វីសត្វ* ជនេន *ដែលជន*) ពន្ធិយតេ *ចង* តេន (*វត្ថុនា ដោយវត្ថុ*) *នោះ* ឥតិ *ព្រោះហេតុនោះ* (តំ *វត្ថុ វីវត្ថុនោះ*) ពន្ធនំ *ឈ្មោះពន្ធនំ*, (*វត្ថុ វីវត្ថុ*) ពន្ធនំ *ជាហេតុគឺជនចង ឬជាហេតុដែលជនចង* (*នៃសត្វ*) ។

សម្ពន្ធ

សត្តោ *វុត្តកម្មក្នុងពន្ធិយតេៗ អាខ្យាតបទកម្មវាចកៈ*, ជនេន *អនភិហិតកត្តាក្នុងពន្ធិយតេ*, តេន *វិសេសនៈរបស់វត្ថុនាៗ ករណៈក្នុងពន្ធិយតេ*, ឥតិ *សព្វហេត្វត្ថវាចកៈ*, តំ *វិសេសនៈរបស់វត្ថុ*, ពន្ធនំ *សញ្ញាវិសេសនៈរបស់វត្ថុៗ សញ្ញីវិសេសយៈហើយជាលិង្គត្ថៈ*, ពន្ធនំ *កិតនាមបទឈ្មោះកម្មរូប ករណសាធនៈ ហើយជាវិសេសនៈរបស់វត្ថុៗ លិង្គត្ថៈ* ។

📖❋❋

កម្មរូប សម្បទានសាធនៈ ឧ. សម្បទីយតេ ឯតស្សាតិ = សម្បទានោ (បដិគ្គាហកោ) ។

ប្រែលោតប្រយោគ

(*វត្ថុ* *វីវត្ថុ* ទាយកេន *ដែលទាយក*) សម្បទីយតេ *ប្រគល់ឲ្យ* ឯតស្ស (បដិគ្គាហកស្ស *ដល់បដិគ្គាហកៈ*) *នុ៎ះ* ឥតិ *ព្រោះហេតុនោះ* (ឯសោ បដិគ្គាហកោ *វីបដិគ្គាហកៈនុ៎ះ*) សម្បទានោ *ឈ្មោះសម្បទានោ*, (បដិគ្គាហកោ *វីបដិគ្គាហកៈ*) សម្បទានោ *ជាទីដែលទាយកប្រគល់ឲ្យ* (*នៃវត្ថុ*) ។

សម្ពន្ធ

វត្ថុ *វុត្តកម្មក្នុងសម្បទីយតេៗ* *អាខ្យាតបទកម្មវាចកៈ*, ទាយកេន *អនភិហិតកត្តាក្នុងសម្បទីយតេ*, ឯតស្ស *វិសេសនៈរបស់បដិគ្គាហកស្សៗ* *សម្បទានក្នុងសម្បទីយតេ*, ឥតិ*សព្ទហេតុត្ថវាចកៈ*, ឯសោ *វិសេសនៈរបស់បដិគ្គាហកោ*, សម្បទានោ *សញ្ញាវិសេសនៈរបស់បដិគ្គាហកោៗ* *សញ្ញីវិសេសយៈហើយជាលិង្គត្ថៈ*, សម្បទានោ *កិតនាមបទឈ្មោះកម្មរូប* *សម្បទានសាធនៈ* *ហើយជាវិសេសនៈរបស់បដិគ្គាហកោៗ* *លិង្គត្ថៈ*ៗ

📖✲✲

កម្មរូប អធិករណសាធនៈ ខ. អាតបិយតេ ឯត្ថាតិ = អាតបនំ (ឋានំ) ។

ប្រែលោតប្រយោគ

(*វត្ថាទិ* *វីវត្ថុមានសំពត់ជាដើម* ជនេន *ដែលជន*) អាតបិយតេ *ហាល* ឯត្ថ *ក្នុងទីនុ៎ះ* ឥតិ *ព្រោះហេតុនោះ* (ឯតំ ឋានំ *វីទីនុ៎ះ*) អាតបនំ *ឈ្មោះអាតបនំ* (ឋានំ *វីទី*) អាតបនំ *ជាទីដែលជនហាល* (*នៃវត្ថុមានសំពត់ជាដើម*) ។

សម្ពន្ធ

វិត្ថាទិ *វុត្តកម្មក្នុងអាគបិយតេ។* *អាខ្យាតបទកម្មវាចកៈ*, ជិតេន *អនភិហិតកត្តាក្នុងអាគបិយតេ*, ឯត្ថ *វេសយិកាធារៈក្នុងអាគបិយតេ*, ឥតិសទ្ទ *ហេតុត្ថវាចកៈ*, តំ *វិសេសនៈរបស់បវាទំ*, អាគបនំ *សញ្ញាវិសេសនៈរបស់បវាទំ។* *សញ្ញីវិសេសយៈហើយជាលិង្គត្ថៈ*, អាគបនំ *កិតនាមបទឈ្មោះកម្មរូប អធិករណសាធនៈ ហើយជាវិសេសនៈរបស់បវាទំ។ លិង្គត្ថៈ ។*

📖❋❋

ការរូប ការសាធនៈ ឧ. ១) និសីទិយតេ = និសជ្ជា ។

២) ញាយតេ = ជានន៎ ។

៣) គមិយតេ = គមនំ ។

៤) លព្ភតេ = លភនំ ។

ប្រែលោតប្រយោគ

១) (តេន *គឺគេ*) និសីទិយតេ *អង្គុយ* (និសជ្ជា *ឈ្មោះនិសជ្ជា*), និសជ្ជា *រីកិរិយាអង្គុយ។*

២) (តេន *គឺគេ*) ញាយតេ *ដឹង* (ជាននំ *ឈ្មោះជាននំ*), ជាននំ *រីសេចក្តីដឹង ។*

៣) (តេន *គឺគេ*) គមិយតេ *ទៅ* (គមនំ *ឈ្មោះគមនំ*), គមនំ *រីដំណើរទៅ* ។

៤) (តេន *គឺគេ*) លព្ភតេ *បាន* (លភនំ *ឈ្មោះលភនំ*), លភនំ *រីគឺគេបាន ។*

សម្ពន្ធ

១) តេន *អនភិហិតកត្តាក្នុង* និសីទិយតេ *អាខ្យាតបទភាវវាចកៈ*, និសជ្ជា *កិតនាមបទឈ្មោះភាវរូប ភាវសាធនៈ ហើយជាលិង្គត្ថៈ ។*

២) តេន *អនភិហិតកត្តាក្នុង*ញាយតេ *អាខ្យាតបទភាវវាចកៈ*, ជាននំ *កិតនាមបទឈ្មោះភាវរូប ភាវសាធនៈ ហើយជាលិង្គត្ថៈ ។*

៣) តេន *អនភិហិតកត្តាក្នុង*គមិយតេ *អាខ្យាតបទភាវវាចកៈ*, គមនំ *កិតនាមបទឈ្មោះភាវរូបភាវសាធនៈ ហើយជា លិង្គត្ថៈ ។*

៤) តេន *អនភិហិតកត្តាក្នុង* លព្ភតេ *អាខ្យាតបទភាវវាចកៈ*, លភនំ *កិតនាមបទឈ្មោះភាវរូប ភាវវាចកៈ ហើយជាលិង្គត្ថៈ ។*

សមាសរូប តស្សីលសាធនៈ

ឧ. បាបំ កាតុំ សីលំ យស្ស សោ = បាបការី (ជនោ) ។

បាបស្ស ករណំ សីលមស្សាតិ = បាបការី (ជនោ) ។

បាបករណសីលោ = បាបការី (ជនោ) ។

ប្រែលោតប្រយោគ

កាតុំ *រីកិរិយាធ្វើ* បាបំ *នូវបាប* សីលំ *ជាប្រក្រតី* យស្ស (ជនស្ស *នៃជន*) *ណា* សោ (ជនោ *រីជន*) *នោះ* បាបការី *ឈ្មោះបាបការី* (ជនោ *រីជន*) បាបការី *អ្នកមានកិរិយាធ្វើនូវបាបជាប្រក្រតី ។*

ករណំ *រីកិរិយាធ្វើ* បាបស្ស *នូវបាប* សីលំ *ជាប្រក្រតី* អស្ស (ជនស្ស *នៃជន*) *នោះ* ឥតិ *ព្រោះហេតុនោះ* (សោ ជនោ *រីជននោះ*) បាបការី

ឈ្មោះបាបការី, ជនោ *រីជន* បាបការី *អ្នកមានកិរិយាធ្វើនូវបាបជាប្រក្រតី ។*

(យោ ជនោ *រីជនណា* បាបករណសីលោ *មានកិរិយាធ្វើនូវបាបជាប្រក្រតី* (សោ ជនោ *រីជននោះ*) បាបការី *ឈ្មោះបាបការី* (ជនោ *រីជន*) បាបការី *អ្នកមានកិរិយាធ្វើនូវបាបជាប្រក្រតី ។*

សម្ពន្ធ

បាបំ *អវុត្តកម្មក្នុងកាតុំៗ តុមត្ថលិង្គត្ថៈ*, សីលំ *វិសេសនៈរបស់កាតុំ*, យស្ស *វិសេសនៈរបស់ជនស្សៗ សាមិសម្ពន្ធក្នុងកាតុំ*, សោ *វិសេសនៈរបស់ជនោ*, បាបការី *សញ្ញាវិសេសនៈរបស់ជនោៗ សញ្ញីវិសេសយៈហើយជាលិង្គត្ថៈ*, បាបការី *កិតនាមបទឈ្មោះសមាសរូប តស្សីលសាធនៈហើយជាវិសេសនៈរបស់ជនោៗ លិង្គត្ថៈ ។*

បាបស្ស *ឆដ្ឋីកម្មក្នុងករណំៗ លិង្គត្ថៈ*, សីលំ *វិសេសនៈរបស់ករណំ* អស្ស *វិសេសនៈរបស់ជនស្សៗ សាមិសម្ពន្ធក្នុងករណំ*, ឥតិ *សព្ទហេតុត្ថវាចកៈ*, សោ *វិសេសនៈរបស់ជនោ*, បាបការី *សញ្ញាវិសេសនៈរបស់ជនោៗ សញ្ញីវិសេសយៈហើយជាលិង្គត្ថៈ*, បាបការី *កិតនាមបទឈ្មោះសមាសរូប តស្សីលសាធនៈ ហើយជាវិសេសនៈរបស់ជនោៗ លិង្គត្ថៈ ។*

យោគ្គី បាបករណសីលោគ្គី *វិសេសនៈរបស់ជនោៗ លិង្គត្ថៈ*, សោ *វិសេសនៈរបស់ជនោ*, បាបការី *សញ្ញាវិសេសនៈរបស់ជនោៗ សញ្ញីវិសេសយៈហើយជាលិង្គត្ថៈ*, បាបការី *កិតនាមបទឈ្មោះសមាសរូប តស្សីលសាធនៈហើយជាវិសេសនៈរបស់ជនោៗ លិង្គត្ថៈ ។*

ចប់របៀបប្រែនិងសម្ពន្ធវិគ្គហៈនៃកិតកនិទ្ទេសនិងឧណាទិនិទ្ទេសតែប៉ុណ្ណោះ